

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบกำไรขาดทุนรวมและงบกำไรขาดทุนเฉพาะกิจการ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะกิจการ รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงินรวมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และฐานะการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัทตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 46.1 ซึ่งอธิบายถึงเหตุการณ์ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ฟ้องร้องบริษัทต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขคำที่ 510/2559 โดยมีคำขอท้ายฟ้อง ดังนี้ (1) ให้เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 18 ธันวาคม 2550 และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 สิงหาคม 2553 (2) ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน และบริษัทดำเนินการแบ่งแยกและโอนทรัพย์สินสุทธิตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ณ วันที่ 30 กันยายน 2544 จำนวน 68,569.69 ล้านบาท รวมทั้งค่าตอบแทนผลประโยชน์อื่นใด และ (3) เพิกถอนการแบ่งแยกทรัพย์สินในส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สิทธิการใช้ที่ดินเพื่อวางระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเรียกบริษัทให้ทำคำให้การแก้คำฟ้อง ทั้งนี้ บริษัทได้ให้พนักงานอัยการจัดทำคำให้การและคำให้การเพิ่มเติมยื่นต่อศาลปกครองกลางแล้ว ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมและในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ดังนี้

1. การประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียม

การประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินรวมในการทดสอบการด้อยค่า การคำนวณค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปีโตรเลียม ปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วอาจแตกต่างกับปริมาณปีโตรเลียมที่นำมาใช้ประโยชน์ได้จริงในอนาคต เนื่องจากการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีอยู่ ณ เวลาที่ทำการประมาณ ซึ่งในระยะเริ่มต้นของแต่ละโครงการ ผลการประมาณอาจมีความคลาดเคลื่อนสูง แต่ความคลาดเคลื่อนจะลดลงเมื่อดำเนินการผลิตจนใกล้สิ้นสุดโครงการ ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้บริหารเพื่อการดำรงอยู่ของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ ผู้บริหารได้ใช้คณะผู้เชี่ยวชาญภายในกลุ่มบริษัทประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วโดยใช้วิธีการประมาณที่ใช้กันทั่วไปในอุตสาหกรรมสำรวจและผลิตปีโตรเลียม ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมีนัยสำคัญตลอดจนประสบการณ์ในการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการประมาณให้เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ ณ เวลาที่ทำการประมาณ ซึ่งปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้ว

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

อาจแตกต่างกันไปขึ้นกับดุลยพินิจและประสบการณ์เฉพาะบุคคล นอกจากนี้ ผลการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การรับรู้ค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่ายเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้ว ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.14 นโยบายการบัญชี - ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.29 การประมาณการและข้อสมมติที่สำคัญ - การประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียม และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 17 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกระบวนการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้ว ประเมินความเสี่ยงของการควบคุมภายในที่สำคัญที่ได้ออกแบบไว้ และทดสอบการควบคุมภายในที่สำคัญของกระบวนการดังกล่าว โดยเฉพาะการควบคุมเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่นำมาจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วของกลุ่มบริษัทมีความเชื่อถือได้ และการนำข้อมูลปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วมาใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่าย ตลอดจนการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์

2. ประเมินคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญภายในกลุ่มบริษัทที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประมาณและจัดทำข้อมูลปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วของกลุ่มบริษัท

3. ใช้ผลการตรวจสอบการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมของหน่วยกำกับดูแลด้านพลังงานของประเทศไทย โดยหน่วยกำกับดูแลดังกล่าวมีกระบวนการและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบการประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียมภายในประเทศที่ผู้ดำเนินการ โครงการที่ได้รับสัมปทาน (Operator) ได้นำส่งรายงานไว้ ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วปี 2559 ของกลุ่มบริษัท กับข้อมูลปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วที่หน่วยกำกับดูแลตรวจสอบได้ และได้กระทบบยอดปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วตามรายงานที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วระหว่างปี เพื่อให้ทราบปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วภายในประเทศที่กลุ่มบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ โครงการที่ได้รับสัมปทาน ณ สิ้นปี 2560

4. ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญของปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้วของกลุ่มบริษัท ได้รับรู้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เหมาะสม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกลุ่มบริษัท และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการคำนวณค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่ายอย่างเหมาะสม

2. ประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต

ประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิตเป็นรายการที่มีนัยสำคัญรวมอยู่ในประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนระยะยาวในงบการเงินรวม การเรือถอนอุปกรณ์การผลิตเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งวิธีการเรือถอนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ได้แก่ แหล่งพื้นที่บนบก และแหล่งพื้นที่นอกชายฝั่ง ซึ่งมีโครงสร้างหลัก คือ แท่นผลิตกลาง (Central Processing Platforms) แท่นหลุมผลิต (Well Head Platform) หลุมพัฒนา (Development Well) ท่อขนส่ง (Pipeline) และอุปกรณ์การผลิตอื่นที่ใช้ ประกอบกับหลักเกณฑ์แต่ละประเทศที่กำหนดให้ดำเนินการเรือถอนทั้งหมดหรือบางส่วน รวมถึงการเรือถอนในอดีตมีน้อยหรือมีบางลักษณะทำให้กลุ่มบริษัทมีข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนค่าเรือถอนจำกัด สำหรับใช้อ้างอิงในการประมาณค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้การคำนวณประมวลการหนี้สินค่าเรือถอน อุปกรณ์การผลิตต้องอาศัยการใช้ดุลยพินิจอย่างมีนัยสำคัญในการกำหนดข้อสมมติเกี่ยวกับต้นทุนค่าเรือถอน อุปกรณ์การผลิต อัตราเงินเฟ้อ อัตราคิดลด และช่วงเวลาที่จะมีการเรือถอนซึ่งขึ้นอยู่กับอายุการให้ประโยชน์ของโครงการ ข้อสมมติดังกล่าวจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ผู้บริหารได้ใช้คณะผู้เชี่ยวชาญของกลุ่มบริษัท ซึ่งมาจากคณะทำงานด้านการเรือถอนอุปกรณ์การผลิต กลุ่มงานวิศวกรรมศาสตร์และการพัฒนา กลุ่มงานโครงการผลิต กลุ่มงานสนับสนุนปฏิบัติการ กลุ่มงานการเงินและการบัญชี ในการประมวลการหนี้สินค่าเรือถอน อุปกรณ์การผลิต สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิตในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.22 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ - ประมวลการหนี้สินค่าเรือถอน หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.29 การประมวลการและข้อสมมติที่สำคัญ - ประมวลการหนี้สิน และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 28 ประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนระยะยาว

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกระบวนการประมาณต้นทุนค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต ประเมินความเสี่ยงของการควบคุมภายในที่ออกแบบไว้และทดสอบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดทำประมวลการ การทบทวนและการเปลี่ยนแปลงประมวลการ และการอนุมัติ

2. ประเมินคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญของกลุ่มบริษัทที่รับผิดชอบในการจัดทำประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต

3. ประเมินความสมเหตุสมผลของข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณประมวลการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต โดย

3.1 ประเมินความสมเหตุสมผลของต้นทุนค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต โดยการซักถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อสมมติที่นำมาใช้ โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับธุรกิจและข้อมูลการเรือถอนจากโครงการอื่นที่มีลักษณะเทียบเคียงกันได้

3.2 ประเมินความเหมาะสมของช่วงเวลารีดอนที่นำมาใช้คำนวณประมาณการหนี้สินค่ารีดอน อุปกรณ์การผลิต โดยพิจารณาความสอดคล้องกับแผนการลงทุนหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3 ประเมินความสมเหตุสมผลของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราคิดลด โดยการซักถามผู้เชี่ยวชาญ และเทียบเคียงกับแหล่งข้อมูลภายนอก

4. ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของต้นทุนค่ารีดอนที่นำมาคำนวณประมาณการหนี้สินค่ารีดอน อุปกรณ์การผลิต กับข้อมูลที่ได้รับจากวิศวกรของกลุ่มบริษัททั้ง โครงการที่กลุ่มบริษัทเป็นผู้ดำเนินการใน โครงการที่ได้รับสัมปทาน (Operator) และ โครงการที่กลุ่มบริษัทเป็นผู้ร่วมทุน (Non-operator)

5. ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในระหว่างปีที่มีนัยสำคัญของต้นทุนค่ารีดอนที่ประมาณการขึ้น และการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนกับหลักฐานสนับสนุน

6. ทดสอบการคำนวณประมาณการหนี้สินค่ารีดอนอุปกรณ์การผลิต

7. สำหรับโครงการที่กลุ่มบริษัทได้มีการส่งรายงานแผนงานการรีดอนเบื้องต้น และประมาณการค่าใช้จ่ายในการรีดอนสิ่งติดตั้งที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียมต่อหน่วยกำกับดูแลด้านพลังงานของประเทศไทย โดยรายงานดังกล่าวต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรีดอน จากผู้เชี่ยวชาญภายนอกของกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ประเมินความน่าเชื่อถือของผู้เชี่ยวชาญภายนอกของกลุ่มบริษัท โดยพิจารณาคุณสมบัติ ประสบการณ์การทำงาน และความเป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญภายนอกของกลุ่มบริษัท ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยกำกับดูแลกำหนดเกี่ยวกับการใช้ บุคคลภายนอกทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรีดอน

8. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรีดอนที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณการที่จัดทำขึ้น โดยกลุ่มบริษัท เพื่อประเมินความเหมาะสมของการจัดทำประมาณการ ในกรณีที่เกิดผลต่างอย่างมีนัยสำคัญได้พิจารณา ความสมเหตุสมผลของคำอธิบายที่ได้รับจากกลุ่มบริษัทถึงสาเหตุของผลต่างดังกล่าว รวมถึงพิจารณาว่า กลุ่มบริษัทได้นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการรีดอนที่เกิดขึ้นจริงในปีปัจจุบัน ไปเป็นข้อมูลสำหรับทบทวน การจัดทำประมาณการอย่างเหมาะสม

3. การด้อยค่าของสินทรัพย์

การด้อยค่าของสินทรัพย์ของโครงการมาเรียนา ออยล์ แชนด์ เป็นรายการที่มีนัยสำคัญต่อ งบการเงินรวม จากความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์และแนวโน้ม การอ่อนค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐหรือดอลลาร์แคนาดา ทำให้กลุ่มบริษัทได้ตัดสินใจปรับแผนพัฒนา ซึ่งรวมถึงการเลื่อนการตัดสินใจลงทุนขั้นสุดท้าย (Final Investment Decision) ของโครงการมาเรียนา ออยล์ แชนด์ ออกไป โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเชิงพาณิชย์ของโครงการ กลุ่มบริษัทพิจารณาว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นข้อบ่งชี้ว่า สินทรัพย์ของโครงการอาจเกิดการด้อยค่า ซึ่งกลุ่มบริษัทประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ของ โครงการมาเรียนา ออยล์ แชนด์ โดยใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่าย เนื่องจากมูลค่ายุติธรรม หักต้นทุนในการจำหน่ายของสินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่าของโครงการที่อยู่ในระยะสำรวจ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

จะสะท้อนมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ได้ดีกว่าและให้มูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าจากการใช้ ทั้งนี้ มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายคำนวณจากประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คิดโดยมีข้อสมมติที่สำคัญได้แก่ ประมาณการราคาน้ำมันและอัตราคิดลดของอุตสาหกรรมออยล์ แชนด์ ตลอดจนปริมาณการผลิต รายจ่ายฝ่ายทุนและรายจ่ายดำเนินงานที่ประมาณการขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อสมมติดังกล่าวได้รวมข้อสมมติที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจมีความเสี่ยงที่มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายที่กลุ่มบริษัทได้ประเมินไว้อาจแตกต่างจากการใช้ข้อสมมติของผู้ร่วมตลาดทั้งหมด สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

กลุ่มบริษัท ได้เปิดเผยข้อมูลการด้อยค่าของสินทรัพย์ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.18 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ - การด้อยค่าของสินทรัพย์ หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.29 การประมาณการ และข้อสมมติที่สำคัญ - การด้อยค่าของสินทรัพย์ และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21 การด้อยค่าของสินทรัพย์

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ประเมินกระบวนการในการระบุข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า และทำความเข้าใจกระบวนการทดสอบการด้อยค่าและการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน
2. พิจารณาความเหมาะสมของวิธีการที่ใช้ในการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน
3. สื่อสารกับผู้สอบบัญชีของบริษัทภายในกลุ่มเพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม โดยสอบทานการตรวจสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ของผู้สอบบัญชีของบริษัทภายในกลุ่ม ซึ่งมีวิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายอย่างเป็นอิสระด้วยแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นเอง โดยนำจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของกระแสเงินสดในอนาคตที่จะได้รับจากปริมาณสำรองที่คาดว่าจะพบตามรายงานของผู้เชี่ยวชาญภายนอกซึ่งสะท้อนมุมมองของตลาดมาใช้ รวมทั้งใช้ตัวชี้วัดของตลาดที่เกี่ยวข้องได้และทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหว เพื่อให้ได้ช่วงของมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายที่ยอมรับได้ และนำไปเปรียบเทียบกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายที่ประเมินขึ้น โดยบริษัทภายในกลุ่มว่าตกอยู่ในช่วงดังกล่าว

3.2 การประเมินความสมเหตุสมผลของข้อสมมติที่ผู้เชี่ยวชาญภายนอกใช้ในการจัดทำรายงานปริมาณทรัพยากรที่อาจผลิตได้และปริมาณสำรองที่คาดว่าจะพบ ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้กับแบบจำลอง

3.3 การประเมินความรู้ ความสามารถ และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานดังกล่าว

4. การขายเงินลงทุน

การขายเงินลงทุนเป็นรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินเฉพาะกิจการ ในระหว่างปี 2560 บริษัทได้เสร็จสิ้นการปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท โดยการขายหุ้นทั้งหมดที่บริษัทถืออยู่ในกลุ่มบริษัทที่ประกอบธุรกิจปิโตรเคมี รวมถึงธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่มีความต่อเนื่องกัน พร้อมทั้งโอนสัญญาเงินให้กู้ยืม และขายสิทธิในการดำเนินโครงการ รวมทั้งทรัพย์สินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ตกลงกัน ให้แก่บริษัทย่อยของบริษัทที่เป็นบริษัทแกนของธุรกิจปิโตรเคมี ทั้งนี้ ในการกำหนดราคาขายบริษัทได้ให้มีการประเมินมูลค่ายุติธรรม โดยได้จ้างผู้เชี่ยวชาญทางการเงินอิสระเพื่อหามูลค่ายุติธรรมของหุ้นรวมทั้งทรัพย์สินของแต่ละบริษัทภายในกลุ่มที่ขาย ซึ่งการประเมินมูลค่ายุติธรรมต้องใช้ประมาณการและข้อสมมติที่สำคัญรวมถึงการเลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่ายุติธรรมที่เหมาะสมในแต่ละบริษัทภายในกลุ่มที่ขายและการใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญของผู้บริหาร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการขายเงินลงทุนในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 การปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกระบวนการปรับโครงสร้างการถือหุ้นและการขายเงินลงทุน ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่ายุติธรรม รวมทั้งประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของการควบคุมภายในที่ออกแบบไว้เกี่ยวกับการขายเงินลงทุน
2. ประเมินความรู้ ความสามารถ และความเป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญทางการเงินอิสระที่บริษัทจ้างในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของหุ้น รวมทั้งทรัพย์สินของแต่ละบริษัทภายในกลุ่มที่ขาย
3. สอบทานวิธีการประเมินมูลค่ายุติธรรม และประเมินความสมเหตุสมผลของประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ายุติธรรม รวมถึงความสมเหตุสมผลของอัตราคิดลดที่เปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลภายนอก
4. สอบถามผู้บริหารถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ในการขายเงินลงทุน
5. พิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายเงินลงทุน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปีแต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและเลิกบริษัทหรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทหรือบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของบริษัทภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระ และได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เพื่อป้องกันไม่ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบัน และกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

(นางสาวพวงชนนาถ จริยะจินดา)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวมะยุรีย์ จันทะมาตย์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 7

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	166,189,023,655	215,566,411,132	38,691,660,939	62,648,286,060
เงินลงทุนชั่วคราว	5	229,651,255,278	176,813,625,899	68,056,258,825	59,192,546,702
ลูกหนี้การค้า	6	174,916,243,685	143,191,055,315	144,265,155,266	124,562,469,670
ลูกหนี้อื่น	7	50,602,704,855	49,171,420,625	16,923,203,980	11,229,820,841
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	8.1	1,231,329,558	530,365,629	4,648,737,018	8,160,734,985
สินค้าคงเหลือ	10	121,871,798,713	116,883,543,400	27,103,531,169	22,987,980,292
พัสดुकงเหลือ	11	28,942,454,106	31,026,266,857	5,749,466,246	5,661,775,885
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์หมุนเวียน		1,997,546,512	2,278,953,598	-	618,972,244
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		6,768,006,749	6,122,031,345	3,956,768,710	3,581,409,533
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		782,170,363,111	741,583,673,800	309,394,782,153	298,643,996,212
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนเพื่อขาย	13.2	17,602,408,397	23,839,541,021	4,533,102,500	18,116,254,567
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	14.6	-	-	218,929,325,063	210,360,505,443
เงินลงทุนในการร่วมค้า	14.4, 14.6	37,937,145,910	36,843,812,673	5,927,614,973	22,884,267,327
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	14.5, 14.6	21,979,621,626	19,429,576,628	3,173,227,030	3,173,227,030
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	15.2	27,668,655,084	2,205,879,075	15,164,124,801	7,390,216
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	8.2	19,078,604,450	15,017,824,346	22,754,737,237	27,582,205,637
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	16	6,233,426,284	6,227,549,199	3,851,133,751	3,839,563,972
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	17	1,076,905,903,235	1,106,702,662,362	287,729,934,813	285,001,575,032
ค่าความนิยม	18	46,688,256,108	50,778,166,385	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19	32,107,682,512	33,500,330,828	14,403,623,166	14,348,065,711
สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า	20	108,759,721,484	137,449,972,694	-	-
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	22.2	15,101,219,955	10,581,203,858	-	-
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ไม่หมุนเวียน		3,734,359,338	246,849,916	754,506,988	99,668,317
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	23	36,346,789,502	47,924,040,570	6,695,815,983	10,678,922,685
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,450,143,793,885	1,490,747,409,555	583,917,146,305	596,091,645,937
รวมสินทรัพย์		2,232,314,156,996	2,232,331,083,355	893,311,928,458	894,735,642,149

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	24	18,126,630,943	30,526,999,660	-	-
เจ้าหนี้การค้า		160,301,286,194	150,238,138,892	139,418,539,503	133,387,903,741
เจ้าหนี้อื่น		71,526,778,845	57,792,824,277	23,624,425,464	23,478,969,389
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	26	66,433,929,171	64,055,692,422	29,439,944,692	24,139,813,716
เงินกู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9.5	-	-	2,803,042,683	2,117,071,996
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		24,094,727,080	21,193,488,573	3,592,947,307	4,823,679,215
หนี้สินตราสารอนุพันธ์หมุนเวียน		4,954,839,016	7,823,994,445	86,699,923	743,498,596
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	25	8,958,513,286	7,961,074,728	4,565,821,904	3,390,127,991
รวมหนี้สินหมุนเวียน		354,396,704,535	339,592,212,997	203,531,421,476	192,081,064,644
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว	26	444,919,659,683	519,266,904,102	150,115,471,277	210,903,682,857
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	22.2	35,795,720,701	44,020,389,148	473,743,077	212,389,427
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	27	23,313,066,000	21,072,327,428	8,877,981,146	8,140,102,985
ประมาณการหนี้สินค่ารีดอกอนระยะยาว	28	74,865,436,241	72,751,557,264	-	-
เงินมัดจำค้างภาษี		10,519,247,338	9,898,534,048	10,519,247,338	9,898,534,048
หนี้สินตราสารอนุพันธ์ไม่หมุนเวียน		2,104,348,790	4,856,896,977	45,185,175	1,171,425,711
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	29	37,844,233,080	49,275,252,034	21,868,611,384	22,918,224,507
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		629,361,711,833	721,141,861,001	191,900,239,397	253,244,359,535
รวมหนี้สิน		983,758,416,368	1,060,734,073,998	395,431,660,873	445,325,424,179

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)				
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,857,245,725 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	30.1	28,572,457,250	28,572,457,250	28,572,457,250
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,856,299,625 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	30.2	28,562,996,250	28,562,996,250	28,562,996,250
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	30.2	29,211,131,966	29,211,131,966	29,211,131,966
ส่วนขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น				
ในบริษัทย่อย				
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว				
ทุนสำรองตามกฎหมาย	31.1	2,857,245,725	2,857,245,725	2,857,245,725
ทุนสำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย	31.2	1,199,991,563	1,174,389,774	1,199,991,563
ยังไม่ได้จัดสรร		775,959,276,682	694,362,564,563	433,069,636,210
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		5,192,734,029	31,106,632,311	2,979,265,871
รวมส่วนของบริษัทใหญ่		818,671,751,122	762,947,649,190	497,880,267,585
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		429,883,989,506	408,649,360,167	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		1,248,555,740,628	1,171,597,009,357	497,880,267,585
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		2,232,314,156,996	2,232,331,083,355	893,311,928,458

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายเทวินทร์ วงศ์วานิช)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

(นางนิธิมา เทพวันงกูร)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
รายได้จากการขายและการให้บริการ	33	1,995,722,067,627	1,718,846,039,961	1,559,380,432,712	1,439,393,492,138
ต้นทุนขายและการให้บริการ	35	1,688,461,455,356	1,464,614,449,950	1,454,795,096,944	1,347,178,876,606
กำไรขั้นต้น		307,260,612,271	254,231,590,011	104,585,335,768	92,214,615,532
รายได้อื่น	34	28,268,513,870	9,682,645,328	54,999,955,892	40,762,874,116
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ		13,650,641,022	4,472,680,400	7,456,055,779	3,003,134,917
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย		349,179,767,163	268,386,915,739	167,041,347,439	135,980,624,565
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	35	24,624,948,200	21,652,964,933	20,123,443,690	18,349,199,349
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	35	75,974,028,735	53,123,378,680	23,066,838,237	26,844,154,620
ค่าภาคหลวงและค่าตอบแทนสำหรับปีโตรเลียม	36	13,877,333,274	13,570,434,139	-	-
กำไรจากการดำเนินงาน		234,703,456,954	180,040,137,987	123,851,065,512	90,787,270,596
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	14.7.1	5,461,842,429	2,980,567,211	-	-
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	14.7.2	1,848,573,880	1,162,641,231	-	-
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้		242,013,873,263	184,183,346,429	123,851,065,512	90,787,270,596
ต้นทุนทางการเงิน	37	29,085,932,422	28,887,254,079	9,683,710,591	10,906,455,692
กำไรก่อนภาษีเงินได้		212,927,940,841	155,296,092,350	114,167,354,921	79,880,814,904
ภาษีเงินได้	22.1	28,306,575,417	26,593,074,497	9,693,556,947	9,072,769,378
กำไรสำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง		184,621,365,424	128,703,017,853	104,473,797,974	70,808,045,526
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี		(11,349,343)	872,073,877	-	-
กำไรสำหรับปี		184,610,016,081	129,575,091,730	104,473,797,974	70,808,045,526
การแบ่งปันกำไร					
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่					
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง		135,187,012,229	94,039,732,600	104,473,797,974	70,808,045,526
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี		(7,409,577)	569,345,640	-	-
		135,179,602,652	94,609,078,240	104,473,797,974	70,808,045,526
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม					
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง		49,434,353,195	34,663,285,253	-	-
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี		(3,939,766)	302,728,237	-	-
		49,430,413,429	34,966,013,490	-	-
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน					
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	32	46.74	32.48	36.58	24.79
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก	32	-	0.20	-	-
		46.74	32.68	36.58	24.79

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรสำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	184,621,365,424	128,703,017,853	104,473,797,974	70,808,045,526
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน	(34,470,386,455)	(4,209,674,876)	-	-
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	(5,031,955,629)	5,055,509,044	(5,673,175,229)	5,007,467,333
กำไรเงินได้เกี่ยวกับการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	1,135,357,457	(1,001,670,252)	1,134,635,046	(1,001,493,467)
ผลกำไร(ขาดทุน)จากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด	(367,552,252)	406,705,383	-	-
กำไรเงินได้เกี่ยวกับเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด	(88,022,406)	1,807,287,647	-	-
ส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	287,735,036	104,918,204	-	-
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้	(1,020,616,075)	(1,136,390,447)	(65,267,097)	(863,033,354)
กำไรเงินได้เกี่ยวกับการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้	177,673,980	230,897,889	13,053,419	172,606,671
ส่วนแบ่งขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	(54,629,410)	(73,491,182)	-	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษี	(39,432,395,754)	1,184,091,410	(4,590,753,861)	3,315,547,183
กำไรเบ็ดเสร็จสำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	145,188,969,670	129,887,109,263	99,883,044,113	74,123,592,709
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จสำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี	(11,349,343)	725,586,572	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	145,177,620,327	130,612,695,835	99,883,044,113	74,123,592,709
การแบ่งปันกำไรเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่				
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	108,734,635,094	95,891,533,440	99,883,044,113	74,123,592,709
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี	(7,409,577)	473,709,352	-	-
	108,727,225,517	96,365,242,792	99,883,044,113	74,123,592,709
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	36,454,334,576	33,995,575,823	-	-
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษี	(3,939,766)	251,877,220	-	-
	36,450,394,810	34,247,453,043	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม														
ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่														
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น														
กำไรสะสม														
ส่วนเกินทุน (ขาดทุน)														
จากการเปลี่ยนแปลง														
หมวดหมู่	ทุนที่ออก	ส่วนเกิน	สัดส่วนการถือหุ้น	ทุนสำรอง	ทุนสำรองเพื่อกองทุน	ยังไม่ได้จัดสรร	เงินลงทุน	การแปลงค่า	ความเสี่ยง	ส่วนแบ่งกำไร	รวมองค์ประกอบอื่น	รวมส่วนของ	ส่วนได้เสีย	รวม
	และชำระแล้ว	มูลค่าหุ้นสามัญ	ในบริษัทย่อย	ตามกฎหมาย	ประกันวินาศภัย	ยังไม่ได้จัดสรร	เพื่อขาย	งบการเงิน	กระแสเงินสด	ในการร่วมค้า	ของผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	ส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	28,562,996,250	29,211,131,966	(23,574,448,395)	2,857,245,725	1,145,105,235	630,383,740,012	3,249,949,353	26,913,229,902	(1,208,540,494)	(393,384,329)	28,561,254,432	697,147,025,225	390,540,348,571	1,087,687,373,796
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี														
สำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย	31.2	-	-	-	29,284,539	(29,284,539)	-	-	-	-	-	-	-	-
ดอกเบี้ยจ่ายสำหรับหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน		-	-	-	-	(1,522,821,631)	-	-	-	-	-	(1,522,821,631)	(809,703,414)	(2,332,525,045)
ค่าใช้จ่ายภาษีสำหรับหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน		-	-	-	-	271,121,768	-	-	-	-	-	271,121,768	144,158,854	415,280,622
เงินปันผลจ่าย	42	-	-	-	-	(28,560,055,960)	-	-	-	-	-	(28,560,055,960)	-	(28,560,055,960)
เงินปันผลจ่ายของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(16,029,854,696)	(16,029,854,696)
การซื้อธุรกิจของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(162,700)	(162,700)
การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในบริษัทย่อย		-	(752,863,004)	-	-	-	-	-	-	-	-	(752,863,004)	455,344,095	(297,518,909)
การเพิ่มทุนของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	101,776,414	101,776,414
กำไรสำหรับปี		-	-	-	-	94,609,078,240	-	-	-	-	-	94,609,078,240	34,966,013,490	129,575,091,730
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	-	(789,213,327)	4,060,830,819	(3,203,505,086)	1,450,846,175	237,205,971	2,545,377,879	1,756,164,552	(718,560,447)	1,037,604,105
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	28,562,996,250	29,211,131,966	(24,327,311,399)	2,857,245,725	1,174,389,774	694,362,564,563	7,310,780,172	23,709,724,816	242,305,681	(156,178,358)	31,106,632,311	762,947,649,190	408,649,360,167	1,171,597,009,357
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	28,562,996,250	29,211,131,966	(24,327,311,399)	2,857,245,725	1,174,389,774	694,362,564,563	7,310,780,172	23,709,724,816	242,305,681	(156,178,358)	31,106,632,311	762,947,649,190	408,649,360,167	1,171,597,009,357
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี														
สำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย	31.2	-	-	-	25,601,789	(25,601,789)	-	-	-	-	-	-	-	-
ดอกเบี้ยจ่ายสำหรับหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน		-	-	-	-	(1,160,277,512)	-	-	-	-	-	(1,160,277,512)	(616,934,146)	(1,777,211,658)
การไถ่ถอนหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน	41	-	-	-	-	(512,004,570)	-	-	-	-	-	(512,004,570)	(27,798,972,512)	(28,310,977,082)
การออกหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,572,583,481	28,572,583,481
ค่าใช้จ่ายภาษีสำหรับหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายทุน		-	-	-	-	1,850,284	-	-	-	-	-	1,850,284	983,819	2,834,103
เงินปันผลจ่าย	42	-	-	-	-	(51,412,994,498)	-	-	-	-	-	(51,412,994,498)	-	(51,412,994,498)
เงินปันผลจ่ายของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(22,740,362,317)	(22,740,362,317)
การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในบริษัทย่อย		-	15,686,306	-	-	-	-	-	-	-	-	15,686,306	4,311,202,294	4,326,888,600
การเพิ่มทุนของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,055,733,910	3,055,733,910
กำไรสำหรับปี		-	-	-	-	135,179,602,652	-	-	-	-	-	135,179,602,652	49,430,413,429	184,610,016,081
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	-	(473,862,448)	(4,051,543,415)	(21,738,036,778)	(168,281,187)	43,963,098	(25,913,898,282)	(26,387,760,730)	(12,980,018,619)	(39,367,779,349)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	28,562,996,250	29,211,131,966	(24,311,625,093)	2,857,245,725	1,199,991,563	775,959,276,682	3,259,236,757	1,971,688,038	74,024,494	(112,215,260)	5,192,734,029	818,671,751,122	429,883,989,506	1,248,555,740,628

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ						รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
	ทุนที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญ	ทุนสำรอง ตามกฎหมาย	กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่น	
				ทุนสำรองเพื่อกองทุน ประกันวินาศภัย	ยังไม่ได้จัดสรร	ของส่วนของผู้ถือหุ้น กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	
						เงินลงทุนเพื่อขาย	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	28,562,996,250	29,211,131,966	2,857,245,725	1,145,105,235	338,558,369,857	3,511,832,188	403,846,681,221
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี							
สำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย	31.2	-	-	29,284,539	(29,284,539)	-	-
เงินปันผลจ่าย	42	-	-	-	(28,560,055,960)	-	(28,560,055,960)
กำไรสำหรับปี		-	-	-	70,808,045,526	-	70,808,045,526
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	(690,426,683)	4,005,973,866	3,315,547,183
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	28,562,996,250	29,211,131,966	2,857,245,725	1,174,389,774	380,086,648,201	7,517,806,054	449,410,217,970
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	28,562,996,250	29,211,131,966	2,857,245,725	1,174,389,774	380,086,648,201	7,517,806,054	449,410,217,970
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี							
สำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย	31.2	-	-	25,601,789	(25,601,789)	-	-
เงินปันผลจ่าย	42	-	-	-	(51,412,994,498)	-	(51,412,994,498)
กำไรสำหรับปี		-	-	-	104,473,797,974	-	104,473,797,974
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	(52,213,678)	(4,538,540,183)	(4,590,753,861)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	28,562,996,250	29,211,131,966	2,857,245,725	1,199,991,563	433,069,636,210	2,979,265,871	497,880,267,585

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	135,179,602,652	94,609,078,240	104,473,797,974	70,808,045,526
รายการปรับปรุงกระทบยอดกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ(จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	116,289,183,802	128,733,799,545	19,507,028,650	18,674,804,701
(กำไร)ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	60,210,289	(33,538,901)	(84,005,246)	14,196,605
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	(2,673,805,653)	(1,887,214,404)	(1,950,951,314)	-
(โอนกลับ)ขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์	25,409,644,604	2,587,860,987	65,705,908	(44,610,013)
(โอนกลับ)ขาดทุนจากการซื้อขายของเงินลงทุน	(562,000,000)	4,615,142,246	33,715,652,779	838,062,044
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	(5,461,842,429)	(2,980,567,211)	-	-
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(1,848,573,880)	(1,162,641,231)	-	-
กำไรส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	49,430,413,429	34,966,013,490	-	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	2,375,517,480	2,121,893,119	963,112,541	772,524,145
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(6,421,920,357)	588,651,939	18,749,596	669,025,390
(กำไร)ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(3,536,548,267)	4,573,363,592	(1,818,905,638)	(181,345,533)
(โอนกลับ)หนี้สงสัยจะสูญ	(149,729,204)	276,281,098	(34,459,121,339)	5,153,796,614
ค่าใช้จ่ายในการสำรวจตัดจำหน่าย	858,038,433	1,023,210,620	-	-
(โอนกลับ)ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	(394,454,518)	(3,132,533,767)	21,182,704	(545,488,112)
สำรองพัสดุสิ้นเปลืองเสื่อมสภาพ	489,576,605	51,611,651	426,162	7,557,229
เงินปันผลรับ	(5,008,551,267)	(797,964,720)	(34,730,340,521)	(24,937,105,096)
ภาษีเงินได้	28,306,575,417	26,593,074,497	9,693,556,947	9,072,769,378
ดอกเบี้ยรับ	(8,630,246,371)	(5,625,346,196)	(4,072,990,349)	(4,521,724,748)
ต้นทุนทางการเงิน	29,085,932,422	28,887,254,079	9,683,710,591	10,906,455,692
อื่น ๆ	495,493,801	183,661,456	296,244,436	75,590,275
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ และหนี้สินดำเนินงาน	353,292,516,988	314,191,090,129	101,322,853,881	86,762,554,097

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง				
ลูกหนี้การค้า	(31,208,993,246)	(1,634,008,318)	(19,485,670,907)	684,892,295
ลูกหนี้อื่น	(63,792,200)	10,733,769,228	(3,712,173,083)	5,357,415,728
สินค้าคงเหลือ	(5,059,561,391)	(30,842,111,464)	(4,144,835,963)	(5,276,259,246)
พัสดुकงเหลือ	1,596,600,015	212,059,703	(128,999,649)	(377,090,199)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(645,975,404)	(710,888,167)	(1,408,657,790)	606,272,071
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	9,774,474,125	(19,088,345,139)	2,276,476,836	2,428,003,383
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	10,340,436,623	11,077,080,579	6,265,180,357	9,308,816,872
เจ้าหนี้อื่น	13,313,464,270	(88,715,153)	3,342,499,053	3,459,602,197
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,236,666,252	2,006,187,895	1,208,547,472	(476,162,167)
เงินมัดจำค้ำประกัน	620,713,290	587,454,050	620,713,290	587,454,050
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(13,138,672,313)	14,600,287,812	(538,478,794)	(614,873,836)
	(13,234,639,979)	(13,147,228,974)	(15,705,399,178)	15,688,071,148
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	340,057,877,009	301,043,861,155	85,617,454,703	102,450,625,245
เงินสดจ่ายภาษีเงินได้	(33,957,533,365)	(30,608,627,146)	(9,518,222,914)	(5,388,119,380)
เงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงาน	306,100,343,644	270,435,234,009	76,099,231,789	97,062,505,865

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินจ่ายสำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(110,592,672,742)	(105,625,743,322)	(24,530,299,968)	(23,332,183,687)
เงินจ่ายสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(2,467,624,937)	(2,896,181,830)	(270,320,163)	(113,746,520)
เงินจ่ายสำหรับการสำรวจและประเมินค่า	(1,783,750,778)	(6,779,727)	-	-
เงินจ่ายสำหรับค่าเช่าที่ดินและอาคารตามสัญญาระยะยาว	(1,205,179,165)	(879,396,276)	(367,053,246)	(483,789,112)
เงินจ่ายสำหรับเงินลงทุนเพื่อขาย	(7,460,167,117)	(7,241,567,484)	(208,994,773)	-
เงินจ่ายสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(42,970,876,600)	(1,874,815,115)
เงินจ่ายสำหรับเงินลงทุนในการร่วมค้า	(26,120,000)	(238,279,000)	-	-
เงินจ่ายสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(1,720,396,715)	(1,099,191,075)	-	-
เงินจ่ายสำหรับเงินให้กู้ยืมระยะสั้น	(96,421,701)	(53,054,545)	-	(83,491,726)
เงินจ่ายสำหรับเงินให้กู้ยืมระยะยาว	(9,222,035,230)	(4,926,055,615)	(9,391,228,875)	(6,840,217,600)
เงินจ่ายสำหรับเงินลงทุนระยะยาวอื่น	(25,389,774,440)	(236,747,219)	(15,490,544,584)	-
เงินรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	234,613,975	196,427,129	1,906,793,546	109,926,686
เงินรับจากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	11,302,907,361	-	11,152,331,670	-
เงินรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	307,185,973	1,187,720,000	-
เงินรับจากการคืนทุนของการร่วมค้า	13,338,760	1,371,266,397	15,372,927,810	1,325,000,000
เงินรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	50,625,000	-	-	-
รับคืนเงินให้กู้ยืมระยะยาว	3,158,627,337	-	41,706,801,739	6,477,185,637
เงินรับจากการยกเลิกสัญญาเช่าในสถานีน้ำมัน	-	12,839,082	-	12,839,082
เงินรับค่างวดตามสัญญาเช่าการเงิน	-	6,000,000	-	-
เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้น	(52,837,629,381)	(68,185,067,033)	(8,890,075,323)	(24,558,020,939)
เงินสดรับจากดอกเบี้ย	7,502,500,762	4,492,257,194	7,907,796,264	2,575,840,069
เงินปันผลรับ	10,014,084,956	6,087,696,704	34,349,838,896	24,937,105,096
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(180,525,074,055)	(178,914,390,647)	11,464,816,393	(21,848,368,129)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญของบริษัทย่อย	3,055,733,910	101,776,414	-	-
เงินสดรับจากการขายหุ้นซื้อคืนของบริษัทย่อย	3,788,793,634	32,562,500	-	-
เงินสดรับจากการกู้ยืมระยะสั้น	6,745,004,885	-	1,157,500,451	252,798,028
เงินสดรับจากการกู้ยืมระยะยาว	43,920,200,318	26,651,894,839	-	-
เงินสดรับสุทธิสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน	-	5,491,166,489	-	-
เงินสดรับจากการเปลี่ยนสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	1,469,533,150	-	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายหุ้นกู้โดยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายหุ้น	28,984,700,697	-	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(6,745,004,885)	-	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(94,935,791,610)	(74,153,077,256)	(48,286,610,305)	(36,499,015,396)
เงินจ่ายค่างวดตามสัญญาเช่าการเงิน	(833,248,584)	(841,573,563)	(544,203,718)	(546,392,992)
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น(ลดลง)	(12,400,368,717)	4,051,850,033	-	-
เงินสดจ่ายต้นทุนทางการเงิน	(30,892,735,018)	(32,618,015,201)	(12,463,569,976)	(14,432,361,167)
เงินปันผลจ่าย	(73,833,852,043)	(44,589,910,656)	(51,412,994,498)	(28,560,055,960)
เงินสดจ่ายจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	(1,168,629,054)	-	-	-
เงินสดจ่ายชำระหุ้นทุนซื้อคืนในบริษัทย่อย	-	(330,081,400)	-	-
เงินสดจ่ายชำระคืนหุ้นกู้โดยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายหุ้น	(29,652,226,277)	-	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(162,497,889,594)	(116,203,407,801)	(111,549,878,046)	(79,785,027,487)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด				
	(750,262,208)	(447,884,676)	29,204,743	(305,399,748)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน				
	(11,704,505,264)	718,913,453	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ				
	(49,377,387,477)	(24,411,535,662)	(23,956,625,121)	(4,876,289,499)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด				
	215,566,411,132	239,977,946,794	62,648,286,060	67,524,575,559
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันปลายงวด				
4	166,189,023,655	215,566,411,132	38,691,660,939	62,648,286,060
รายการที่มีไม่เงินสด				
เจ้าหน้าที่จากการซื้อที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	40,793,369,071	45,054,531,455	9,722,454,080	10,367,714,355
เจ้าหน้าที่จากการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	281,470,899	919,870,825	177,893,662	140,858,200
เจ้าหน้าที่จากการซื้อหลักทรัพย์ค้างจ่าย	49,839,374	304,017,736	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หมายเหตุ	หัวข้อเรื่อง
1	ข้อมูลทั่วไป
2	เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน
3	นโยบายการบัญชี
4	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
5	เงินลงทุนชั่วคราว
6	ลูกหนี้การค้า
7	ลูกหนี้อื่น
8	เงินให้กู้ยืม
9	รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
10	สินค้าคงเหลือ
11	พัสดुकงเหลือ
12	การปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท
13	เงินลงทุนเพื่อขาย
14	เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม
15	เงินลงทุนระยะยาวอื่น
16	อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
17	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
18	ค่าความนิยม
19	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
20	สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า
21	การด้อยค่าของสินทรัพย์
22	ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
23	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
24	เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน
25	หนี้สินหมุนเวียนอื่น
26	เงินกู้ยืมระยะยาว
27	ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
28	ประมาณการหนี้สินค่าเรือถอนระยะยาว
29	หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
30	ทุนเรือนหุ้น
31	ทุนสำรอง
32	กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หมายเหตุ	หัวข้อเรื่อง
33	รายได้จากการขายและการให้บริการ
34	รายได้อื่น
35	ค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะ
36	ค่าภาคหลวงและค่าตอบแทนสำหรับปิโตรเลียม
37	ต้นทุนทางการเงิน
38	ส่วนงานดำเนินงาน
39	การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน
40	การวัดมูลค่ายุติธรรม
41	หุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายหุ้น
42	เงินปันผลจ่าย
43	สิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน
44	การดำเนินการกรณีศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวโครงการในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
45	ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
46	เหตุการณ์อื่น
47	เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (บริษัทฯ) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทมหาชนจำกัดในประเทศไทย และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียนคือ

สำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ตั้งอยู่เลขที่ 555 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ธุรกิจหลักของบริษัทฯ เป็นการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียม โดยบริษัทฯ ลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมกิจการ และบริษัทร่วม (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียมขั้นปลาย รวมถึงธุรกิจอื่น ๆ ตามรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 38 ส่วนงานดำเนินงาน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ กฎระเบียบและประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

การจัดรายการในงบการเงินเป็นไปตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการข้อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในมาตรา 11 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้จัดทำขึ้นด้วยข้อสมมติที่ว่าผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย หลักการบัญชีที่ใช้อาจแตกต่างไปจากหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งใช้ในประเทศอื่น

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้น รายการบัญชีบางประเภทซึ่งใช้มูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าตามที่ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

รายการที่มีสาระสำคัญซึ่งเกิดขึ้นระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ถูกตัดรายการในการจัดทำงบการเงินรวม

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน (ต่อ)

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจัดทำและแสดงหน่วยเงินตราเป็นเงินบาท และมีการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อให้แสดงเป็นหลักล้านบาท ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษจัดทำขึ้นจากงบการเงินที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

3. นโยบายการบัญชี

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560

◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่า
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีและการรายงาน โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 (ต่อ)

◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่ เงินเฟ้อรุนแรง
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การค้ำของสินทรัพย์
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ประมวลการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เกษตรกรรม
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 104 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และ ตราสารทุน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับ เครื่องมือทางการเงิน
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและ การดำเนินงานที่ยกเลิก
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การสำรวจและการประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินรวม
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การร่วมกิจการ
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 (ต่อ)

◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มีมีความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน - สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้ - การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษีของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตามรูปแบบกฎหมาย
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - ต้นทุนเว็บไซต์
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรีดถอนการบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สิทธิในบางส่วนได้เสียจากกองทุนการรีดถอนการบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของ รายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ผลประโยชน์ ของพนักงาน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 (ต่อ)

- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับเหมืองขุดหิน
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561

- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง สินค้าคงเหลือ
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง งบกระแสเงินสด
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ภาษีเงินได้
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง สัญญาเช่า
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง รายได้
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
- ◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 (ต่อ)

◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การบัญชีและการรายงาน โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงิน ในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเพื่อรุนแรง
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การซื้อขายของสินทรัพย์
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ประมวลการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
◆ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เกษตรกรรม
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การสำรวจและการประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินรวม
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การร่วมการงาน
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
◆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 (ต่อ)

◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน - สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้ - การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษี ของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตาม รูปแบบกฎหมาย
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
◆ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - ต้นทุนเว็บไซต์
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรีดถอน การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สิทธิใน ส่วนได้เสียจากกองทุนการรีดถอน การบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.1 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 (ต่อ)

- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ (ปรับปรุง 2560)
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ (ปรับปรุง 2560)
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า (ปรับปรุง 2560)
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 20 เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับเหมืองขุดหิน (ปรับปรุง 2560)
- ◆ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21 เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ (ปรับปรุง 2560)

สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงจำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 และวันที่ 1 มกราคม 2561 ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทได้ประเมินผลกระทบของมาตรฐานและการตีความมาตรฐานดังกล่าว และเชื่อว่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเมื่อนำมาถือปฏิบัติ

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.2.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม และเงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดภายในสามเดือน ส่วนเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน แสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

3.2.2 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงด้วยมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญพิจารณาจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ โดยประมาณจากจำนวนหนี้ที่คงเหลืออยู่ ณ วันสิ้นงวดตามประวัติการชำระหนี้และสถานะทางการเงินของลูกหนี้ในปัจจุบัน รวมทั้งพิจารณาจากอัตราข้อผิดพลาดตามอายุหนี้ของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวดหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.3 สินค้าคงเหลือ

สินค้านคงเหลือแสดงมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยราคาทุนคำนวณตามเกณฑ์ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ราคาทุนของสินค้านคงเหลือ ประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดในการซื้อ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการซื้อ ส่วนลดรับ ส่วนลดตามปริมาณการซื้อ รวมถึงเงินนำส่งหรือเงินรับชดเชยจากภาษีและกองทุนต่าง ๆ ส่วนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับนั้นคำนวณจากราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อให้สินค้านั้นสำเร็จรูป และค่าใช้จ่ายในการขายที่เกี่ยวข้อง และรับรู้ส่วนของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่าราคาทุนในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อต้นทุนขาย และกลุ่มบริษัทจะรับรู้สำรองสินค้าเสื่อมสภาพเมื่อสินค้าล้าสมัย หรือเสื่อมคุณภาพ

3.2.4 พัสดคงเหลือ

พัสดคงเหลือแสดงด้วยราคาทุนซึ่งคำนวณตามเกณฑ์ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หักด้วยสำรองพัสดเสื่อมสภาพสำหรับพัสดที่เสื่อมสภาพ ล้าสมัย หรือไม่ได้ใช้งาน

3.2.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและหนี้สินที่ถือไว้เพื่อขาย

สินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์ที่กำหนด (ที่ประกอบด้วยสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและหนี้สินที่ถือไว้เพื่อขาย) จะถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายเมื่อมูลค่าตามบัญชีที่จะได้รับคืนส่วนใหญ่มาจากการขาย มิใช่มาจากการใช้สินทรัพย์นั้นต่อไป ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อการขายนั้นมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากและสินทรัพย์นั้นมีไว้เพื่อขายในทันทีในสภาพปัจจุบัน โดยขึ้นอยู่กับข้อตกลงที่เป็นไปตามปกติและถือปฏิบัติกันทั่วไปสำหรับการขายสินทรัพย์นั้น ซึ่งผู้บริหารได้ผูกมัดกับแผนการเสนอขายสินทรัพย์อย่างจริงจังในราคาที่สมเหตุสมผลสอดคล้องกับมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันของสินทรัพย์นั้น โดยได้เริ่มดำเนินการตามแผนเพื่อหาผู้ซื้อและเพื่อทำตามแผนให้สมบูรณ์และมีความเป็นไปได้ว่าการขายจะเสร็จสมบูรณ์ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่จัดประเภท โดยสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์ที่กำหนดนั้นจะวัดมูลค่าด้วยจำนวนที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

กลุ่มบริษัทหยุดคิดค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย ตั้งแต่วันที่ที่สินทรัพย์ดังกล่าวเข้าเงื่อนไขในการจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย กลุ่มบริษัทยังคงรับรู้ต่อไป สำหรับหนี้สิน รวมถึงดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนี้สิน ซึ่งถูกจัดประเภทเป็นหนี้สินที่ถือไว้เพื่อขาย

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.6 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

บริษัทย่อยเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัทใหญ่ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจเหนือบริษัทย่อยและมีการเปิดรับหรือมีสิทธิในผลตอบแทนผันแปรจากการเกี่ยวข้องกับบริษัทย่อย รวมถึงมีความสามารถในการทำให้เกิดผลกระทบต่อผลตอบแทนจากอำนาจเหนือบริษัทย่อย ซึ่งรวมถึงกรณีที่บริษัทใหญ่มีสิทธิในการออกเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งในบริษัทย่อย บริษัทใหญ่พิจารณาข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่ามีอำนาจเหนือบริษัทย่อยหรือไม่

งบการเงินของบริษัทย่อยได้รวมอยู่ในงบการเงินรวมนับจากวันที่มีการควบคุมจนถึงวันที่การควบคุมสิ้นสุดลง

บริษัทใหญ่ปันส่วนกำไรหรือขาดทุน และแต่ละองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นให้กับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม แม้ว่าจะทำให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมคิดคลง

กลุ่มบริษัทบันทึกบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจโดยปฏิบัติตามวิธีซื้อ ยกเว้นกรณีที่เป็นการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน ต้นทุนการรวมธุรกิจวัดมูลค่าด้วยจำนวนรวมของมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่โอนให้มูลค่าส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทของผู้ถูกซื้อและมูลค่ายุติธรรมของส่วนได้เสียที่มีอยู่ ณ วันที่ซื้อ (หากเป็นการรวมธุรกิจที่ดำเนินการสำเร็จจากการทยอยซื้อ)

- ในการรวมธุรกิจแต่ละครั้ง กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมนั้น
- กรณีการรวมธุรกิจที่ดำเนินการสำเร็จจากการทยอยซื้อ กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าส่วนได้เสียที่ถืออยู่ก่อนหน้าการรวมธุรกิจใหม่โดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อและรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุน
- ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ รวมถึงค่าธรรมเนียมวิชาชีพที่จ่ายให้แก่ที่ปรึกษา ผู้ประเมินราคา และค่าที่ปรึกษาอื่น ๆ บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ

การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในบริษัทย่อยโดยที่ไม่ได้ทำให้กลุ่มบริษัทสูญเสียอำนาจในการควบคุม กลุ่มบริษัทบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวภายใต้หัวข้อส่วนเกินทุน(ขาดทุน)จากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยในส่วนของผู้ถือหุ้น

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน กลุ่มบริษัทรับรู้ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในกำไรหรือขาดทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยแสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยใช้วิธีราคาทุน

กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยรายชื่อบริษัทย่อยของกลุ่มบริษัทและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของบริษัทย่อยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.7 เงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม

การร่วมค้าคือการร่วมการงานซึ่งกลุ่มบริษัทมีการควบคุมร่วมและมีสิทธิในสินทรัพย์สุทธิของการร่วมการงานนั้น การควบคุมร่วมหมายถึงการร่วมกันควบคุมการงานซึ่งได้ตกลงกันไว้ในสัญญา ซึ่งการควบคุมร่วมจะมีได้ก็ต่อเมื่อ การตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์จากผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันควบคุมแล้วเท่านั้น

บริษัทร่วมเป็นกิจการที่กลุ่มบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอำนาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานแต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุมหรือควบคุมร่วมในนโยบายดังกล่าว

กลุ่มบริษัทใช้วิธีซื้อเป็นวิธีการบัญชีสำหรับการบันทึกการได้มาซึ่งการร่วมค้าและบริษัทร่วม ยกเว้นกรณีที่เป็น การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน ต้นทุนการซื้อการร่วมค้าและบริษัทร่วมที่สูงกว่ามูลค่าสุทธิธรรมของสินทรัพย์ และหนี้สินที่ระบุได้ของการร่วมค้าและบริษัทร่วม เฉพาะส่วนที่เป็นของกลุ่มบริษัทจะบันทึกเป็นค่าความนิยมซึ่งรวมอยู่ในมูลค่าตามบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม

งบการเงินรวมของกลุ่มบริษัทได้รวมส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนของการร่วมค้าและบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย นับจากวันที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจนถึงวันที่การมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญสิ้นสุดลง รายการกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบริษัทกับการร่วมค้าและบริษัทร่วมจะถูกตัดบัญชีเท่าที่กลุ่มบริษัทมีส่วนได้เสียในการร่วมค้าและบริษัทร่วมนั้น เว้นแต่มีหลักฐานว่าสินทรัพย์ที่โอนระหว่างกันดังกล่าวเกิดการด้อยค่า

กลุ่มบริษัทรับรู้ส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนของการร่วมค้าและบริษัทร่วมตามสัดส่วนที่กลุ่มบริษัทมีส่วนได้เสียในกำไรหรือขาดทุนของการร่วมค้าและบริษัทร่วม เงินปันผลที่กลุ่มบริษัทได้จากการร่วมค้าและบริษัทร่วมจะนำไปหักจากมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน

กลุ่มบริษัทจะไม่รับรู้ส่วนแบ่งขาดทุนจากการร่วมค้าและบริษัทร่วมอีกต่อไป หากส่วนแบ่งขาดทุนของกลุ่มบริษัทในการร่วมค้าและบริษัทร่วมมีมูลค่าเท่ากับหรือเกินกว่ามูลค่าส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในการร่วมค้าและบริษัทร่วม เว้นแต่กลุ่มบริษัทได้ค้ำประกันหรือมีภาระผูกพันในหนี้สินตามกฎหมายหรือต้องจ่ายชำระหนี้แทนการร่วมค้าและบริษัทร่วม

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน กลุ่มบริษัทรับรู้ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในกำไรหรือขาดทุน

เงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วมแสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการโดยใช้วิธีราคาทุนและแสดงในงบการเงินรวมโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย

กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยรายชื่อการร่วมค้าและบริษัทร่วมของกลุ่มบริษัทและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของการร่วมค้าและบริษัทร่วมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.8 การดำเนินงานร่วมกัน

การดำเนินงานร่วมกันเป็นการร่วมการงานที่กลุ่มบริษัทมีสิทธิในสินทรัพย์และมีภาระผูกพันในหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการร่วมการงานนั้น กลุ่มบริษัทรับรู้สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามส่วนได้เสียในการดำเนินงานร่วมกันในงบการเงินเฉพาะกิจการและงบการเงินรวมนับตั้งแต่วันที่มีการควบคุมร่วมจนถึงวันที่การควบคุมร่วมสิ้นสุดลง

กลุ่มบริษัทได้เปิดเผยการดำเนินงานร่วมกันและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของการดำเนินงานร่วมกันไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

3.2.9 เงินลงทุนอื่น

กลุ่มบริษัทได้จัดประเภทเงินลงทุนซึ่งมิได้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม เป็นเงินลงทุนเพื่อขายและเงินลงทุนระยะยาวอื่น

เงินลงทุนในตราสารทุนและกองทุนรวมที่เป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดถูกจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย และแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมและรับรู้ผลต่างที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นรายการกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และแสดงจำนวนสะสมภายใต้หัวข้อองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดจะถูกจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่น และแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน โดยกลุ่มบริษัทจะทดสอบการด้อยค่าของเงินลงทุนเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนนั้นอาจมีการด้อยค่าเกิดขึ้น ถ้าราคาตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะบันทึกในกำไรหรือขาดทุนทันที

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดที่กลุ่มบริษัทมีความตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถที่จะถือตราสารดังกล่าวไปจนครบกำหนดจะจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่น และแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย โดยจะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าในตราสารหนี้ดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุนทันที เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะไม่สามารถเรียกเก็บเงินต้นหรือดอกเบี้ยทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้

ในการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างเงินสดสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนนั้นจะบันทึกในกำไรหรือขาดทุน และสำหรับกรณีการจำหน่ายเงินลงทุนเพื่อขาย กลุ่มบริษัทจะบันทึกจำนวนสะสมภายใต้หัวข้อองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นที่เกิดการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายเป็นส่วนหนึ่งของกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน และเมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนชนิดเดียวกันเพียงบางส่วนราคาตามบัญชีของเงินลงทุนที่จำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากจำนวนทั้งหมดที่ถือไว้

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.10 บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกควบคุมโดยบริษัทฯ หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ ซึ่งหมายความรวมถึง บริษัทที่ทำหน้าที่ถือหุ้นของบริษัทย่อย และกิจการที่เป็นบริษัทย่อยในเครือเดียวกัน รวมถึงมีส่วนได้เสียในบริษัทฯ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีอำนาจควบคุมร่วม นอกจากนี้ บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วม การร่วมค้า ผู้บริหารสำคัญ และกรรมการของบริษัทฯ รวมถึงกิจการที่ผู้บริหารสำคัญ หรือกรรมการของบริษัทฯ มีอำนาจควบคุม หรือมีอำนาจควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ แต่ละรายการ บริษัทฯ คำนึงถึงเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย

3.2.11 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการต่าง ๆ ของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น

กลุ่มบริษัทแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นให้เป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ และแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินให้เป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการรับหรือจ่ายชำระที่เป็นเงินตราต่างประเทศและที่เกิดจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินดังกล่าว จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

กลุ่มบริษัทแปลงค่างบการเงินของหน่วยงานในต่างประเทศที่จัดทำงบการเงินเป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท โดยแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินด้วยอัตราปิด ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน และแปลงค่างบกำไรขาดทุนโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยระหว่างงวด ผลต่างที่เกิดขึ้นจากการแปลงค่ารายการดังกล่าว รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และแสดงจำนวนสะสมภายใต้หัวข้อองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น

เมื่อกลุ่มบริษัทจำหน่ายหน่วยงานในต่างประเทศ จะบันทึกผลต่างซึ่งแสดงภายใต้ส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนหนึ่งของกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายหน่วยงานในต่างประเทศนั้น

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.12 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืม ประกอบด้วย ดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดจากการกู้ยืม โดยต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งการก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข จะรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินทรัพย์ดังกล่าว จนกระทั่งการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมการก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ ตามประสงค์เสร็จสิ้นลง ในกรณีที่เงินกู้ยืมเกิดขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อก่อสร้างหรือผลิตสินทรัพย์ จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์นั้นเป็นต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างปีของเงินกู้ยืมนั้น หักด้วยรายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ดังกล่าวไปลงทุนเป็นการชั่วคราว กรณีที่เงินกู้ยืมมีวัตถุประสงค์ทั่วไป กลุ่มบริษัทใช้วิธีการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ด้วยรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ ในการปันส่วนต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

ต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ

3.2.13 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า ซึ่งราคาทุนรวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาสินทรัพย์

กลุ่มบริษัทใช้วิธีการราคาทุนสำหรับการบันทึกบัญชีอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน โดยแนวทางราคาทุนนั้นเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในนโยบายการบัญชีหัวข้อ “ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์”

ค่าเสื่อมราคابันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน จำนวน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่าง 5 - 30 ปี และไม่มีกรคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง

3.2.14 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า โดยราคาทุนรวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน และประมาณการค่ารีดถวน การขนย้ายและการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นภาระผูกพันที่เกิดจากการได้หรือใช้สินทรัพย์นั้น

ค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษาจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในระหว่างงวดบัญชีที่เกิดรายการขึ้น ส่วนต้นทุนของการปรับปรุงสินทรัพย์ให้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ต้นทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของรายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงการตรวจสอบครั้งใหญ่ กลุ่มบริษัทจะรับรู้ต้นทุนดังกล่าวไว้เป็นส่วนหนึ่งของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง กลุ่มบริษัทจะตัดมูลค่าตามบัญชีของส่วนประกอบที่ถูกเปลี่ยนแปลงออก

การกำหนดค่าเสื่อมราคา กลุ่มบริษัทพิจารณาแต่ละส่วนแยกต่างหากจากกัน เมื่อแต่ละส่วนประกอบนั้นมีสาระสำคัญ

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.14 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

มูลค่าคงเหลือของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประมาณด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับในปัจจุบันจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หลังจากหักต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น หากสินทรัพย์นั้นมีอายุและสภาพที่คาดว่าจะเสื่อมสิ้นอายุการให้ประโยชน์

กลุ่มบริษัททบทวนมูลค่าคงเหลือ อายุการให้ประโยชน์ และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อย่างน้อยทุกสิ้นปี

ค่าเสื่อมราคามันมักเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน กำหนดโดยวิธีเส้นตรงหรือตามหน่วยของผลผลิตตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้ของสินทรัพย์แต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

อาคาร และส่วนปรับปรุงอาคาร	2 - 40 ปี
เครื่องจักร และอุปกรณ์	2 - 40 ปี
สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม	5 - 30 ปี หรือตามหน่วยของผลผลิต
สินทรัพย์เหมือง	ตามหน่วยของผลผลิต
สินทรัพย์อื่น ๆ	3 - 25 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและงานระหว่างก่อสร้าง

กำไรหรือขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เกิดจากการเปรียบเทียบสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการขายกับมูลค่าคงเหลือตามบัญชี ณ วันจำหน่าย และรับรู้ในงบกำไรขาดทุนในงวดที่เกิดขึ้น

สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

กลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ใช้เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม โดยใช้วิธีผลสำเร็จของงาน (The Successful Efforts Method) ซึ่งมีนโยบายการบัญชี ดังนี้

ต้นทุนสินทรัพย์

ต้นทุนของสินทรัพย์ ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในผลผลิตปิโตรเลียมหรือต้นทุนในการได้มาในสัดส่วนของสินทรัพย์ ต้นทุนค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต รวมถึงเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

ต้นทุนเพื่อการขุดเจาะปิโตรเลียมของหลุมสำรวจ จะถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์ในการสำรวจและประเมินค่าแหล่งปิโตรเลียม และจะเปลี่ยนเป็นสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมของโครงการที่พบปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว เมื่อมีการสำรวจพบปริมาณสำรองที่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ แต่หากพิสูจน์แล้วว่าไม่พบปริมาณสำรอง หรือพบแต่ไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ จะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนในงวดที่เกิดขึ้น

รายจ่ายสำรวจเพื่องานธรณีวิทยาและธรณีฟิสิกส์ ตลอดจนค่าสงวนพื้นที่ในช่วงการสำรวจ บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดในงบกำไรขาดทุน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.14 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม (ต่อ)

รายจ่ายเพื่อการพัฒนา ทั้งในส่วนของสินทรัพย์ที่พบปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว รวมถึงต้นทุนของหลุมพัฒนาที่ไม่ประสบความสำเร็จจะถูกบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาของต้นทุนการได้มาซึ่งสิทธิในผลผลิตปิโตรเลียม คำนวณ โดยวิธีสัดส่วนของผลผลิต (Unit of Production) ตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว (Proved Reserves) ค่าเสื่อมราคาของต้นทุนหลุมสำรวจ การพัฒนา รวมถึงต้นทุนการรื้อถอนอุปกรณ์การผลิต ยกเว้น โครงการที่ยังไม่สำเร็จ คำนวณ โดยวิธีสัดส่วนของผลผลิต ตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว (Proved Reserves) หรือปริมาณสำรองที่พิสูจน์และพัฒนา สำเร็จ (Proved Developed Reserves) กลุ่มบริษัทรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการ ปริมาณสำรอง โดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

ค่าเสื่อมราคาสำหรับเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ และท่อขนส่งก๊าซ คำนวณ โดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการให้ประโยชน์ ของสินทรัพย์

ปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้วและปริมาณสำรองที่พิสูจน์และพัฒนาสำเร็จ คำนวณ โดยวิศวกรของกลุ่มบริษัท และ ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ร่วมดำเนินงาน

รายจ่ายส่วนที่สำรองแทนรัฐบาล (Carried Cost) ภายใต้สัญญาแบ่งปันผลผลิต

กลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม บันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายจ่ายส่วนที่สำรองแทนรัฐบาล (Carried Cost) ภายใต้สัญญาแบ่งปันผลผลิต โดยมีนโยบายการบัญชี ดังนี้

ภายใต้สัญญาแบ่งปันผลผลิตที่มีรัฐบาลเป็นผู้ร่วมทุนบางสัญญา กลุ่มผู้ร่วมทุนอื่นที่ไม่ใช่รัฐบาลมีข้อผูกพันที่จะต้อง จ่ายต้นทุนในช่วงระยะเวลาสำรวจทั้งหมด ซึ่งรวมถึงต้นทุนในส่วนของรัฐบาลจนกว่าจะได้รับอนุมัติพื้นที่พัฒนา ปิโตรเลียม (First Development Area) ต้นทุนในช่วงระยะเวลาสำรวจที่กลุ่มผู้ร่วมทุนจ่ายแทนรัฐบาลดังกล่าว (Carried Cost) เป็นไปตามสัดส่วนที่ตกลงกัน ทั้งนี้ เมื่อโครงการได้ทำการผลิตแล้ว กลุ่มผู้ร่วมทุนจะได้รับคืน Carried Cost ในรูปของการแบ่งปันผลผลิตปิโตรเลียม หรือการหักคืนค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว โดยปราศจาก ดอกเบี้ย กลุ่มบริษัทได้บันทึกรายการ Carried Cost ตามประเภทกิจกรรมปิโตรเลียม ภายใต้วิธีผลสำเร็จของงาน ซึ่งส่วนใหญ่บันทึกเป็นรายการภายใต้สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และสินทรัพย์ในการสำรวจและ ประเมินค่าแหล่งปิโตรเลียมในงบแสดงฐานะการเงิน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการสำรวจปิโตรเลียมในงบกำไรขาดทุน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.14 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

สินทรัพย์เหมือง

กลุ่มธุรกิจประเภทถ่านหิน บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ใช้เพื่อการสำรวจและการผลิตถ่านหิน ซึ่งประกอบด้วย สิทธิในเหมืองถ่านหิน และค่าใช้จ่ายในการสำรวจและพัฒนาเหมืองรอดักบัญชี โดยมีนโยบายการบัญชี ดังนี้

สิทธิในเหมืองถ่านหิน

สิทธิในเหมืองถ่านหิน ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในเหมืองถ่านหิน และรวมถึงต้นทุนค่าสำรวจและพัฒนาพื้นที่เหมืองถ่านหิน

ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและพัฒนาเหมืองรอดักบัญชี

ค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาเหมืองและต้นทุนในการพัฒนาพื้นที่จะถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์เหมืองภายใต้สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า และจะเปลี่ยนเป็นสินทรัพย์เหมืองภายใต้ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ หากเข้าเงื่อนไข และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต แต่หากพิสูจน์แล้วว่าไม่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต จะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดในงบกำไรขาดทุนในงวดที่เกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาของต้นทุนการได้มาซึ่งสินทรัพย์เหมือง กำหนดโดยวิธีสัดส่วนของผลผลิต (Unit of Production) ตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว (Proved and Probable Reserves)

ปริมาณสัดส่วนของผลผลิตและอายุการให้ประโยชน์ของสัมปทานเหมืองถ่านหิน จะถูกประมาณและสอบทานโดยกลุ่มบริษัท

3.2.15 ค่าความนิยม

กลุ่มบริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมด้วยราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา และทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปี หรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น แต่หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ กลุ่มบริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่าเป็นกำไรในงบกำไรขาดทุน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.15 ค่าความนิยม (ต่อ)

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า กลุ่มบริษัทจะเป็นส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมธุรกิจ และกลุ่มบริษัทจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี กลุ่มบริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในกำไรหรือขาดทุน และกลุ่มบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

3.2.16 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า ค่าตัดจำหน่ายบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน

กลุ่มบริษัทบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์นั้น ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น กลุ่มบริษัทบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย สิทธิในการใช้คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ สิทธิในการใช้สินทรัพย์ เช่น ท่อขนส่งก๊าซ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ๆ เช่น สิทธิในการดำเนินงานอื่น สิทธิบัตร และสัญญาซื้อขายกับลูกค้า (Customer Contracts)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนถูกตัดจำหน่ายและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ซึ่งอยู่ระหว่าง 3 - 40 ปี ยกเว้น สัญญาซื้อขายกับลูกค้า (Customer Contracts) ถูกตัดจำหน่ายตามประมาณการปริมาณขาย

กลุ่มบริษัททบทวนมูลค่าคงเหลือ อายุการให้ประโยชน์ และวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอย่างน้อยทุกสิ้นปี

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.17 สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า

สินทรัพย์ในการสำรวจและประเมินค่าแหล่งปิโตรเลียม

กลุ่มบริษัทบันทึกสินทรัพย์ในการสำรวจและประเมินค่าแหล่งปิโตรเลียมเป็นสินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่าโดยใช้ราคาทุน เมื่อมีการสำรวจพบปริมาณสำรองที่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ สินทรัพย์ภายใต้โครงการนั้นจะถูกโอนไปเป็นสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายใต้ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และมีวิธีวัดมูลค่าภายหลังตามวิธีการที่ระบุไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.14

สำหรับโครงการที่พิสูจน์ว่าไม่พบปริมาณสำรองหรือพบแต่ไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ สินทรัพย์ภายใต้โครงการนั้นจะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุน

สินทรัพย์เหมือง

ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและประเมินค่าบันทึกเป็นต้นทุนสินทรัพย์ โดยใช้ราคาทุน เมื่อเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้

- ก) ต้นทุนสินทรัพย์นั้นคาดว่าจะได้รับคืนเมื่อพื้นที่นั้นได้รับการพัฒนาแล้วเสร็จและเริ่มการทำเหมืองหรือจากการขายพื้นที่สำรวจ
- ข) กิจกรรมการสำรวจในพื้นที่ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ยังไม่ถึงขั้นที่สามารถประเมินถึงความมีอยู่จริงของปริมาณสำรองในเชิงพาณิชย์ได้อย่างสมเหตุสมผล และกิจกรรมการสำรวจยังคงดำเนินอยู่โดยต่อเนื่อง

ค่าใช้จ่ายเพื่อการสำรวจและประเมินค่าที่ไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นจะถูกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุน แต่หากพื้นที่ได้รับการพัฒนาและกิจกรรมการทำเหมืองเริ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและประเมินค่าที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์จะโอนไปเป็นสินทรัพย์เหมืองภายใต้ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และมีวิธีวัดมูลค่าภายหลังตามวิธีการที่ระบุไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2.14

3.2.18 การค้อยค่าของสินทรัพย์

กลุ่มบริษัทประเมินการค้อยค่าของสินทรัพย์ ดังนี้

- ค่าความนิยมเป็นรายปี หรือ เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจค้อยค่า
- อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจค้อยค่า

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.18 การด้อยค่าของสินทรัพย์ (ต่อ)

กลุ่มบริษัทรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่า เมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายหรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ซึ่งในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ กลุ่มบริษัทประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ และในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่าย กลุ่มบริษัทใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย ทั้งนี้ มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

กลุ่มบริษัทรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในกำไรหรือขาดทุน

3.2.19 สัญญาเช่า

สัญญาเช่าการเงิน - กลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนมายังกลุ่มบริษัทถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนตามมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่า แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย จะเป็นส่วนระหว่างหนี้สินและต้นทุนทางการเงิน เพื่อให้ได้อัตราก่อเก็บยืมที่ต่อหนี้สินที่คงค้างอยู่ ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักต้นทุนทางการเงินจะแสดงรวมอยู่ในเงินกู้ยืมระยะยาว ส่วนต้นทุนทางการเงินจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาจากสัญญาเช่าการเงิน จะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น หรือตามอายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

สัญญาเช่าการเงิน - กลุ่มบริษัทเป็นผู้ให้เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปยังผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน กลุ่มบริษัทแสดงสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่าการเงินรวมอยู่ในรายการเงินให้กู้ยืมในงบแสดงฐานะการเงินด้วยจำนวนที่ทำกับเงินลงทุนสุทธิตามสัญญาเช่า และเป็นส่วนรายได้ทางการเงินตลอดอายุสัญญาเช่าด้วยเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผล โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบที่สะท้อนให้เห็นถึงผลตอบแทนที่คงที่ในแต่ละงวดของเงินลงทุนสุทธิของผู้ให้เช่า

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.19 สัญญาเช่า (ต่อ)

สัญญาเช่าดำเนินงาน - กลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า

สัญญาเช่าสินทรัพย์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ยังคงตกอยู่กับผู้ให้เช่า จะจัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน เงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน โดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่านั้น

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุการเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่า จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

สัญญาเช่าดำเนินงาน - กลุ่มบริษัทเป็นผู้ให้เช่า

สัญญาเช่าสินทรัพย์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ยังคงตกอยู่กับผู้ให้เช่า จะจัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน กลุ่มบริษัทแสดงสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ในงบแสดงฐานะการเงินตามลักษณะของสินทรัพย์ด้วยราคาทุน รับรู้ต้นทุน (ซึ่งรวมถึงค่าเสื่อมราคา) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการได้รับรายได้ค่าเช่าเป็นค่าใช้จ่ายและรับรู้รายได้ค่าเช่าตามเกณฑ์เส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่านั้น

การบัญชีสำหรับข้อตกลงที่มีสัญญาเช่าเป็นส่วนประกอบ

กลุ่มบริษัทได้มีการพิจารณาว่าข้อตกลงเป็นหรือประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยอ้างอิงจากเนื้อหาของข้อตกลง โดยข้อตกลงถือเป็นสัญญาเช่าหรือมีสัญญาเช่าเป็นส่วนประกอบ เมื่อการปฏิบัติตามข้อตกลงขึ้นอยู่กับการใช้สินทรัพย์ที่เฉพาะเจาะจงและข้อตกลงนั้นให้สิทธิแก่ผู้ซื้อ (ผู้เช่า) ในการควบคุมการใช้สินทรัพย์

กลุ่มบริษัทแยกค่าตอบแทนสำหรับสัญญาเช่าและส่วนที่เป็นองค์ประกอบอื่น โดยใช้มูลค่ายุติธรรมเป็นเกณฑ์ในการแยก หากกลุ่มบริษัทสรุปว่าเป็นสัญญาเช่าการเงิน แต่ไม่สามารถแบ่งแยกจำนวนดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ จะรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินในจำนวนที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงนั้น หลังจากนั้นจำนวนหนี้สินจะลดลงตามจำนวนที่จ่าย และต้นทุนทางการเงินตามนัยจากหนี้สินจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของกลุ่มบริษัท

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.20 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทคำนวณภาษีเงินได้สำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2532 และภาษีเงินได้นิติบุคคลในต่างประเทศอื่น ๆ ที่กลุ่มบริษัทได้ไปลงทุน

ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน ได้แก่ ภาษีที่คาดว่าจะจ่ายชำระ ซึ่งคำนวณจากกำไรประจำปีที่ต้องเสียภาษี โดยใช้อัตราภาษีที่ประกาศใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งเกี่ยวกับรอบบัญชีที่คำนวณภาษีเงินได้ ตลอดจนการปรับปรุงทางภาษีที่เกี่ยวกับรายการในปีก่อน ๆ

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ตั้งแต่จำนวนตามวิธีบันทึกหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งเกิดจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินกับมูลค่าที่แสดงอยู่ในงบการเงิน ผลแตกต่างชั่วคราวตามงบการเงินรวมส่วนใหญ่เกิดจากรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ประมาณการหนี้สินค่าเรือถอน และขาดทุนสะสมยกไป

อัตรากำไรที่มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ใช้เป็นอัตราในการคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี จะรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ก่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำจำนวนผลแตกต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ และจะถูกปรับลดลงเท่าที่ประโยชน์ทางภาษีจะมีโอกาสถูกใช้จริง

กลุ่มบริษัทรับรู้ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนสำหรับงวด เว้นแต่ภาษีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่บันทึกนอกกำไรหรือขาดทุน ทั้งในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหรือการรวมธุรกิจ

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี จะหักกลบกันได้ก็ต่อเมื่อมีสิทธิตามกฎหมายและสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจัดเก็บภาษีเดียวกัน

กลุ่มบริษัทหักกลบสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีในการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.21 เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซตามสัญญา Take-or-Pay

บริษัทฯ ได้มีการทำสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติ (ก๊าซฯ) กับผู้ขาย ซึ่งมีการกำหนดปริมาณการรับก๊าซฯ ขั้นต่ำในแต่ละปี (Annual Minimum Quantity) หากในปีสัญญาใด บริษัทฯ ไม่สามารถรับก๊าซฯ ได้ครบตามปริมาณขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในสัญญา บริษัทฯ จะต้องชำระค่าซื้อก๊าซฯ ล่วงหน้าสำหรับปริมาณก๊าซฯ ในส่วนที่ไม่สามารถรับได้ (Take-or-Pay) โดยหลังจากสิ้นปีสัญญาในแต่ละปี บริษัทฯ และผู้ขาย จะทำการตกลงและยอมรับในปริมาณก๊าซฯ ที่จะนำมาใช้ในการคำนวณค่า Take-or-Pay สำหรับปีสัญญานั้น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา ทั้งนี้ บริษัทฯ มีสิทธิที่จะรับก๊าซฯ ที่ได้ชำระเงินล่วงหน้าไปแล้วนั้นในปีสัญญาต่อ ๆ ไป (Make-up) โดยต้องรับก๊าซฯ ให้ครบตามปริมาณรับก๊าซฯ ขั้นต่ำสำหรับปีสัญญานั้น ๆ ก่อน บริษัทฯ บันทึกรายการชำระค่าซื้อก๊าซฯ ภายใต้สัญญานี้เป็นเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ

3.2.22 ประมาณการหนี้สินค่ารื้อถอน

กลุ่มบริษัทบันทึกประมาณการหนี้สินค่ารื้อถอน (Decommissioning Costs) เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดภาระผูกพันอันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต และสามารถประมาณการจำนวนเงินที่ต้องจ่ายได้อย่างสมเหตุสมผล

กลุ่มบริษัทรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการของต้นทุนค่ารื้อถอน ซึ่งต้นทุนดังกล่าวได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และอาคารและอุปกรณ์ และตัดจำหน่ายโดยวิธีสัดส่วนของผลผลิตของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว และวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์แต่ละประเภท ตามลำดับ ประมาณการหนี้สินค่ารื้อถอนได้รับการประเมินขึ้นและสอบทานโดยวิศวกรของกลุ่มบริษัทและดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

3.2.23 ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ประมาณการหนี้สินของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงานรับรู้และวัดมูลค่าผลประโยชน์ของพนักงาน แต่ละประเภทดังนี้

1. ผลประโยชน์ของพนักงานระยะสั้น รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนในงวดที่เกิดรายการ
2. ผลประโยชน์หลังออกจากงาน - โครงการสมทบเงิน บริษัทฯ และพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่กลุ่มบริษัท จ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เงินที่กลุ่มบริษัท จ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนในงวดที่เกิดรายการ

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.23 ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

ประมวลการหนี้สินของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงานรับรู้และวัดมูลค่าผลประโยชน์ของพนักงาน แต่ละประเภทดังนี้ (ต่อ)

3. ผลประโยชน์หลังออกจากงาน - โครงการผลประโยชน์ ใช้เทคนิคการประมวลการตามหลักคณิตศาสตร์ ประกันภัย และคิดลดผลประโยชน์ โดยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมวลการไว้ (Projected unit credit method) เพื่อกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมวลการหนี้สิน โดยรับรู้เป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน และรับรู้ต้นทุนบริการปัจจุบัน ต้นทุนบริการในอดีต ดอกเบี้ยสุทธิจากหนี้สินผลประโยชน์ที่กำหนดไว้สุทธิ เป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ ผลกำไรขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ ซึ่งรวมถึงผลกำไรขาดทุนจากการประมวลการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gain/Loss) รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และรับรู้จำนวนสะสมในบัญชีกำไรสะสมในส่วนของผู้ออกหุ้น
4. ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน ใช้เทคนิคการประมวลการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย คิดลด โดยวิธีคิดลดผลประโยชน์แต่ละหน่วยที่ประมวลการไว้ (Projected unit credit method) เพื่อกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมวลการหนี้สิน โดยรับรู้เป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน และรับรู้ต้นทุนบริการปัจจุบัน ต้นทุนบริการในอดีต ดอกเบี้ยสุทธิจากหนี้สินผลประโยชน์ที่กำหนดไว้สุทธิ เป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ ผลกำไรขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ ซึ่งรวมถึงผลกำไรขาดทุนจากการประมวลการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gain/Loss) รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนทันที
5. ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างรับรู้เป็นหนี้สินและค่าใช้จ่าย เมื่อแสดงชัดเจนว่าผูกพันกับรายการใดรายการหนึ่ง ดังนี้
  - เลิกจ้างพนักงานหรือกลุ่มของพนักงานก่อนวันเกษียณตามปกติ
  - ให้ข้อเสนอเพื่อสนับสนุนให้มีการออกจากงานด้วยความสมัครใจของพนักงาน

3.2.24 การรับรู้รายได้

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการขาย เมื่อส่งมอบสินค้าหรือได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของให้กับผู้ซื้อแล้ว ส่วนรายได้จากการให้บริการ รับรู้เมื่อมีการให้บริการ โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน ซึ่งรายได้ที่รับรู้ดังกล่าวแสดงสุทธิจากส่วนลดการค้า

รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ดอกเบี้ยรับ - รับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

ค่าสิทธิ - รับรู้ตามเกณฑ์ที่ได้ตกลงหรือสัญญาที่ทำได้ทำไว้

เงินปันผล - รับรู้เมื่อมีสิทธิได้รับเงินปันผล

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.24 การรับรู้รายได้ (ต่อ)

โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

กลุ่มบริษัทมีโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า ลูกค้าจะได้รับรางวัลเป็นแต้มสะสม(คะแนน) ซึ่งลูกค้าสามารถนำคะแนนมาแลกเปลี่ยนเป็นส่วนลดค่าสินค้าหรือรางวัลจากกลุ่มบริษัท มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับจากการขายเริ่มแรกจะต้องเป็นส่วนระหว่างคะแนนและส่วนประกอบอื่น ๆ ของรายการขายนั้น การปันส่วนไปยังคะแนนใช้วิธีการประมาณ โดยอ้างอิงจากมูลค่ายุติธรรมของรางวัลที่ลูกค้าใช้สิทธิแลก ซึ่งมูลค่ายุติธรรมนี้ประมาณโดยใช้มูลค่าส่วนลดหรือมูลค่ารางวัลปรับปรุงด้วยอัตราที่คาดว่าจะไม่ใช่สิทธิ โดยรับรู้เป็นรายได้รอรับรู้และจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อลูกค้ามาใช้สิทธิและกลุ่มบริษัทได้ปฏิบัติตามสัญญาภาระผูกพันที่จะจัดหาของรางวัลนั้น จำนวนที่รับรู้เป็นรายได้ขึ้นอยู่กับจำนวนของคะแนนที่ลูกค้าได้ใช้สิทธิในการแลกเปลี่ยนเป็นส่วนลดค่าสินค้า ซึ่งต้องสัมพันธ์กับจำนวนรวมของคะแนนที่คาดว่าจะมีการใช้สิทธิ นอกจากนี้ รายได้รอรับรู้จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อมีความเป็นไปได้ว่าลูกค้าจะไม่นำคะแนนมาใช้สิทธิอีกต่อไป

รายได้นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2.25 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รวมถึงความช่วยเหลือที่ไม่เป็นตัวเงิน จะรับรู้เมื่อมีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของเงินอุดหนุนที่กำหนดไว้และจะได้รับเงินอุดหนุนนั้น กลุ่มบริษัทรับรู้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นรายได้ซึ่งเป็นระบบตลอดระยะเวลาที่รับรู้ต้นทุนที่เงินอุดหนุนนั้นจ่ายให้เป็นการชดเชย โดยรับรู้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ในกำไรหรือขาดทุน

3.2.26 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยการนำกำไรส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่ปรับปรุงด้วยดอกเบี้ยจ่ายและรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหุ้นผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะคล้ายหุ้นสามัญจากค่าใช้จ่ายภาษีที่เกี่ยวข้องกับหุ้นผู้ถือหุ้นดังกล่าว หาดด้วยจำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ถือโดยบุคคลภายนอกในระหว่างปี

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.27 เครื่องมือทางการเงิน

สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินลงทุนเพื่อขาย เงินลงทุนระยะยาวอื่น เงินให้กู้ยืม และสินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ หนี้สินทางการเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินประกอบด้วย เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืม และหนี้สินตราสารอนุพันธ์ ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีเฉพาะสำหรับแต่ละรายการได้แสดงเปิดเผยแยกไว้ในแต่ละหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มบริษัทได้ใช้เครื่องมือทางการเงิน เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย และราคาตลาดของน้ำมันและผลิตภัณฑ์ โดยเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญมีดังนี้

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน โดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตที่สินทรัพย์หรือหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่จะได้รับหรือต้องจ่ายชำระ สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะรับรู้ในงบการเงิน ณ วันที่ทำสัญญา ค่าธรรมเนียมส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะตัดจำหน่ายตลอดอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินที่มีการป้องกันความเสี่ยง กลุ่มบริษัทรับรู้จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตราสารอนุพันธ์ตามสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยในต้นทุนทางการเงินตามเกณฑ์คงค้าง และรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินตราสารอนุพันธ์ตามสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงานในงบแสดงฐานะการเงิน และรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ในกำไรหรือขาดทุน

สัญญาป้องกันความเสี่ยงของราคาน้ำมันและผลิตภัณฑ์

สัญญาป้องกันความเสี่ยงของราคาน้ำมันและผลิตภัณฑ์เป็นสัญญาที่ทำขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกตามสัญญาซื้อขายน้ำมันและผลิตภัณฑ์ที่ได้ตกลงไว้ โดยมีการกำหนดราคาที่จะซื้อขายในอนาคต และรับรู้ผลต่างที่เกิดขึ้นในกำไรหรือขาดทุนเมื่อครบกำหนดสัญญา

นโยบายการบริหารความเสี่ยง ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 39

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.27 เครื่องมือทางการเงิน (ต่อ)

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทพิจารณากรณีที่เกี่ยวข้องของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ดังนี้

หากเป็นการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมเฉพาะส่วนของความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องของรายการที่ถูกป้องกันความเสี่ยง

หากเป็นการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง ส่วนที่มีประสิทธิภาพจะรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ส่วนการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงส่วนที่ไม่มีประสิทธิภาพจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

3.2.28 การวัดมูลค่ายุติธรรม

กลุ่มบริษัทวัดมูลค่ายุติธรรมและเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม และหากต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินใด ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง การวัดมูลค่ายุติธรรมดังกล่าวจะเป็นไปตามหลักการของมาตรฐานฉบับนี้

กลุ่มบริษัทใช้วิธีราคาตลาดในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่อง หรือ ไม่สามารถหารราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ กลุ่มบริษัทจะใช้วิธีราคาทุนหรือวิธีรายได้ใน การวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ และหนี้สินดังกล่าวแทน

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ในการนำเทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมข้างต้นมาใช้ กลุ่มบริษัทจะใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ (observable inputs) ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมให้มากที่สุด โดยกำหนดลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ออกเป็นสามระดับ ตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดในอนาคตที่กลุ่มบริษัทประมาณขึ้น

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.29 การประมาณการและข้อสมมติที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารได้พิจารณาใช้ประมาณการ และข้อสมมติ ซึ่งมีผลกระทบต่อการรายงานสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวน และในงวดอนาคตที่ได้รับผลกระทบ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อสมมติที่สำคัญและที่มาของความไม่แน่นอนในการประมาณการ ซึ่งอาจมีผลต่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินที่รายงานในงบการเงินมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประมาณการหนี้สิน

กลุ่มบริษัทรับรู้ประมาณการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินเมื่อกลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ในอดีต โดยมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะทำให้กลุ่มบริษัทต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น และสามารถประมาณมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

กลุ่มบริษัทบันทึกประมาณการหนี้สินค่ารีดออนเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดภาระผูกพันอันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีตและสามารถประมาณการจำนวนเงินที่ต้องจ่ายได้อย่างสมเหตุสมผล โดยกลุ่มบริษัทจะรับรู้ประมาณการหนี้สินค่ารีดออนด้วยจำนวนประมาณการของต้นทุนค่ารีดออนสินทรัพย์ที่สร้างเสร็จพร้อมใช้งาน ต้นทุนดังกล่าวได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ และตัดจำหน่ายโดยวิธีตัดส่วนของผลผลิตของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้วและวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์แต่ละประเภท ประมาณการหนี้สินค่ารีดออนได้รับการประเมินขึ้นและสอบทานโดยวิศวกรของกลุ่มบริษัทและดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

การประมาณการหนี้สินขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในปัจจุบัน ได้แก่ ข้อบังคับต่าง ๆ เทคโนโลยี และระดับราคา ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณการและตั้งข้อสมมติไว้

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.29 การประมาณการและข้อสมมติที่สำคัญ (ต่อ)

ภาษีเงินได้

กลุ่มบริษัทมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในหลายประเทศ ในการประมาณการหนี้สินภาษีเงินได้ต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเป็นสาระสำคัญ เนื่องจากมีรายการค้าและการคำนวณจำนวนมากที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้ที่คาดว่าจะเกิด โดยใช้เกณฑ์การประมาณการภาษีส่วนเพิ่มที่จะถึงกำหนดชำระผลแตกต่างระหว่างภาษีเงินได้ที่ชำระจริงกับประมาณการจะกระทบต่อภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี จะรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ก่อนข้างหน้าที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำจำนวนผลแตกต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ ซึ่งข้อสมมติเกี่ยวกับกำไรทางภาษีในอนาคตที่ถูกกำหนดขึ้นมีความไม่แน่นอน อาจมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะกระทบต่อการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

การประมาณปริมาณสำรองปีโตรเลียม

ปริมาณสำรองปีโตรเลียม เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการประเมินการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปีโตรเลียม รวมถึงการทดสอบการค้ำค่า การเปลี่ยนแปลงในปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้วจะมีผลกระทบต่อมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิและค่าเสื่อมราคาที่คำนวณตามวิธีตัดส่วนของผลผลิต

ปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้ว คือ ปริมาณของปีโตรเลียมที่สามารถผลิตในเชิงพาณิชย์ ณ วันที่กำหนดใด ๆ โดยมีความแน่นอนสูง ภายใต้เงื่อนไขสถานะเศรษฐกิจ และวิธีการผลิตในปัจจุบัน รวมถึงกฎระเบียบของรัฐ โดยปริมาณสำรองปีโตรเลียมที่พิสูจน์แล้ว จะมีการตรวจสอบและประเมินทุกปีโดยนักธรณีวิทยาและวิศวกรแหล่งกักเก็บปีโตรเลียมของกลุ่มบริษัท

ต้นทุนการสำรวจปีโตรเลียม

ต้นทุนเพื่อการขุดเจาะปีโตรเลียมของหลุมสำรวจของกลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปีโตรเลียมที่บันทึกเป็นสินทรัพย์และมีอายุมากกว่า 12 เดือน จะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน เว้นแต่ (1) พบปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว หรือ (2) พบปริมาณสำรองที่เพียงพอในเชิงพาณิชย์และมีแผนงานสำรวจ และประเมินในอนาคต ซึ่งในการตัดสินใจว่าจะตัดจำหน่ายต้นทุนเพื่อการขุดเจาะปีโตรเลียมที่บันทึกเป็นสินทรัพย์และมีอายุมากกว่า 12 เดือนหรือไม่นั้น จำเป็นต้องใช้ข้อสมมติในการประเมินเงื่อนไขภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติในรอบระยะเวลาบัญชีภายหลัง ต้นทุนเพื่อการขุดเจาะปีโตรเลียมที่บันทึกเป็นสินทรัพย์ดังกล่าว จะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

3.2.29 การประมาณการและข้อสมมติที่สำคัญ (ต่อ)

การค้ำของสินทรัพย์

กลุ่มบริษัทได้มีการพิจารณาตั้งค่าเผื่อการค้ำของสินทรัพย์เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่ามูลค่าตามบัญชีอาจสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งหมายถึงจำนวนที่สูงกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการจำหน่ายกับมูลค่าจากการใช้ (ซึ่งคำนวณจากการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตคิดลด) มูลค่าตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและส่วนปรับลดจะถูกบันทึกในกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ รายการขาดทุนจากการค้ำของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ค่าความนิยมที่กลุ่มบริษัทรับรู้ในงวดก่อนอาจถูกกลับรายการ หากประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนได้เปลี่ยนแปลงไป

กลุ่มบริษัทกำหนดให้ปริมาณการผลิตที่คาดว่าจะผลิตได้ในอนาคตเป็นปัจจัยสำหรับทดสอบการค้ำสำหรับกลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม เนื่องจากกลุ่มบริษัทเชื่อว่าเป็นข้อบ่งชี้ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการประเมินกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับสำหรับการวัดมูลค่าจากการใช้ ซึ่งปริมาณการผลิตที่คาดว่าจะผลิตได้ในอนาคตประกอบด้วย ปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว และที่ยังไม่พิสูจน์

การประมาณการกระแสเงินสดคิดลดในอนาคตสำหรับการพิจารณาการค้ำของสินทรัพย์นั้น ขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปริมาณการผลิตที่คาดว่าจะผลิตได้ในอนาคต ราคาขายในอนาคต อุปสงค์และอุปทานในตลาด ปัจจัยความเสี่ยง อัตราค่าไรชั่นตัน ส่วนอัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตนั้น ขึ้นกับต้นทุนเงินลงทุนของหน่วยสินทรัพย์

3.2.30 การจัดการความเสี่ยงในส่วนของทุน

วัตถุประสงค์ของกลุ่มบริษัทในการบริหารทุนนั้น เพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่น และเพื่อดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนทางการเงินของทุน

3.2.31 ส่วนงานดำเนินงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่กลุ่มบริษัทรายงานนี้ จำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจและสอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบถามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.3 การจัดประเภทรายการใหม่

การจัดประเภทรายการใหม่ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ซึ่งมีผลบังคับสำหรับการจัดทำงบการเงินที่มีรอบบัญชีเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 กลุ่มบริษัทจึงได้มีการจัดประเภทรายการใหม่ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ในสินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า ส่วนขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อย และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ในค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย ซึ่งการจัดประเภทรายการใหม่นี้ไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของกลุ่มบริษัทที่ได้รายงานไว้

กลุ่มบริษัทได้มีการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับข้อมูลทางการเงินที่นำมาแสดงเปรียบเทียบ โดยมีผลกระทบต่อข้อมูลทางการเงินรวมดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท		
	ตามที่ รายงานไว้เดิม	งบการเงินรวม จัดประเภทใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ตามที่ จัดประเภทใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน			
สินทรัพย์หมุนเวียน	741,490.62	93.05	741,583.67
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	1,490,840.46	(93.05)	1,490,747.41

การขาย PTTEP Oman Company Limited และการดำเนินงานที่ยกเลิก

ในระหว่างปี 2559 PTTEP Offshore Investment Company Limited (PTTEPO) ได้ขายเงินลงทุนใน PTTEP Oman Company Limited (PTTEP OM) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของกลุ่มบริษัท โดยกลุ่มบริษัทได้รับรู้รายการขายบริษัทดังกล่าวในงบการเงินรวม และบันทึกกำไรจากการขายประมาณ 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (704 ล้านบาท) เป็นส่วนหนึ่งของกำไร(ขาดทุน)สำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิกในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

ในปี 2560 PTTEPO ได้คำนวณมูลค่าสุทธิจากการขาย ณ วันที่ทำรายการซื้อขาย (Final Completion Adjustment) ซึ่งเป็นไปตาม SPA ส่งผลให้มูลค่าสุทธิจากการขายลดลงประมาณ 0.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (11.35 ล้านบาท) โดยกลุ่มบริษัทได้บันทึกการปรับมูลค่าดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกำไร(ขาดทุน)สำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิกในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

3. นโยบายการบัญชี (ต่อ)

3.3 การจัดประเภทรายการใหม่ (ต่อ)

การขาย PTTEP Oman Company Limited และการดำเนินงานที่ยกเลิก (ต่อ)

ทั้งนี้ การขาย PTTEP OM ส่งผลให้ส่วนงานสำรวจและผลิตปิโตรเลียมที่เกี่ยวข้องถูกจัดประเภทเป็นส่วนการดำเนินงานที่ยกเลิก โดยกลุ่มบริษัทได้แสดงผลการดำเนินงานของส่วนการดำเนินงานที่ยกเลิกแยกออกจากผลการดำเนินงานปกติ และแสดงเป็นกำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษีในงบกำไรขาดทุนรวม และกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นจากการดำเนินงานที่ยกเลิก - สุทธิจากภาษีในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม โดยกลุ่มบริษัทได้มีการจัดประเภทของรายการสำหรับส่วนงานนี้ที่เกิดขึ้นในปี 2559 ใหม่ เพื่อนำมาแสดงเปรียบเทียบกับข้อมูลทางการเงินงวดปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานของการดำเนินงานที่ยกเลิกในงบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
งบกำไรขาดทุนรวม		
รายได้	-	1,136.50
ค่าใช้จ่าย	-	(923.22)
กำไรก่อนภาษีเงินได้จากการดำเนินงานที่ยกเลิก	-	213.28
ภาษีเงินได้	-	(44.83)
กำไรสุทธิจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	-	168.45
กำไร(ขาดทุน)จากการขายเงินลงทุน	(11.35)	703.62
รวมกำไร(ขาดทุน)สุทธิจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	(11.35)	872.07
		หน่วย : บาท
	2560	2559
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	-	0.20
		หน่วย : ล้านบาท
	2560	2559
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม		
รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าบการเงิน	-	(146.49)

4. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินสด	1,260.21	202.76	169.52	47.59
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	93,005.38	106,286.14	30,846.73	37,489.76
เงินฝากประจำ	44,885.89	79,397.13	1,509.76	17,064.79
ตั๋วเงินคลัง	14,566.49	16,583.42	-	-
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	354.01	4,691.57	-	-
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	-	8,046.15	-	8,046.15
เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการใช้				
ไม่เกิน 3 เดือน	286.42	359.24	-	-
เงินลงทุนอื่น	11,830.62	-	6,165.65	-
รวม	166,189.02	215,566.41	38,691.66	62,648.29

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินฝากประจำ ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการใช้ไม่เกิน 3 เดือน และเงินลงทุนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.00 - 12.09 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.00 - 13.05 ต่อปี)

5. เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินฝากประจำ	175,001.14	150,351.08	41,262.33	36,938.69
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	6.00	1,044.44	-	-
พันธบัตร	3,507.19	3,486.66	2,859.96	3,047.45
เงินลงทุนอื่น	51,136.93	21,931.45	23,933.97	19,206.41
รวม	229,651.26	176,813.63	68,056.26	59,192.55

เงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.90 - 2.79 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.80 - 5.87 ต่อปี)

6. ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้า - กิจการอื่น	170,901.53	140,502.28	82,123.38	71,335.20
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(3,188.82)	(3,409.99)	(2,040.57)	(2,076.63)
ลูกหนี้การค้า - กิจการอื่น - สุทธิ	167,712.71	137,092.29	80,082.81	69,258.57
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ (หมายเหตุฯ 9.1)	7,203.53	6,098.77	64,182.35	55,303.90
รวม	174,916.24	143,191.06	144,265.16	124,562.47

โดยแยกตามอายุหนี้ได้ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	169,972.04	138,347.50	139,396.74	122,382.46
ครบกำหนดชำระ				
- ไม่เกิน 3 เดือน	4,700.53	3,618.05	4,761.12	1,297.60
- เกิน 3 - 6 เดือน	133.98	442.28	110.76	299.41
- เกิน 6 - 12 เดือน	74.80	746.85	-	627.93
- เกิน 12 เดือน	3,300.02	3,702.97	2,113.42	2,288.30
	178,181.37	146,857.65	146,382.04	126,895.70
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(3,265.13)	(3,666.59)	(2,116.88)	(2,333.23)
รวม	174,916.24	143,191.06	144,265.16	124,562.47

ลูกหนี้การค้า - กิจการอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ได้รวมลูกหนี้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในงบการเงินรวมจำนวน 15,471.99 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 11,589.18 ล้านบาท) และในงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 13,560.72 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 10,927.55 ล้านบาท)

7. ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้อื่น	13,919.21	12,480.98	2,751.44	2,095.11
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(412.11)	(319.09)	(255.28)	(252.47)
ลูกหนี้อื่น	13,507.10	12,161.89	2,496.16	1,842.64
เงินจ่ายล่วงหน้า	16,168.09	21,811.33	281.60	415.44
เงินชดเชยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงค้างรับ	13,578.39	6,081.06	11,797.59	5,916.93
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน	5,483.09	6,814.26	-	1,094.63
ลูกหนี้อื่น - กิจการอื่น - สุทธิ	48,736.67	46,868.54	14,575.35	9,269.64
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ (หมายเหตุฯ 9.2)	1,412.97	1,786.77	1,974.49	1,587.97
เงินจ่ายล่วงหน้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุฯ 9.2)	453.06	516.11	373.36	372.21
รวม	50,602.70	49,171.42	16,923.20	11,229.82

เงินชดเชยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงค้างรับ ส่วนใหญ่ประกอบด้วย เงินชดเชยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ผลิตในประเทศ หรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในประเทศ รวมถึงเงินชดเชยราคาก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ โดยจะได้รับเงินชดเชยตามอัตราที่คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานกำหนด

8. เงินให้กู้ยืม

8.1 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี - กิจการอื่น	605.19	436.71	-	-
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุฯ 9.2)	3.80	3.66	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการอื่น	622.34	-	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	469.64	503.09	5,077.58	8,160.73
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(469.64)	(413.09)	(428.84)	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ (หมายเหตุฯ 9.2)	-	90.00	4,648.74	8,160.73
รวม	1,231.33	530.37	4,648.74	8,160.73

8.2 เงินให้กู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว - กิจการอื่น	5,354.19	5,959.37	-	-
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุฯ 9.3)	56.66	60.47	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการอื่น	4,385.44	734.69	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,282.31	8,263.29	44,875.26	80,994.63
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(22,120.52)	(53,412.42)
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ (หมายเหตุฯ 9.3)	9,282.31	8,263.29	22,754.74	27,582.21
รวม	19,078.60	15,017.82	22,754.74	27,582.21

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

9.1 ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัทย่อย	-	-	59,744.47	51,470.79
การร่วมค้า	3,077.27	2,927.52	1,505.27	1,390.73
บริษัทร่วม	1,764.15	1,149.42	574.17	420.56
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	2,438.42	2,278.43	2,434.75	2,278.42
	7,279.84	6,355.37	64,258.66	55,560.50
<u>หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ</u>	(76.31)	(256.60)	(76.31)	(256.60)
รวม (หมายเหตุฯ 6)	7,203.53	6,098.77	64,182.35	55,303.90

โดยแยกตามอายุหนี้ได้ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	7,119.37	6,064.67	62,809.97	55,134.14
ครบกำหนดชำระ				
- ไม่เกิน 3 เดือน	45.86	15.72	1,344.48	154.27
- เกิน 3 - 6 เดือน	-	1.95	-	-
- เกิน 6 - 12 เดือน	10.39	0.93	-	-
- เกิน 12 เดือน	104.22	272.10	104.21	272.09
	7,279.84	6,355.37	64,258.66	55,560.50
<u>หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ</u>	(76.31)	(256.60)	(76.31)	(256.60)
รวม (หมายเหตุฯ 6)	7,203.53	6,098.77	64,182.35	55,303.90

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.2 ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>ลูกหนี้อื่น</u>				
บริษัทย่อย	-	-	1,765.63	5,136.41
การร่วมค้า	604.99	177.05	403.97	26.26
บริษัทร่วม	263.92	212.86	2.74	6.37
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	596.47	1,505.30	0.69	-
	1,465.38	1,895.21	2,173.03	5,169.04
<u>หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ</u>	(52.41)	(108.44)	(198.54)	(3,581.07)
รวม (หมายเหตุฯ 7)	1,412.97	1,786.77	1,974.49	1,587.97
<u>เงินจ่ายล่วงหน้า</u>				
บริษัทย่อย	-	-	62.24	62.46
การร่วมค้า	5.32	11.49	-	-
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	447.74	504.62	311.12	309.75
รวม (หมายเหตุฯ 7)	453.06	516.11	373.36	372.21

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.2 ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน</u>				
<u>ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</u>				
การร่วมค้า (หมายเหตุฯ 8.1)	3.80	3.66	-	-
<u>เงินให้กู้ยืมระยะสั้น</u>				
บริษัทย่อย	-	-	5,077.58	8,160.73
การร่วมค้า	469.64	503.09	-	-
	469.64	503.09	5,077.58	8,160.73
<u>หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ</u>	<u>(469.64)</u>	<u>(413.09)</u>	<u>(428.84)</u>	<u>-</u>
รวม (หมายเหตุฯ 8.1)	-	90.00	4,648.74	8,160.73

การเปลี่ยนแปลงเงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	90.00	438.88	941.84	861.84
- ให้เงินกู้	96.42	65.69	327.28	318.87
- รับคืนเงินกู้	-	-	(798.81)	(235.37)
- ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	(41.47)	(3.50)
- จัดประเภทรายการใหม่	(90.00)	-	-	-
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	(7.72)	-	-
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(96.42)	(406.85)	(428.84)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	-	90.00	-	941.84
<u>บวก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</u>				
(หมายเหตุฯ 9.3)	-	-	4,648.74	7,218.89
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม - สุทธิ	-	90.00	4,648.74	8,160.73

เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ในงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.25 - 4.20 ต่อปี และงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 2.53 - 3.40 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 2.53 - 3.27 ต่อปี)

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.3 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว</u>				
การร่วมค้า (หมายเหตุฯ 8.2)	56.66	60.47	-	-
<u>เงินให้กู้ยืมระยะยาว</u>				
บริษัทย่อย	-	-	44,875.26	75,240.86
การร่วมค้า	6,766.64	5,753.77	-	5,753.77
บริษัทร่วม	2,515.67	2,509.52	-	-
รวม	9,282.31	8,263.29	44,875.26	80,994.63
<u>หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ*</u>	-	-	(22,120.52)	(53,412.42)
รวม (หมายเหตุฯ 8.2)	9,282.31	8,263.29	22,754.74	27,582.21

* บริษัทฯ รับรู้ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 22,120.52 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 53,412.42 ล้านบาท) สำหรับเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ซึ่งนำไปลงทุนในบริษัทย่อยแห่งหนึ่งและบริษัทร่วมแห่งหนึ่งในต่างประเทศ โดยภายหลังบริษัทย่อยและบริษัทร่วมดังกล่าวประสบปัญหาทางด้านการดำเนินงาน บริษัทฯ จึงได้รับรู้ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าว โดยประเมินจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินให้กู้ยืม

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.3 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน และเงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 (ต่อ)

ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน				
- ภายใน 1 ปี	6.00	6.00	-	-
- เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	24.00	24.00	-	-
- เกิน 5 ปี	46.00	52.00	-	-
รายได้ทางการเงินในอนาคต	(15.53)	(17.87)	-	-
รวม	60.47	64.13	-	-

การเปลี่ยนแปลงเงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	8,263.29	3,343.97	34,801.10	38,649.97
- ให้เงินกู้	2,890.40	4,926.65	9,391.23	6,840.23
- รับคืนเงินให้กู้	(1,127.93)	-	(41,419.18)	(6,477.19)
- ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	(738.98)	(7.25)	(6,661.58)	(541.74)
- ผลต่างจากการแปลงค่าทางการเงิน	246.24	(0.08)	-	-
- โอนกลับ(รับรู้)ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(250.71)	-	31,291.91	(3,670.17)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	9,282.31	8,263.29	27,403.48	34,801.10
หัก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี (หมายเหตุฯ 9.2)	-	-	(4,648.74)	(7,218.89)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม - สุทธิ	9,282.31	8,263.29	22,754.74	27,582.21

เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ในงบการเงินรวม มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 3.66 - 6.56 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 1.00 - 6.56 ต่อปี) และงบการเงินเฉพาะกิจการ มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 2.63 - 4.68 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 2.55 - 4.50 ต่อปี)

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.4 เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัทย่อย	-	-	51,583.58	41,175.35
การร่วมค้า	863.80	957.78	269.00	292.06
บริษัทร่วม	317.81	500.03	254.07	446.57
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	2.59	1.90	-	-
รวม	1,184.20	1,459.71	52,106.65	41,913.98

9.5 เจ้าหนี้อื่น หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี และเงินกู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>เจ้าหนี้อื่น</u>				
บริษัทย่อย	-	-	3,440.80	4,495.18
การร่วมค้า	22.84	17.85	4.03	3.32
บริษัทร่วม	12.16	21.43	3.74	3.71
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	135.21	69.39	105.96	44.78
รวม	170.21	108.67	3,554.53	4,546.99

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

การร่วมค้า	398.68	437.63	398.68	437.63
------------	--------	--------	--------	--------

เงินกู้ยืมระยะสั้น*

บริษัทย่อย	-	-	2,803.04	2,117.07
------------	---	---	----------	----------

* บริษัทฯ มีนโยบายการบริหารจัดการสภาพคล่อง (Liquidity management) โดยการบริหารการเงินรวมภายในกลุ่มบริษัท ซึ่งบริษัทฯ ทำหน้าที่บริหารเงินระยะสั้น เพื่อจัดการสภาพคล่องส่วนเกินและส่วนขาดของแต่ละบริษัท โดยวิธีการกู้ยืมเงินระยะสั้นระหว่างกัน และคิดอัตราดอกเบี้ยซึ่งอิงอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.6 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
การร่วมค้า	4,274.28	5,155.97	4,274.28	5,155.97

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน				
- ภายใน 1 ปี	456.77	500.65	456.77	500.65
- เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1,828.35	2,003.98	1,828.35	2,003.98
- เกิน 5 ปี	2,743.15	3,507.31	2,743.15	3,507.31
ค่าใช้จ่ายทางการเงินในอนาคต	(355.31)	(418.34)	(355.31)	(418.34)
รวม	<u>4,672.96</u>	<u>5,593.60</u>	<u>4,672.96</u>	<u>5,593.60</u>

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.7 รายได้และค่าใช้จ่ายที่เป็นรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้				
<u>ค่าขายสินค้าและบริการ</u>				
บริษัทย่อย	-	-	567,842.77	495,171.23
การร่วมค้า	25,711.82	24,589.04	13,426.17	12,997.86
บริษัทร่วม	14,129.30	9,029.29	2,561.39	1,821.41
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	14,477.24	14,695.83	14,467.74	14,688.11
<u>ดอกเบี้ยรับ</u>				
บริษัทย่อย	-	-	2,063.58	2,647.99
การร่วมค้า	255.13	175.29	66.32	151.36
บริษัทร่วม	160.74	70.22	-	-
<u>เงินปันผลรับ</u>				
บริษัทย่อย	-	-	28,263.50	20,136.51
การร่วมค้า	-	-	1,033.30	3,346.33
บริษัทร่วม	-	-	699.28	1,095.44
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	380.00	544.11	110.00	110.00
<u>รายได้อื่น</u>				
บริษัทย่อย	-	-	4,047.92	4,608.96
การร่วมค้า	159.62	165.08	88.47	98.96
บริษัทร่วม	32.53	38.24	19.61	23.52
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	295.25	1,213.74	22.05	44.42

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.7 รายได้และค่าใช้จ่ายที่เป็นรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าใช้จ่าย				
<u>ค่าซื้อสินค้าและบริการ</u>				
บริษัทย่อย	-	-	516,960.35	455,367.00
การร่วมค้า	9,237.90	9,675.98	1,619.31	1,693.59
บริษัทร่วม	3,522.99	4,295.40	2,677.67	3,781.34
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	1,450.74	2,078.62	271.31	404.81
<u>ดอกเบี้ยจ่าย</u>				
บริษัทย่อย	-	-	62.48	31.33
การร่วมค้า	63.02	67.90	63.02	67.90
<u>ค่าใช้จ่ายอื่น</u>				
บริษัทย่อย	-	-	3,223.41	9,551.25
การร่วมค้า	190.80	947.00	58.50	3.07
บริษัทร่วม	111.36	74.77	4.90	4.95
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	359.34	355.77	227.23	169.81

รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวข้างต้น มิได้รวมถึงส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

การกำหนดราคาระหว่างบริษัทฯ กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นไปตามปกติของธุรกิจเช่นเดียวกับที่กำหนดกับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน สำหรับราคาสินค้าที่ซื้อจากบริษัทย่อยเป็นไปตามราคาขายตามปกติของบริษัทย่อยที่อ้างอิงจากราคาตลาดโลก

9.8 ภาระผูกพันต่อบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกันมีรายละเอียดตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 45.1

9. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

9.9 รายการซื้อขายน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปที่ไม่มีการส่งมอบจริงกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการรักษาระดับสำรองน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูป รวมถึงการบริหารสินค้า ซึ่งได้กลับรายการในงบการเงินแล้ว

รายละเอียดของรายการดังกล่าว สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>ค่าขาย</u>				
บริษัทย่อย	-	-	7,981.66	1,824.11
<u>ค่าซื้อ</u>				
บริษัทย่อย	-	-	8,167.99	1,898.75

9.10 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

รายละเอียดของค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>ค่าตอบแทนกรรมการ</u>				
ค่าเบี้ยประชุมและโบนัส	349.12	318.02	72.98	43.24
<u>ค่าตอบแทนผู้บริหาร</u>				
เงินเดือน โบนัส และผลประโยชน์อื่น ๆ	983.26	914.90	75.12	68.64
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	22.98	9.68	2.79	1.01
รวม (หมายเหตุฯ 35)	<u>1,355.36</u>	<u>1,242.60</u>	<u>150.89</u>	<u>112.89</u>

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

10. สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	87,473.14	84,479.18	24,128.66	21,096.12
ผลิตภัณฑ์ก๊าซ	2,560.71	1,513.34	2,557.43	1,510.07
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	28,610.81	28,395.53	-	-
อื่น ๆ	3,629.45	3,289.89	746.72	689.88
	122,274.11	117,677.94	27,432.81	23,296.07
<u>หัก ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสุทธิที่</u> จะได้รับและสำรองเสื่อมสภาพ	(402.31)	(794.40)	(329.28)	(308.09)
รวม	121,871.80	116,883.54	27,103.53	22,987.98

ภายใต้พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดชนิดและอัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณปริมาณสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2558 กำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 สำรองน้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูป ไว้ที่อัตราร้อยละ 1 - 20 ของปริมาณการผลิตหรือนำเข้า โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สินค้ำคงเหลือสำรองตามกฎหมาย ในงบการเงินรวม มีจำนวน 17,558.00 ล้านบาท (ปี 2559 : 22,900.03 ล้านบาท) และงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 6,682.59 ล้านบาท (ปี 2559 : 5,808.71 ล้านบาท) ซึ่งเป็นจำนวนสุทธิจากค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

ในปี 2560 กลุ่มบริษัทได้รับรู้มูลค่าที่ลดลงของสินค้ำคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ รวมทั้งตั้งสำรองสินค้ำเสื่อมสภาพเป็นค่าใช้จ่ายในงบการเงินรวม จำนวน (392.09) ล้านบาท (ปี 2559 : (3,116.24) ล้านบาท) และงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 21.19 ล้านบาท (ปี 2559 : (545.49) ล้านบาท)

11. พัสดุดคงเหลือ

พัสดุดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อะไหล่ อุปกรณ์ และอื่น ๆ	30,298.05	31,894.65	5,770.45	5,682.33
<u>หัก สำรองพัสดุดเสื่อมสภาพ</u>	(1,355.60)	(868.38)	(20.98)	(20.55)
รวม	28,942.45	31,026.27	5,749.47	5,661.78

12. การปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 12/2559 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ได้มีมติอนุมัติการโอนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทฯ ถืออยู่ในกลุ่มบริษัทที่ประกอบธุรกิจปิโตรเคมีสายโพรเพน และสายพลาสติกชีวภาพ รวมถึงธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะการดำเนินงานธุรกิจที่มีความต่อเนื่องกัน ซึ่งประกอบด้วย บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอร์ จำกัด (HMC) บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมีคอล จำกัด (PTTAC) บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไปโอเคม จำกัด (PTTMCC) บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (PTTPM) บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด (PTTPL) บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด (PTTME) รวมถึงการโอนสัญญาเงินกู้ยืมแก่ PTTAC ให้บริษัท พีทีที โกลบอล เคมีคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) และอนุมัติให้บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด (PTTGM) (เดิมชื่อบริษัท พีทีที พีเอ็มเอ็มเอ จำกัด (PTTPMMA)) ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 100 โอนสิทธิในการดำเนินโครงการ PMMA รวมทั้งทรัพย์สินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ตกลงกัน (เรียกโดยรวมว่า “ทรัพย์สินในกลุ่มธุรกิจฯ”) ให้แก่ PTTGC

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2560 บริษัทฯ ได้จัดประเภททรัพย์สินในกลุ่มธุรกิจฯ เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายในงบการเงินเฉพาะกิจการ และวัดมูลค่าด้วยจำนวนที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้โอนทรัพย์สินในกลุ่มธุรกิจฯ และสัญญาเงินกู้ยืมแก่ PTTAC จำนวน 25,049.35 ล้านบาท และ PTTGM ได้โอนสิทธิในการดำเนินโครงการ PMMA จำนวน 11.77 ล้านบาท ให้แก่ PTTGC แล้วเสร็จ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นนโยบายการปรับโครงสร้างการถือหุ้น โดยให้ PTTGC เป็นบริษัทแกนของธุรกิจปิโตรเคมี (Petrochemical Flagship Company) ของกลุ่มบริษัท เพื่อให้ PTTGC สามารถบริหารจัดการภายในสายโซ่อุปทาน และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งโดยภาพรวมการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้เกิดผลขาดทุนสุทธิ จำนวน 140.01 ล้านบาท ในงบการเงินเฉพาะกิจการ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้รับเงินปันผลตลอดการลงทุนในกลุ่มบริษัทข้างต้น จำนวน 13,644.61 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ไม่มีผลกระทบต่องบการเงินรวมของบริษัทฯ เนื่องจากถือเป็นการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

ทั้งนี้ ในการประเมินมูลค่าการซื้อขายทรัพย์สินในกลุ่มธุรกิจฯ ข้างต้น ได้ประเมินโดยที่ปรึกษาทางการเงินซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการประเมินมูลค่ากิจการตามหลักมาตรฐานสากลเพื่อกำหนดราคาที่เหมาะสมในการซื้อขายระหว่างกัน

13. เงินลงทุนเพื่อขาย

13.1 ข้อมูลเงินลงทุนเพื่อขาย

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
เงินลงทุนเพื่อขายของบริษัทฯ				
เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารทุน				
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) (TIP)	ไทย	ประกันภัย	13.33	13.33
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BAFS)	ไทย	บริการเติมน้ำมัน อากาศยาน	7.06	7.06
บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน) (SPRC)	ไทย	การกลั่นน้ำมัน	-	5.41
เงินลงทุนเพื่อขายในกองทุนรวม				
กองทุนเปิดคอร์ เฟล็กซ์อิเบิล ฟินด์ (CORE)	ไทย	กองทุนรวม	-	32.57
กองทุนเปิดซีไอเอ็มบี - พรินซิเพิล ดัชนีธุรกิจพลังงาน และธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (CIMB - PRINCIPAL EPIF)	ไทย	กองทุนรวม		
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
กองทุน Corporate Venture Capital (CVC)*	สหรัฐอเมริกา	กองทุนรวม		
เงินลงทุนเพื่อขายของบริษัทย่อย				
เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารทุน				
กลุ่มบริษัท PTTEP				
Wentworth Resources Limited (WRL)	แคนาดา	สำรวจแหล่งน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ	1.18	1.18
กลุ่มบริษัท IRPC				
บริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) (BUI)	ไทย	ประกันภัย	0.35	0.35
บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) (TPIPL)	ไทย	อสังหาริมทรัพย์ ก่อสร้าง และ ปิโตรเคมี	0.14	-

* ประกอบด้วย กองทุน Energy Impact Fund Limited Partnership, G2VP I, Limited Liability Company, Congruent Ventures I, Limited Partnership และ Clean Energy Venture Fund I

13. เงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

13.1 ข้อมูลเงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>เงินลงทุนเพื่อขายของบริษัทย่อย (ต่อ)</u>				
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารทุน (ต่อ)</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTER</i>				
Xanadu Mines Ltd. (XML)*	มองโกเลีย	สำรวจแหล่งแร่	-	4.82
<i>กลุ่มบริษัท PTTGM</i>				
Xanadu Mines Ltd. (XML)*	มองโกเลีย	สำรวจแหล่งแร่	4.19	-
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารหนี้</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTGC</i>				
ตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย (ในกองทุนส่วนบุคคล) (DSAFS)	ไทย	กองทุนส่วนบุคคล		
<i>กลุ่มบริษัท TOP</i>				
ตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย (ในกองทุนส่วนบุคคล) (DSAFS)	ไทย	กองทุนส่วนบุคคล		
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในกองทุนรวม</u>				
<i>PTTLNG</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>กลุ่มบริษัท PTTNGD</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>EnCo</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>กลุ่มบริษัท PTTOR</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>PTT TANK</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		

* เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน XML ให้แก่ PTTGM

13. เงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

13.1 ข้อมูลเงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทย	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>เงินลงทุนเพื่อขายของบริษัทย่อย (ต่อ)</u>				
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในกองทุนรวม (ต่อ)</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTT</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>กลุ่มบริษัท PTTGC</i>				
กองทุนเปิดซีไอเอ็มบี - พรินซิเพิล ดัชนีธุรกิจพลังงาน และธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (CIMB - PRINCIPAL EPIF)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>กลุ่มบริษัท TOP</i>				
กองทุนเปิดคอร์ เฟล็กซ์อิเบิล ฟินด์ (CORE)	ไทย	กองทุนรวม	-	16.29
กองทุนเปิดซีไอเอ็มบี - พรินซิเพิล ดัชนีธุรกิจพลังงาน และธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (CIMB - PRINCIPAL EPIF)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>กลุ่มบริษัท PTTER</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		
<i>PTTRTC</i>				
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง (VAYU1)	ไทย	กองทุนรวม		

13. เงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนเพื่อขาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วน ความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		งบการเงินรวม		งบการเงิน เฉพาะกิจการ		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารทุน</u>								
1. TIP	13.33	13.33	312.00	312.00	312.00	312.00	110.00	110.00
2. BAFS	7.06	7.06	24.00	24.00	24.00	24.00	54.90	60.75
3. SPRC	-	5.41	-	1,876.50	-	1,623.17	259.59	188.02
4. WRL	1.18	1.18	37.39	37.43	-	-	-	-
5. BUI	0.35	0.35	2.35	2.35	-	-	-	0.07
6. TPIPL	0.14	-	64.86	-	-	-	-	-
7. XML	4.19	4.82	239.83	262.94	-	-	-	-
รวม			680.43	2,515.22	336.00	1,959.17		
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในตราสารหนี้</u>								
8. DSAFS			11,988.88	5,430.65	-	-	-	-
รวม			11,988.88	5,430.65	-	-		
<u>เงินลงทุนเพื่อขายในกองทุนรวม</u>								
9. CORE	-	48.86	-	674.74	-	449.83	-	-
10. CIMB - PRINCIPAL EPIF			854.03	6,300.00	254.03	6,300.00	4,309.71	-
11. VAYUI			15.10	15.24	10.00	10.00	0.09	0.09
12. CVC			208.99	-	208.99	-	-	-
รวม			1,078.12	6,989.98	473.02	6,759.83		
รวมเงินลงทุนเพื่อขายก่อนปรับ มูลค่าเงินลงทุน			13,747.43	14,935.85	809.02	8,719.00		
ค่าเพื่อการปรับมูลค่า			3,893.60	8,946.03	3,724.08	9,397.25		
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่า			(38.62)	(42.34)	-	-		
รวม			17,602.41	23,839.54	4,533.10	18,116.25	4,734.29	358.93

13. เงินลงทุนเพื่อขาย (ต่อ)

13.3 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนเพื่อขาย มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	23,839.54	13,352.99	18,116.25	13,108.79
- เงินลงทุนเพิ่ม	7,448.50	5,430.65	208.99	-
- จำหน่ายเงินลงทุน	(8,265.40)	-	(8,118.97)	-
- ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า เงินลงทุนเพื่อขาย	(5,403.21)	5,055.51	(5,673.17)	5,007.46
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(17.02)	0.39	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	17,602.41	23,839.54	4,533.10	18,116.25

13.4 รายการสำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

SPRC

เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 บริษัทฯ ได้จำหน่ายเงินลงทุนใน SPRC ในส่วนที่บริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ทั้งหมด จำนวน 234.56 ล้านหุ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.41 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เป็นจำนวนเงิน 3,706.09 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ บันทึกกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 1,801.65 ล้านบาท และจำนวน 2,054.98 ล้านบาท ตามลำดับ

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม

14.1 ข้อมูลบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทฯ

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
บริษัทย่อย				
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP)	ไทย	สำรวจและผลิตปิโตรเลียม	65.29	65.29
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด (PTTLNG)	ไทย	ก๊าซธรรมชาติ	100.00	100.00
บริษัท ปตท. จำกัดก๊าซธรรมชาติ จำกัด (PTTNGD)	ไทย	ก๊าซธรรมชาติ	58.00	58.00
บริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี จำกัด (PTTGL) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ลงทุนในธุรกิจ ก๊าซธรรมชาติเหลว	50.00	-
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด (EnCo) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เช่า	50.00	50.00
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด (PTTES) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ให้บริการทางเทคนิคและ ดำเนินงาน	40.00	40.00
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด (PTTME)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	บริการบำรุงรักษา โรงงานผลิต และงานวิศวกรรม	-	40.00
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) (GPSC) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ไอน้ำ และน้ำเพื่อ การอุตสาหกรรม	22.58	22.58
PTT (Cambodia) Limited (PTTCL)	กัมพูชา	การตลาดน้ำมัน	100.00	100.00
PTT Oil Myanmar Co., Ltd. (PTTOM)	เมียนมาร์	ให้บริการด้านธุรกิจ	100.00	100.00
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (PTTOR)	ไทย	รับจ้างบริหารงานและ การตลาดน้ำมัน	100.00	100.00
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด (PTT TANK)	ไทย	ท่าเทียบเรือและ คลังผลิตภัณฑ์	100.00	100.00
บริษัท ไทยลูบเบิ้ลคิง จำกัด (TLBC) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ผสมและบรรจุ น้ำมันหล่อลื่น	48.95	48.95
PTT International Trading Pte. Ltd. (PTTT)	สิงคโปร์	การค้าระหว่างประเทศ	100.00	100.00

* เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTME ให้แก่ PTTGC

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.1 ข้อมูลบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย (ต่อ)</u>				
PTT International Trading London Limited (PTTT LDN)	อังกฤษ	การค้าระหว่างประเทศ	100.00	100.00
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด (PTTPL)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	บริการด้านโลจิสติกส์	-	50.00
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (PTTPM)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	การตลาดผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	-	50.00
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC)	ไทย	ปิโตรเคมีและการกลั่น	48.89	49.42
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)	ไทย	การกลั่นน้ำมัน	49.10	49.10
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)	ไทย	ปิโตรเคมีและการกลั่น	38.51	38.51
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด (TP) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าและ ไอน้ำ	26.00	26.00
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด (PTTER)	ไทย	ลงทุนในต่างประเทศ	100.00	100.00
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด (PTTGM) (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที พีเอ็มเอ็มเอ จำกัด (PTTPMMA))	ไทย	ลงทุนในและต่างประเทศ	100.00	100.00
PTT Green Energy Pte. Ltd. (PTTGE)	สิงคโปร์	ลงทุนในธุรกิจปาล์มน้ำมัน	100.00	100.00
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd. (PTTRTC)	สิงคโปร์	ให้บริการทางการเงิน	100.00	100.00
บริษัท บีซีเนส เซอร์วิส เซส อัลไลแอนซ์ จำกัด (BSA)	ไทย	รับจ้างบริหารงาน	100.00	100.00
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด (PTT DIGITAL) (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด (PTTICT)) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ให้บริการด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	20.00	20.00

* เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTPL และ PTTPM ให้แก่ PTTGC

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.1 ข้อมูลบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>การร่วมค้า</u>				
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด (TTM(T))	ไทย	ก๊าซธรรมชาติ	50.00	50.00
Trans Thai-Malaysia (Malaysia) Sdn. Bhd. (TTM(M))	มาเลเซีย	ก๊าซธรรมชาติ	50.00	50.00
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด (DCAP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และน้ำเย็น	35.00	35.00
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโคโน จำกัด (PTTMCC)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50)	ไทย	ปิโตรเคมี	-	50.00
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด (PTTAC)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50)	ไทย	ปิโตรเคมี	-	50.00
บริษัท เอชเอ็มซี โพลีเมอส์ จำกัด (HMC)* (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 41.44)	ไทย	ปิโตรเคมี	-	41.44
<u>บริษัทร่วม</u>				
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด (THAPPLINE) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 49.59)	ไทย	ท่อขนส่งน้ำมัน	40.40	40.40
KELOIL-PTT LPG Sdn. Bhd. (KPL)**	มาเลเซีย	บรรจุและขาย LPG	-	40.00
บริษัท ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (PAT)	ไทย	การตลาดน้ำมัน	35.00	35.00

* เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTMCC PTTAC และ HMC ให้แก่ PTTGC

** เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน KPL

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTEP :</u>				
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (PTTEPI)	ไทย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Offshore Investment Company Limited (PTTEPO)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Southwest Vietnam Company Limited (PTTEP SV)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Kim Long Vietnam Company Limited (PTTEP KV)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Hoang-Long Company Limited (PTTEP HL)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Hoan-Vu Company Limited (PTTEP HV)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Algeria Company Limited (PTTEP AG)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิส จำกัด (PTTEP Services)	ไทย	ให้บริการสนับสนุนบุคลากร	100.00	100.00
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด (PTTEPS)	ไทย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Holding Company Limited (PTTEPH)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Indonesia Company Limited (PTTEP ID)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Africa Investment Limited (PTTEP AI)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Rommana Company Limited (PTTEPR)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australia Pty Limited (PTTEP AU)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP South Asia Limited (PTTEP SA)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Semai II Limited (PTTEP SM)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australia Perth Pty Limited (PTTEP AP)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTEP (ต่อ) :</u>				
PTTEP International Holding Company Limited (PTTEP IH)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Southwest Vietnam Pipeline Company Limited (PTTEP SVPC)	หมู่เกาะเคย์แมน	ท่อขนส่งก๊าซ	100.00	100.00
PTTEP FLNG Holding Company Limited (PTTEP FH)*	ฮ่องกง	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Netherland Holding Limited (PTTEP NL)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
JV Marine Limited (JV Marine)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP South Mandar Limited (PTTEP SMD)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP South Sageri Limited (PTTEP SS)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Sadang Limited (PTTEP SD)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Malunda Limited (PTTEP ML)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Netherlands Coöperatie U.A. (PTTEP NC)	เนเธอร์แลนด์	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Canada Limited (PTTEP CA)	แคนาดา	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Canada International Finance Limited (PTTEP CIF)	แคนาดา	ให้บริการจัดหาเงินทุนเพื่อธุรกิจ ของกลุ่มบริษัท	100.00	100.00
PTTEP MEA Limited (PTTEP MEA)**	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	-	100.00
PTTEP HK Holding Limited (PTTEP HK)	ฮ่องกง	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Netherlands Holding Coöperatie U.A. (PTTEP NH)	เนเธอร์แลนด์	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Brazil Investment B.V. (PTTEP BI)	เนเธอร์แลนด์	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Brazil Investments in Oil and Gas Exploration and Production Limitada (PTTEP BL)	บราซิล	ปิโตรเลียม	100.00	100.00

* เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2560 PTTEP อนุมัติให้จดทะเบียนเลิก PTTEP FH

** เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2560 PTTEP MEA ได้รับอนุมัติให้เลิกบริษัทจากนายทะเบียนเรียบร้อยแล้ว

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTEP (ต่อ) :</u>				
PTTEP Australia Offshore Pty Ltd (PTTEP AO)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australia Browse Basin Pty Ltd (PTTEP AB)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australia International Finance Pty Ltd (PTTEP AIF)*	ออสเตรเลีย	ให้บริการจัดหาเงินทุน เพื่อธุรกิจของกลุ่มบริษัท	-	100.00
PTTEP Australasia Pty Ltd (PTTEP AA)*	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	-	100.00
PTTEP Australia Timor Sea Pty Ltd (PTTEP AT)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australasia (Finance) Pty Ltd (PTTEP AAF)*	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	-	100.00
PTTEP Australasia (Petroleum) Pty Ltd (PTTEP AAP)*	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	-	100.00
Tullian Pty Ltd (PTTEP AAT)*	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	-	100.00
PTTEP Australasia (Operations) Pty Ltd (PTTEP AAO)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australasia (Ashmore Cartier) Pty Ltd (PTTEP AAA)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Australasia (Staff) Pty Ltd (PTTEP AAS)	ออสเตรเลีย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
Cove Energy Limited (Cove)	อังกฤษ	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
Cove Energy Mozambique Rovuma Onshore Limited (CEMROL)**	ไซปรัส	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
Cove Energy East Africa Limited (CEEAL)	ไซปรัส	ปิโตรเลียม	100.00	100.00

* เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2560 PTTEP AIF, PTTEP AA, PTTEP AAF, PTTEP AAP, PTTEP AAT ได้รับอนุมัติให้เลิกบริษัทจากนายทะเบียนเรียบร้อยแล้ว

** เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 PTTEP อนุมัติให้จดทะเบียนเลิก CEMROL

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTEP (ต่อ) :</u>				
PTTEP Mozambique Area 1 Limited (PTTEP MZA1)	ไซปรัส	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
Cove Energy Kenya Limited (CEKL)*	เคนยา	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
Sinphuhorm Holdings Limited (SHL)	หมู่เกาะเคย์แมน	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP SP Limited (PTTEP SP)	อังกฤษ	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
บริษัท ปตท. สผ. จี 7 จำกัด (PTTEP G7)	ไทย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP HK Offshore Limited (PTTEP HKO)	ฮ่องกง	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
บริษัท ปตท.สผ. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด (PTTEP TC)	ไทย	บริหารจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มบริษัท	100.00	100.00
บริษัท ปตท.สผ. ศูนย์บริหารธุรกิจ จำกัด (PTTEP BC)	ไทย	ปิโตรเลียม	100.00	100.00
PTTEP Mexico E&P Limited, S. de R.L. de C.V. (PTTEP MEP)	เม็กซิโก	ปิโตรเลียม	100.00	-
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTNGD :</u>				
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด (AMATA NGD)	ไทย	ก๊าซธรรมชาติ	80.00	80.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGL :</u>				
PTTGL Investment Limited (PTTGLI)	ฮ่องกง	ลงทุนในธุรกิจก๊าซธรรมชาติเหลว	100.00	-
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม GPSC :</u>				
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด (CHPP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และน้ำเย็น/รับเหมาก่อสร้างและ ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้า	100.00	100.00
บริษัท นที ซินเนอร์ยี จำกัด (NSC)	ไทย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	100.00
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด (IRPCCP) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ไอน้ำ และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม	51.00	51.00

* เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 PTTEP อนุมัติให้จดทะเบียนเลิก CEKL

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม GPSC (ต่อ) :</u>				
Ichinoseki Solar Power 1 GK (ICHINOSEKI)	ญี่ปุ่น	ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า	99.00	99.00
GPSC International Holdings Limited (GPSCIH)	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	100.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTCL :</u>				
PTT (Lao) Co., Ltd (PTT Lao)	ลาว	การตลาดน้ำมัน	100.00	100.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTOR :</u>				
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด (PTTRM)	ไทย	บริหารสถานีบริการน้ำมันและ ร้านสะดวกซื้อ	100.00	100.00
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด (PTTRS)	ไทย	บริหารบุคลากร	100.00	100.00
บริษัท ไทยลูบเบิ้ลดีนดิ่ง จำกัด (TLBC) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ผสมและบรรจุน้ำมันหล่อลื่น	51.05	51.05
PTT Philippines Trading Corporation (PTTTC)	ฟิลิปปินส์	การตลาดน้ำมัน	100.00	100.00
PTT Philippines Corporation (PTTPC)	ฟิลิปปินส์	การตลาดน้ำมัน	100.00	100.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTT :</u>				
PTT International Trading DMCC (PTTT DMCC)	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์	การค้าสากลน้ำมัน	100.00	100.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTTPM :</u>				
Polymer Marketing DMCC Company Limited (PM DMCC)*	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์	การตลาดผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	-	100.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGC :</u>				
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด (PPCL)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	100.00	100.00
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด (PTTME)*	ไทย	บริการบำรุงรักษาโรงงานผลิต และงานวิศวกรรม	100.00	60.00
บริษัท ไทยแท็งก์เทอร์มินัล จำกัด (TTT)	ไทย	บริการจัดเก็บและขนถ่าย เคมีภัณฑ์เหลว น้ำมัน และก๊าซ	51.00	51.00

* เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTTPM และ PTTME ให้แก่ PTTGC

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทย	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGC (ต่อ) :</u>				
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด (NPCSE)	ไทย	บริการด้านความปลอดภัยและ สิ่งแวดล้อม	100.00	100.00
บริษัท ปตท. เคมีคอล อินเตอร์เนชั่นแนล (สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก) จำกัด (AP ROH)*	ไทย	ให้บริการแก๊วสหกิจใน กลุ่มบริษัท	100.00	100.00
บริษัท ไทยสไตรีนิกส์ จำกัด (TSCL)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	100.00	100.00
PTTGC International (Netherlands) B.V. (GCINTERNL)	เนเธอร์แลนด์	ลงทุน และดำเนินธุรกิจ กิจการต่างประเทศ	100.00	100.00
บริษัท ทีไอซี โกลบอล จำกัด (TOCGC)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	100.00	100.00
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน) (GGC)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ	72.29	100.00
บริษัท โซลูชั่น ครีเอชั่น จำกัด (SOLUTIONCRE)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี และผลิตภัณฑ์ที่ เกี่ยวข้องในกลุ่มสุขภาพและ โภชนาการ	100.00	100.00
บริษัท ไบโอ สเปคตรัม จำกัด (BIOSPEC)*	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ	100.00	100.00
บริษัท ออเรีย ไบโอเคมิคอลส์ จำกัด (AURIA)	ไทย	วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ	100.00	100.00
PTT Chemical International Pte. Ltd. (CHINTER)	สิงคโปร์	ลงทุน และดำเนินธุรกิจ กิจการต่างประเทศ	100.00	100.00
บริษัท จีซี ออกซีเรน จำกัด (GCO)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	100.00	-
บริษัท จีซี โพลีออลส์ จำกัด (GCP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	82.10	-
บริษัท จีซี ศูนย์บริหารเงิน จำกัด (GCTC)	ไทย	บริหารจัดการด้านการเงินของ กลุ่มบริษัท	100.00	-

* อยู่ระหว่างการชำระบัญชี

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGC (ต่อ) :				
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด (PTTPL)*	ไทย	บริการด้านโลจิสติกส์	100.00	50.00
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (PTTPM)*	ไทย	การตลาดผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	100.00	50.00
PTTGC International (USA) Inc. (GCINTERUSA)	สหรัฐอเมริกา	ลงทุน และดำเนินธุรกิจใน กิจการต่างประเทศ	100.00	100.00
บริษัท บางกอกโพลีเอททีลีน จำกัด (มหาชน) (BPE)**	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	-	100.00
บริษัท ไทยเฟดตีแอลกอฮอล์ จำกัด (TFA)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ	100.00	100.00
Myriant Corporation (MYRIANT)	สหรัฐอเมริกา	วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ	100.00	100.00
PTTGC America Corporation (AMERICACORP)	สหรัฐอเมริกา	ลงทุน และดำเนินธุรกิจ ในกิจการต่างประเทศ	100.00	100.00
PTTGC America LLC (AMERICALLC)	สหรัฐอเมริกา	ดำเนินธุรกิจปิโตรเคมี	100.00	100.00
บริษัท รักษาความปลอดภัย เอ็นพีซี เอสแอนด์ซี จำกัด (NPCSG)	ไทย	บริการด้านความปลอดภัย	100.00	100.00
บริษัท เวนคอเร็กซ์ (ไทยแลนด์) จำกัด (VENCOREXTH)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ	100.00	100.00
Vencorex France S.A.S. (VCF)	ฝรั่งเศส	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ	100.00	100.00
Vencorex Holding (VCR)	ฝรั่งเศส	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ	90.82	85.00
บริษัท พีแอล โกลบอล ทรานสปอร์ต จำกัด (PLGT)	ไทย	ขนส่งเม็ดพลาสติก	100.00	-
Polymer Marketing DMCC Company Limited (PM DMCC)*	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์	การตลาดผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	100.00	-

* เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTPL และ PTTPM ให้แก่ PTTGC

** อยู่ระหว่างการชำระบัญชี

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทย	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม TOP :</u>				
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด (TP) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และไอน้ำ	73.99	73.99
บริษัท ไทยพาราไซคลิน จำกัด (TPX)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายพาราไซคลิน	99.99	99.99
บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) (TLB)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายน้ำมัน หล่อลื่นพื้นฐาน	99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด (TM)	ไทย	ให้บริการขนส่งผลิตภัณฑ์น้ำมัน ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์เคมี เหลวทางเรือ	99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด (TET)	ไทย	ลงทุนในธุรกิจเอทานอลและ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มพลังงาน ทางเลือก	99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี เซอร์วิส จำกัด (TES)	ไทย	ให้บริการบริหารงาน ด้านทรัพยากรบุคคล	99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด (TOS)	ไทย	ลงทุนในธุรกิจผลิตภัณฑ์ สารทำละลายและเคมีภัณฑ์	99.99	99.99
บริษัท ทีโอพี เอสพีพี จำกัด (TOPSPP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และไอน้ำ	99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ ศูนย์บริหารเงิน จำกัด (TTC)	ไทย	ให้บริการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มบริษัท	99.99	-
บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด (SAPTHIP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เอทานอล	50.00	50.00
บริษัท ทีโอพี โซลเว้นท์ จำกัด (TS)	ไทย	จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สารทำละลายและเคมีภัณฑ์	99.99	99.99
บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ จำกัด (SAKC)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สารทำละลายและเคมีภัณฑ์	80.52	80.52
TOP Solvent (Vietnam) LLC. (TSV)	เวียดนาม	จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สารทำละลายและเคมีภัณฑ์	100.00	100.00

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม TOP (ต่อ) :</u>				
Thaioil Marine International Pte. Ltd. (TOMI)	สิงคโปร์	ลงทุนในธุรกิจให้บริการขนส่ง น้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียมทางเรือ	100.00	100.00
บริษัท ท็อป มาร์ไทม์ เซอร์วิส จำกัด (TMS)	ไทย	ให้บริการเดินเรือรับส่งลูกเรือ และสัมภาระทางทะเล ในอ่าวไทย	55.00	55.00
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด (LABIX)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สารลิเเนียร์แอลคิลเบนซีน	75.00	75.00
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม IRPC :</u>				
บริษัท ไทย เอ บี เอส จำกัด (TABS)*	ไทย	ผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก	99.99	99.99
บริษัท ไออาร์พีซี เอแอนด์แอล จำกัด (IRPCAL)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี	59.98	59.98
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด (OIRPC)	ไทย	จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันและก๊าซ	99.99	99.99
บริษัท รักษ์ป่าสัก จำกัด (RAKPHASAK)	ไทย	ให้บริการเช่าเรือบรรทุกน้ำมัน	99.99	99.99
บริษัท ไออาร์พีซี โพลีออล จำกัด (IRPCP)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายเคมีภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์โพลียูรีเทน	74.99	99.99
บริษัท เทคโนโลยี ไออาร์พีซี จำกัด (TECHIRPC)	ไทย	โรงเรียนอาชีวะ	99.99	99.99
บริษัท อาร์.โซลูชั่น จำกัด (IRPCS)**	ไทย	ให้บริการรักษาความปลอดภัย	99.50	99.50
บริษัท ทีพีไอ อินเทอร์เน็ต พอร์ทัล จำกัด (TPIINTERNETPORTAL)***	ไทย	จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	99.99	99.99

* เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559 TABS โอนธุรกิจทั้งหมดให้ IRPC และ TABS ได้ดำเนินการจดทะเบียนขอเลิกกิจการกับกระทรวงพาณิชย์ในวันเดียวกัน

** อยู่ภายใต้กระบวนการล้มละลาย

*** อยู่ระหว่างการชำระบัญชี

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTER :</u>				
PTT Mining Limited (PTTML)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Straits (Brunei) Pte. Ltd. (Straits (Brunei))*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Sakari Resources Ltd. (SAR)*	สิงคโปร์	ลงทุนในธุรกิจเหมืองถ่านหิน	-	95.49
Yoxford Holdings (YOXFORD)*	เมอริเชียส	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Madagascar Consolidated Mining SA (MCM)*	มาดากัสการ์	เหมืองถ่านหิน	-	80.00
Tiger Energy Trading Pte. Ltd. (TET)*	สิงคโปร์	การตลาดเหมืองถ่านหิน	-	100.00
Sakari Energy Pte. Ltd. (SAEnergy)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Reyka Wahana Digdjaya Pte. Ltd. (RWD)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Sakari Energy Trading Pte. Ltd. (SET)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Sakari Marine & Infrastructure Pte. Ltd. (SMI)*	สิงคโปร์	วิศวกรรมทางทะเล	-	100.00
PT Straits Consultancy Services (SCS)*	อินโดนีเซีย	ให้บริการบริหารงาน	-	100.00
PT Bahari Perdana Persada (BPPD)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Bahari Putra Perdana (BPPN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Reyka Wahana Digdjaya (RWD)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Bahari Cakrawala Sebuk (BCS)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Bumi Borneo Metalindo (BBM)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Citra Pertiwi Nusantara (CPN)*	อินโดนีเซีย	อุปกรณ์ลำเลียงและขนส่ง ถ่านหิน	-	100.00

* เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTML, Straits (Brunei), SAR, YOXFORD, MCM, TET, SAEnergy, RWD, SET, SMI, SCS, BPPD, BPPN, RWD, BCS, BBM และ CPN ให้แก่ PTTGM

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTER (ต่อ) :</u>				
PT Bumiborneo Pertiwi Nusantara (BPN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Karbon Mahakam (KM)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Metalindo Bumi Raya (MBR)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Borneo Citrapertiwi Nusantara (BCN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Separi Energy (SE)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Jembayan Muarabara (JMB)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Kemilau Rindang Abadi (KRA)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Arzara Baraindo Energitama (ABE)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	100.00
PT Cakrawala Abadi Jaya (CAJ)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PT Sakti Utama Luas (SUL)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
Tri Tunggal Lestari Bersama (TTLB)*	อินโดนีเซีย	ธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน	-	100.00
PT Makassar Prima Coal (MPC)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	-	70.00
PTT International Holding Limited (PTTIH)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PTT International Investment Limited (PTTII)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00
PTT International (Singapore) Company Pte. Limited (PTT Inter (Sing))*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	-	100.00

* เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน BPN, KM, MBR, BCN, SE, JMB, KRA, ABE, CAJ, SUL, TTLB, MPC, PTTIH, PTTII และ PTT Inter (Sing) ให้แก่ PTTGM

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGM :</u>				
PTT Mining Limited (PTTML)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Straits (Brunei) Pte. Ltd. (Straits (Brunei))*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Sakari Resources Ltd. (SAR)*	สิงคโปร์	ลงทุนในธุรกิจเหมืองถ่านหิน	95.49	-
Yoxford Holdings (YOXFORD)*	เมอริเชียส	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Madagascar Consolidated Mining SA (MCM)*	มาดากัสการ์	เหมืองถ่านหิน	80.00	-
Tiger Energy Trading Pte. Ltd. (TET)*	สิงคโปร์	การตลาดเหมืองถ่านหิน	100.00	-
Sakari Energy Pte. Ltd. (SAEnergy)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Reyka Wahana Digdjaya Pte. Ltd. (RWD)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Sakari Energy Trading Pte. Ltd. (SET)*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Sakari Marine & Infrastructure Pte. Ltd. (SMI)*	สิงคโปร์	วิศวกรรมทางทะเล	100.00	-
PT Straits Consultancy Services (SCS)*	อินโดนีเซีย	ให้บริการบริหารงาน	100.00	-
PT Bahari Perdana Persada (BPPD)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Bahari Putra Perdana (BPPN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Reyka Wahana Digdjaya (RWD)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Bahari Cakrawala Sebuk (BCS)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Bumi Borneo Metalindo (BBM)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Citra Pertiwi Nusantara (CPN)*	อินโดนีเซีย	อุปกรณ์ลำเลียงและขนส่ง ถ่านหิน	100.00	-

* เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTML, Straits (Brunei), SAR, YOXFORD, MCM, TET, SAEnergy, RWD, SET, SMI, SCS, BPPD, BPPN, RWD, BCS, BBM และ CPN ให้แก่ PTTGM

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGM (ต่อ) :</u>				
PT Bumiborneo Pertiwi Nusantara (BPN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Karbon Mahakam (KM)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Metalindo Bumi Raya (MBR)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Borneo Citrapertiwi Nusantara (BCN)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Separi Energy (SE)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Jembayan Muarabara (JMB)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Kemilau Rindang Abadi (KRA)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Arzara Baraindo Energitama (ABE)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	100.00	-
PT Cakrawala Abadi Jaya (CAJ)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PT Sakti Utama Luas (SUL)*	อินโดนีเซีย	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
Tri Tunggal Lestari Bersama (TTLB)*	อินโดนีเซีย	ธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน	100.00	-
PT Makassar Prima Coal (MPC)*	อินโดนีเซีย	เหมืองถ่านหิน	70.00	-
PTT International Holding Limited (PTTIH)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PTT International Investment Limited (PTTII)*	ฮ่องกง	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
PTT International (Singapore) Company Pte. Limited (PTT Inter (Sing))*	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	-
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม PTTGE :</u>				
Sabran Brothers Pte. Ltd. (Sabran)	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	100.00
Kalimantan Thailand Palm Pte. Ltd. (KTP)	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	100.00	100.00
PTT Green Energy (Hong Kong) Limited (PTTGE HK)	ฮ่องกง	จัดหาเงินทุน	100.00	100.00
บริษัท ปตท กรีน เอ็นเนอร์ยี (ประเทศไทย) จำกัด (PTTGE TH)	ไทย	ให้บริการบริษัทในเครือ	100.00	100.00

* เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน BPN, KM, MBR, BCN, SE, JMB, KRA, ABE, CAJ, SUL, TTLB, MPC, PTTIH, PTTII และ PTT Inter (Sing) ให้แก่ PTTGM

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.2 ข้อมูลบริษัทย่อย และการดำเนินงานร่วมกัน ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อย ของกลุ่ม BSA :</u>				
บริษัท สपोर्ट เซอร์วิส เซส อัลไลแอนซ์ จำกัด (SSA)	ไทย	บริหารสโมสรฟุตบอล	100.00	100.00
บริษัท บีซิเนส โปรเฟสชั่นเนล โซลูชั่นส์ จำกัด (BPS)	ไทย	บริหารจัดการด้านธุรกิจ	100.00	-
<u>บริษัทย่อยที่ถือหุ้น โดย PTTEP และ PTTER :</u>				
PTT FLNG Limited (PTT FLNG)*	ฮ่องกง	ปิโตรเลียม	-	100.00
<u>การดำเนินงานร่วมกันของกลุ่ม PTTEP :</u>				
Carigali - PTTEPI Operating Company Sdn. Bhd. (CPOC)	มาเลเซีย	ปิโตรเลียม	50.00	50.00
Moattama Gas Transportation Company (MGTC)	เบอรูมิวดา	ท่อขนส่งก๊าซ	25.50	25.50
Taninthayi Pipeline Company LLC (TPC)	หมู่เกาะเคย์แมน	ท่อขนส่งก๊าซ	19.32	19.32
บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (Orange)	ไทย	ปิโตรเลียม	53.95	53.95
บริษัท บี 8/32 พาร์ทเนอร์ จำกัด (B8/32 Partners)	ไทย	ปิโตรเลียม	25.00	25.00
Andaman Transportation Limited (ATL)	หมู่เกาะเคย์แมน	ท่อขนส่งก๊าซ	80.00	80.00
Leismer Aerodrome Limited (LAL)	แคนาดา	ให้บริการการเดินทางทางอากาศ	32.00	32.00
Groupement Bir Seba (GBRS)	แอลจีเรีย	ปิโตรเลียม	35.00	35.00
Natuna 2 B.V. (Natuna 2)	เนเธอร์แลนด์	ปิโตรเลียม	50.00	50.00
Mozambique LNG1 Company Pte. Ltd. (MZ LNG1)	สิงคโปร์	ปิโตรเลียม	8.50	-

* จดทะเบียนชำระบัญชีแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2560

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.3 เงินลงทุนในการร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>การร่วมค้า</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTEP</i>				
Erawan 2 FSO Bahamas Limited (Erawan 2)	บาฮามาส	ให้เช่าเรือ FSO	13.11	13.11
<i>กลุ่มบริษัท GPSC</i>				
บริษัท ไทยโซลาร์รีนิวเอเบิล จำกัด (TSR)	ไทย	ลงทุนในบริษัทอื่น	40.00	40.00
บริษัท ไฟฟ้า น้ำลึก 1 จำกัด (NL1PC)	ลาว	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า	40.00	40.00
บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด (NNEG)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า	30.00	30.00
<i>กลุ่มบริษัท PTTOR</i>				
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด (OGPS)*	ไทย	ขายพลังงานพร้อมใช้	-	40.00
<i>กลุ่มบริษัท PTTGC</i>				
บริษัท ไทย อีทอกซีเลท จำกัด (TEX)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์	50.00	50.00
Emery Oleochemical (M) Sdn. Bhd. (EOM)	มาเลเซีย	ผลิตและจำหน่ายเคมีภัณฑ์ชีวภาพ	50.00	50.00
Emery Specialty Chemical Sdn. Bhd. (ESC)	มาเลเซีย	ผลิตและจำหน่ายเคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ	50.00	50.00
NatureWorks LLC (NTR)	สหรัฐอเมริกา	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ	50.00	50.00
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไปโอเคม จำกัด (PTTMCC)**	ไทย	ปิโตรเคมี	50.00	-
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมีคอล จำกัด (PTTAC)**	ไทย	ปิโตรเคมี	50.00	-
บริษัท เอ็ชเอ็มซี โพลีเมอส์ จำกัด (HMC)**	ไทย	ปิโตรเคมี	41.44	-
<i>กลุ่มบริษัท TOP</i>				
TOP-NTL Pte. Ltd. (TOP-NTL)	สิงคโปร์	ให้บริการจัดการกองทุน	50.00	50.00
TOP-NTL Shipping Trust (TOP-NTL(BT))	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	50.00	50.00
TOP-NYK MarineOne Pte. Ltd. (TOP-NYK)	สิงคโปร์	ให้บริการขนส่งน้ำมันทางเรือ	50.00	50.00

* เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2560 PTTOR ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน OGPS ให้แก่ PTTGM

** เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน PTTMCC PTTAC และ HMC ให้แก่ PTTGC

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.3 เงินลงทุนในการร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>การร่วมค้า (ต่อ)</u>				
<i>กลุ่มบริษัท TOP (ต่อ)</i>				
บริษัท ทีโอป นอดิคอล สตาร์ จำกัด (TOP-NS)	ไทย	ให้บริการจัดเก็บและขนส่ง น้ำมันทางเรือ	35.00	35.00
<i>กลุ่มบริษัท IRPC</i>				
บริษัท ไออาร์พีซี-พีซีซี จำกัด (IRPC-PCC)*	ไทย	จำหน่ายปิโตรเคมี	49.99	49.99
<i>กลุ่มบริษัท PTTER</i>				
FEE (Bru) Pte. Ltd. (FEEBRU)**	สิงคโปร์	เหมืองถ่านหิน	-	35.00
<i>กลุ่มบริษัท PTTGM</i>				
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด (OGPS)***	ไทย	ขายพลังงานพร้อมใช้	40.00	-
FEE (Bru) Pte. Ltd. (FEEBRU)**	สิงคโปร์	เหมืองถ่านหิน	35.00	-
<i>กลุ่มบริษัท PTTGE</i>				
Chancellor Oil Pte. Ltd. (Chancellor)	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	77.56	77.56
<u>บริษัทร่วม</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTEP</i>				
บริษัทร่วมของกลุ่มบริษัท PTTEP AP****	ออสเตรเลีย	ให้บริการฐานปฏิบัติการ ทางเดินอากาศ	50.00	50.00
<i>กลุ่มบริษัท GPSC</i>				
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด (BIC)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และไอน้ำ	25.00	25.00
บริษัท ไชยะบุรี พาวเวอร์ จำกัด (XPCL)	ลาว	โรงไฟฟ้าพลังน้ำ	25.00	25.00
<i>กลุ่มบริษัท PTTOR</i>				
FST Aviation Services Limited (FST)	ฮ่องกง	บริการเติมน้ำมันอากาศยาน	25.00	25.00

* อยู่ระหว่างการชำระบัญชี

** เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2560 PTTER ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน FEEBRU ให้แก่ PTTGM

*** เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2560 PTTOR ได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน OGPS ให้แก่ PTTGM

**** บริษัทร่วมของกลุ่มบริษัท PTTEP AP ได้แก่ Mungalalu Truscott Airbase Pty Ltd. และ Troughton Island Pty Ltd.

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.3 เงินลงทุนในการร่วมค้า และบริษัทร่วม ของบริษัทย่อยของบริษัทฯ (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>บริษัทร่วม (ต่อ)</u>				
<i>กลุ่มบริษัท PTTGC</i>				
PT Indo Thai Trading (ITT)	อินโดนีเซีย	ปิโตรเคมี	49.00	49.00
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) (VNT)	ไทย	ปิโตรเคมี	24.98	24.98
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด (EFT)	ไทย	โครงสร้างพื้นฐาน	22.65	22.65
บริษัท ไทยอีสเทิร์น ท่อปซีดส์ ออยล์ จำกัด (TETSO)	ไทย	ปิโตรเคมี	30.00	30.00
บริษัท เอส. พี. เพ็ทแพค อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด (SPPETPACK)	ไทย	ปิโตรเคมี	25.00	-
<i>กลุ่มบริษัท TOP</i>				
บริษัท ที. ไอ. เอ็ม. ซิฟ แมนเนจเม้นท์ จำกัด (TIM)	ไทย	ให้บริการขนส่งทางเรือ	33.33	33.33
บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด (MCE)*	ไทย	ผลิตและจำหน่ายเอทานอล	-	30.00
บริษัท อุบล ไบโอบี เอทานอล จำกัด (UBE)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายเอทานอล	21.28	21.28
<i>กลุ่มบริษัท IRPC</i>				
บริษัท อุเบะ เคมิคอลส์ (เอเชีย) จำกัด (มหาชน) (UCHA)	ไทย	ผลิตและจำหน่ายปิโตรเคมี	25.00	25.00
<i>กลุ่มบริษัท PTTER</i>				
East Mediterranean Gas Company S.A.E. (EMG)	อียิปต์	ท่อขนส่งก๊าซ	25.00	25.00

* เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 TET ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ TOP ขายเงินลงทุนทั้งหมดใน MCE

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.4 เงินลงทุนในการร่วมค้าตามงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		2560		2559		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	วิธีราคาทุน	วิธีส่วนได้เสีย	วิธีราคาทุน	วิธีส่วนได้เสีย	2560	2559
1. TTM(T)	50.00	50.00	4,341.80	4,360.08	4,341.80	4,724.49	521.02	473.85
2. TTM(M)	50.00	50.00	1,001.31	1,299.72	1,001.31	1,294.15	76.58	164.32
3. DCAP	35.00	35.00	584.50	882.15	584.50	804.56	21.35	15.40
4. PTTMCC	50.00	50.00	930.12	459.98	930.12	551.43	-	-
5. PTTAC	50.00	50.00	6,909.41	6,555.07	6,909.41	4,310.62	-	-
6. HMC	41.44	41.44	9,117.12	12,849.21	9,117.12	12,315.37	2,194.99	2,692.76
7. Erawan 2	13.11	13.11	544.13	611.83	610.66	717.37	121.38	93.92
8. TSR	40.00	40.00	1,697.00	1,711.83	1,697.00	1,713.58	301.00	291.67
9. NL1PC	40.00	40.00	344.77	324.03	318.65	291.89	-	-
10. NNEG	30.00	30.00	480.90	588.63	480.90	466.58	-	-
11. TEX	50.00	50.00	210.00	708.82	210.00	688.24	71.40	70.88
12. EOM	50.00	50.00	4,965.77	4,526.47	4,965.77	5,101.78	-	-
13. ESC	50.00	50.00	407.04	-	407.04	81.61	-	-
14. NTR	50.00	50.00	4,793.33	2,486.60	4,793.33	3,236.20	1,018.00	-
15. TOP-NTL	50.00	50.00	0.25	11.32	0.25	10.08	-	-
16. TOP-NTL(BT)	50.00	50.00	24.05	43.00	24.05	27.86	-	-
17. TOP-NYK	50.00	50.00	273.88	420.36	273.88	440.83	34.00	26.48
18. TOP-NS	35.00	35.00	52.50	65.47	52.50	21.82	-	-
19. IRPC-PCC	49.99	49.99	5.00	5.68	5.00	11.02	5.50	-
20. OGPS	40.00	40.00	38.49	26.90	40.00	34.33	-	-
21. FEEBRU	35.00	35.00	214.84	135.18	235.55	148.21	-	-
22. Chancellor	77.56	77.56	2,971.00	1,297.74	3,257.34	1,422.81	-	-
			39,907.21	39,370.07	40,256.18	38,414.83		
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่า			(3,185.83)	(1,432.92)	(3,492.89)	(1,571.02)		
รวม			36,721.38	37,937.15	36,763.29	36,843.81	4,365.22	3,829.28

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.5 เงินลงทุนในบริษัทร่วมตามงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วน ความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		2560		2559		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	วิธีราคาทุน	วิธีส่วนได้เสีย	วิธีราคาทุน	วิธีส่วนได้เสีย	2560	2559
1. THAPPLINE	49.59	49.59	3,952.72	5,012.28	3,952.72	4,986.78	849.59	1,342.78
2. KPL	-	40.00	-	-	21.49	-	-	-
3. PAT	35.00	35.00	131.25	-	131.25	-	-	-
4. บริษัทร่วมของกลุ่ม บริษัท PTTEP AP	50.00	50.00	48.94	229.97	53.66	249.98	-	4.00
5. BIC	25.00	25.00	923.75	812.20	673.44	492.02	20.29	40.58
6. XPCL	25.00	25.00	5,794.47	5,249.30	4,404.43	3,801.87	-	-
7. FST	25.00	25.00	0.76	1.39	0.85	1.56	-	-
8. ITT	49.00	49.00	125.28	200.67	125.28	148.22	-	-
9. VNT	24.98	24.98	3,297.39	4,632.40	3,297.39	4,210.33	133.22	118.42
10. EFT	22.65	22.65	2.27	19.53	2.27	15.64	7.25	7.25
11. TETSO	30.00	30.00	46.69	45.45	16.65	16.20	-	-
12. SPPETPACK	25.00	-	50.00	44.99	-	-	-	-
13. TIM	33.33	33.33	1.00	-	1.00	-	-	-
14. MCE	-	30.00	-	-	202.50	3.10	-	-
15. UBE	21.28	21.28	769.55	804.26	769.55	801.90	63.83	-
16. UCHA	25.00	25.00	5,299.82	4,927.18	5,299.82	4,701.98	-	-
17. EMG	25.00	25.00	15,977.09	12,858.69	17,516.97	14,098.01	-	-
			36,420.98	34,838.31	36,469.27	33,527.59		
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า			(16,108.34)	(12,858.69)	(17,669.71)	(14,098.01)		
รวม			20,312.64	21,979.62	18,799.56	19,429.58	1,074.18	1,513.03

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.6 เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ตามงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		วิธีราคาทุน		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
<u>บริษัทย่อย</u>						
1. PTTEP	65.29	65.29	71,390.42	71,390.42	10,367.45	7,127.62
2. PTTLNG	100.00	100.00	15,599.01	10,958.44	1,823.18	1,730.06
3. PTTNGD	58.00	58.00	418.14	418.14	870.00	-
4. PTTGL	50.00	-	5,210.72	-	-	-
5. EnCo	50.00	50.00	900.00	900.00	41.77	72.32
6. PTTES	40.00	40.00	62.50	62.50	-	-
7. PTTME	-	40.00	-	66.40	-	-
8. GPSC	22.58	22.58	4,949.93	4,949.93	389.01	355.18
9. PTTCL	100.00	100.00	103.49	103.49	-	-
10. PTTOM	100.00	100.00	16.15	16.15	-	-
11. PTTOR	100.00	100.00	8,621.67	8,621.67	-	-
12. PTT TANK	100.00	100.00	2,500.37	2,500.37	133.00	90.00
13. TLBC	48.95	48.95	140.00	140.00	3.50	8.68
14. PTTT	100.00	100.00	2.50	2.50	41.90	-
15. PTTT LDN	100.00	100.00	347.75	18.16	-	-
16. PTTPL	-	50.00	-	600.00	-	-
17. PTTPM	-	50.00	-	20.00	125.00	250.00
18. PTTGC	48.89	49.42	48,121.52	48,121.52	7,825.33	5,180.15
19. TOP	49.10	49.10	11,380.83	11,380.83	4,507.41	3,305.44
20. IRPC	38.51	38.51	28,467.24	28,467.24	1,810.03	1,731.33
21. TP	26.00	26.00	2,304.76	2,304.76	270.32	255.71

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.6 เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ตามงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		วิธีราคาทุน		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
<u>บริษัทย่อย (ต่อ)</u>						
22. PTTER	100.00	100.00	33,702.67	33,702.67	-	-
23. PTTGM	100.00	100.00	33,007.14	217.14	-	-
24. PTTGE	100.00	100.00	11,750.64	11,750.64	-	-
25. PTTRTC	100.00	100.00	31.40	31.40	-	-
26. BSA	100.00	100.00	0.50	0.50	40.00	17.02
27. PTT DIGITAL	20.00	20.00	30.00	30.00	15.60	13.00
เงินลงทุนในบริษัทย่อย			279,059.35	236,774.87		
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่า			(60,130.02)	(26,414.37)		
รวม			218,929.33	210,360.50	28,263.50	20,136.51
<u>การร่วมค้า</u>						
28. TTM(T)	50.00	50.00	4,341.80	4,341.80	521.02	473.85
29. TTM(M)	50.00	50.00	1,001.31	1,001.31	76.58	164.32
30. DCAP	35.00	35.00	584.50	584.50	21.35	15.40
31. PTTMCC	-	50.00	-	930.13	-	-
32. PTTAC	-	50.00	-	6,909.41	-	-
33. HMC	-	41.44	-	9,117.12	414.35	2,692.76
รวม			5,927.61	22,884.27	1,033.30	3,346.33

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.6 เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ตามงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		วิธีราคาทุน		เงินปันผลรับ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
บริษัทร่วม						
34. THAPPLINE	40.40	40.40	3,173.23	3,173.23	699.28	1,095.44
35. KPL	-	40.00	-	21.49	-	-
36. PAT	35.00	35.00	131.25	131.25	-	-
เงินลงทุนในบริษัทร่วม			3,304.48	3,325.97		
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า			(131.25)	(152.74)		
รวม			3,173.23	3,173.23	699.28	1,095.44
รวม			228,030.17	236,418.00	29,996.08	24,578.28

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.7 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในงบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

14.7.1 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในการร่วมค้า ซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	36,843.81	39,090.09
- ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	5,461.84	2,980.57
- เงินปันผลรับ	(4,365.22)	(3,829.28)
- เงินลงทุนเพิ่ม	26.12	238.28
- ลดทุน	(13.34)	(1,371.27)
- ส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมค้า	115.23	361.07
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(131.29)	(5.14)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	(620.51)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	37,937.15	36,843.81

14.7.2 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในบริษัทร่วม ซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	19,429.58	22,929.98
- ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	1,848.57	1,162.64
- เงินปันผลรับ	(1,074.18)	(1,513.03)
- เงินลงทุนเพิ่ม	1,720.40	1,099.19
- จำหน่ายเงินลงทุน	(12.00)	-
- ลดทุน	-	(0.01)
- ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม	89.47	(161.85)
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(22.22)	(92.70)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	(3,994.64)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	21,979.62	19,429.58

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.7 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในงบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ (ต่อ)

14.7.3 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ซึ่งบันทึกโดยวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	236,418.00	237,593.74
- เงินลงทุนเพิ่ม	42,970.88	1,874.81
- จำหน่ายเงินลงทุน	(17,643.06)	(887.49)
- ลดทุน	-	(1,325.00)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	(33,715.65)	(838.06)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	228,030.17	236,418.00

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.8 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของการร่วมค้า ของบริษัทฯ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	2560						2559					
	TTM(T)	TTM(M)	DCAP	PTTAC	HMC	PTTMCC	TTM(T)	TTM(M)	DCAP	PTTAC	HMC	PTTMCC
สินทรัพย์หมุนเวียน	5,278.15	2,526.93	1,284.51	-	-	-	4,782.47	2,460.28	1,085.59	5,349.63	8,470.65	310.15
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	15,091.41	5,335.01	2,309.95	-	-	-	17,874.66	5,976.71	2,641.13	23,574.36	26,997.10	3,318.36
หนี้สินหมุนเวียน	(2,250.66)	(1,189.42)	(626.44)	-	-	-	(1,573.98)	(771.59)	(605.68)	(3,624.13)	(3,869.78)	(301.50)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(9,398.74)	(4,073.09)	(447.58)	-	-	-	(11,634.16)	(5,077.12)	(822.31)	(16,678.61)	(9,211.43)	(2,224.16)
สินทรัพย์สุทธิ	8,720.16	2,599.43	2,520.44	-	-	-	9,448.99	2,588.28	2,298.73	8,621.25	22,386.54	1,102.85

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.8 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของการร่วมค้า ของบริษัทฯ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

งบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	2560						2559					
	TTM(T)	TTM(M)	DCAP	PTTAC	HMC	PTTMCC	TTM(T)	TTM(M)	DCAP	PTTAC	HMC	PTTMCC
รายได้*	3,200.76	163.94	2,584.42	-	-	-	3,307.40	951.79	2,625.67	11,906.63	31,689.16	20.56
ค่าใช้จ่าย	(2,029.16)	(157.86)	(2,241.95)	-	-	-	(2,233.01)	(270.68)	(2,244.40)	(11,892.26)	(25,546.81)	(138.26)
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	1,171.60	6.08	342.47	-	-	-	1,074.39	681.11	381.27	14.37	6,142.35	(117.70)
ภาษีเงินได้	26.94	(11.87)	(61.83)	-	-	-	(102.73)	(139.20)	(76.98)	2.48	(861.10)	-
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	1,198.54	(5.79)	280.64	-	-	-	971.66	541.91	304.29	16.85	5,281.25	(117.70)

* รวมกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.9 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทร่วม ของบริษัทฯ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี มีรายละเอียดดังนี้
งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
	THAPPLINE	THAPPLINE
สินทรัพย์หมุนเวียน	4,980.30	4,910.55
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	6,248.42	6,293.28
หนี้สินหมุนเวียน	(579.07)	(610.50)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(113.41)	(108.89)
สินทรัพย์สุทธิ	10,536.24	10,484.44

ข้อมูลทางการเงินของ PAT ซึ่งเป็นบริษัทร่วมของบริษัทฯ เปิดเผยตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14.11

งบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

	หน่วย : ล้านบาท	
	2560	2559
	THAPPLINE	THAPPLINE
รายได้*	3,504.35	3,517.90
ค่าใช้จ่าย	(1,269.93)	(1,229.87)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	2,234.42	2,288.03
ภาษีเงินได้	(452.52)	(459.79)
กำไรสุทธิ	1,781.90	1,828.24

ข้อมูลทางการเงินของ PAT ซึ่งเป็นบริษัทร่วมของบริษัทฯ เปิดเผยตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14.11

* รวมกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.10 รายการสำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

PTTLNG

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด (PTTLNG) ครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 มีมติอนุมัติให้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงิน 1,864.56 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560

ตามมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น PTTLNG ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2560 มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของ PTTLNG จำนวน 428 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นจำนวนเงิน 4,280 ล้านบาท โดยได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงิน 1,479.60 ล้านบาท 909.92 ล้านบาท และ 386.49 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2560 วันที่ 21 สิงหาคม 2560 และวันที่ 28 ธันวาคม 2560 ตามลำดับ

PTTGM/ PPTER

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 12/2559 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 มีมติอนุมัติการปรับโครงสร้างการถือหุ้นและโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มบริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด (PPTER) โดยให้บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด (PTTGM) เข้าถือบริษัทที่ PPTER ถือหุ้นทั้งหมด ยกเว้น East Mediterranean Gas Company S.A.E. (EMG) โดย PTTGM ได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงิน 40 ล้านบาท 22,750 ล้านบาท และ 10,000 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2560 วันที่ 28 มิถุนายน 2560 และวันที่ 13 กันยายน 2560 ตามลำดับ และ PPTER ได้ขายชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยค้างชำระแก่บริษัทฯ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 950.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า 31,773.44 ล้านบาท

จากการปรับโครงสร้างการถือหุ้นและโครงสร้างทางการเงินดังกล่าว บริษัทฯ ประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินลงทุนใน PTTGM และ PPTER ด้วยวิธีการคิดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต ส่งผลให้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ รับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนใน PTTGM จำนวน 14,062.46 ล้านบาท และ PPTER จำนวน 19,442.23 ล้านบาท รวมเป็นเงินจำนวน 33,504.69 ล้านบาท และกลับรายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ PPTER จำนวน 34,692.27 ล้านบาท ในงบการเงินเฉพาะกิจการ

PTTGL

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 5/2560 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2560 ได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้งบริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี จำกัด (PTTGL) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนกับบริษัท ปตท.สผ. ศูนย์บริหารธุรกิจ จำกัด (PTTEP BC) เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) โดยบริษัทฯ และ PTTEP BC ถือหุ้นในสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 50

PTTGL มีทุนจดทะเบียน 8 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 8,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นจำนวน 4 ล้านบาทแล้ว เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2560 และเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2560 PTTGL ได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงิน 5,206.72 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.10 รายการสำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ต่อ)

PTTT LDN

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 7/2560 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2560 มีมติอนุมัติการเพิ่มทุนจดทะเบียน PTT International Trading London Ltd (PTTT LDN) โดยเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2560 PTTT LDN ได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มทุน จำนวน 10 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า 329.59 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2560

14.11 ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของบริษัทร่วม

บริษัทฯ ยังไม่รับรู้ส่วนแบ่งผลกำไร(ขาดทุน)ของบริษัทร่วมบางแห่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 11.60 ล้านบาท (2559 : (28.67) ล้านบาท) เนื่องจากบริษัทฯ ยังมีผลขาดทุนสะสมที่ยังไม่รับรู้ของบริษัทร่วมดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 16.37 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 102.97 ล้านบาท)

14.12 สัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่มีสัดส่วนอำนาจในการออกเสียงต่างจากสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ร้อยละ
บริษัท บริษัทร่วม	สัดส่วนอำนาจในการออกเสียง สัดส่วนของความเป็นเจ้าของ
THAPPLINE	49.22 49.21

14.13 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

ข้อมูลทางการเงินของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญมีดังนี้

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้นในประเทศ	สัดส่วนของส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของ ที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม (ร้อยละ)	
		2560	2559
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP)	ไทย	34.71	34.71
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)	ไทย	50.90	50.07
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)	ไทย	61.49	61.49
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC)	ไทย	51.11	50.58
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) (GPSC)	ไทย	25.00	25.00

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.13 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี ก่อนการตัดรายการระหว่างกัน

สรุปรายการฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	2560					2559				
	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC
สินทรัพย์หมุนเวียน	188,400.09	126,211.39	47,904.09	140,737.59	9,917.98	185,972.83	115,730.64	39,970.19	127,513.47	11,665.02
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	439,721.21	102,095.86	139,100.85	294,226.34	49,964.37	490,916.70	101,995.80	132,529.68	265,652.73	46,248.10
หนี้สินหมุนเวียน	(52,330.50)	(33,379.41)	(49,747.69)	(60,312.88)	(4,087.58)	(39,442.94)	(34,294.87)	(52,839.53)	(53,267.60)	(4,197.31)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(199,416.07)	(67,766.12)	(49,344.61)	(94,386.95)	(15,506.92)	(229,462.67)	(71,829.57)	(39,666.03)	(91,229.84)	(15,076.86)
สินทรัพย์สุทธิ	376,374.73	127,161.72	87,912.64	280,264.10	40,287.85	407,983.92	111,602.00	79,994.31	248,668.76	38,638.95
ส่วนของบริษัทใหญ่	220,759.68	60,016.47	33,804.00	134,383.81	28,845.59	242,078.98	53,366.84	30,774.60	121,578.77	27,775.64
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	155,615.05	67,145.25	54,108.64	145,880.29	11,442.26	165,904.94	58,235.16	49,219.71	127,089.99	10,863.31

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.13 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี ก่อนการตัดรายการระหว่างกัน (ต่อ)

สรุปรายการกำไรหรือขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	2560					2559				
	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC
รายได้	152,581.15	342,932.86	215,899.17	448,789.57	21,286.62	150,689.32	277,244.03	181,553.68	352,433.97	21,784.83
ค่าใช้จ่าย	(126,014.73)	(312,078.03)	(201,085.09)	(402,699.27)	(17,689.69)	(127,744.87)	(253,355.23)	(172,530.25)	(323,528.82)	(18,772.62)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	26,566.42	30,854.83	14,814.08	46,090.30	3,596.93	22,944.45	23,888.80	9,023.43	28,905.15	3,012.21
ภาษีเงินได้	(5,986.95)	(5,529.49)	(2,181.34)	(3,863.24)	(256.76)	(10,084.73)	(2,295.46)	(282.42)	(3,025.09)	(140.23)
กำไรสุทธิ	20,579.47	25,325.34	12,632.74	42,227.06	3,340.17	12,859.72	21,593.34	8,741.01	25,880.06	2,871.98
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(34,796.06)	(310.29)	(67.23)	(1,041.90)	(25.77)	(853.02)	(9.41)	(115.58)	(405.34)	(96.73)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	(14,216.59)	25,015.05	12,565.51	41,185.16	3,314.40	12,006.70	21,583.93	8,625.43	25,474.72	2,775.25
ส่วนของบริษัทใหญ่	(9,281.50)	12,041.86	4,837.31	18,633.84	2,362.24	7,838.74	10,600.20	3,309.95	12,474.81	1,951.89
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(4,935.09)	12,973.19	7,728.20	22,551.32	952.16	4,167.96	10,983.73	5,315.48	12,999.91	823.36
เงินปันผลจ่ายให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	5,512.39	4,607.79	2,912.16	8,550.66	430.76	3,788.96	3,376.83	2,777.74	5,693.02	393.30

14. เงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม (ต่อ)

14.13 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลหลังปรับนโยบายการบัญชี ก่อนการตัดรายการระหว่างกัน (ต่อ)

สรุปรายการกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

หน่วย : ล้านบาท

	2560					2559				
	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC	PTTEP	TOP	IRPC	PTTGC	GPSC
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	89,704.08	33,985.38	20,385.01	58,395.96	3,152.97	80,480.38	23,181.63	7,227.46	44,490.25	4,130.09
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน	(85,783.66)	(30,073.51)	(11,240.33)	(36,821.84)	(2,362.97)	(95,999.99)	(18,348.15)	(10,689.87)	(111.18)	(1,049.28)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(22,539.55)	(18,794.24)	(9,042.03)	(10,674.82)	(2,305.36)	(19,211.30)	(9,397.30)	1,928.77	(24,584.06)	(382.97)
อื่น ๆ	(5,037.92)	(614.97)	-	1,386.71	(14.34)	(292.39)	(76.22)	-	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(23,657.05)	(15,497.34)	102.65	12,286.01	(1,529.70)	(35,023.30)	(4,640.04)	(1,533.64)	19,795.01	2,697.84

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

15.1 ข้อมูลเงินลงทุนระยะยาวอื่น

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
เงินลงทุนระยะยาวอื่นของบริษัทฯ				
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน				
Petro Asia (Sanshui) Co., Ltd. (PA (Sanshui))	จีน	การตลาดน้ำมัน	25.00	25.00
Petro Asia (Maoming) Co., Ltd. (PA (Maoming))	จีน	การตลาดน้ำมัน	20.00	20.00
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE) (กลุ่มบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	20.00	-
บริษัท บริการน้ำมันอากาศยาน จำกัด (IPS)	ไทย	บริการเติมน้ำมัน อากาศยาน	16.67	16.67
บริษัท คัลเลอร์วิชั่น อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (Corpus)	ไทย	ผลิตเส้นด้ายสำเร็จรูป	0.48	0.48
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด (FPT)*	ไทย	ท่อขนส่งน้ำมัน	-	-
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารหนี้				
บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) (BJC)	ไทย	ผลิตสินค้าอุปโภค บริโภคและให้บริการ		
บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) (BDMS)	ไทย	บริการทางการแพทย์		
บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BTS)	ไทย	ขนส่งและโลจิสติกส์		
บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน) (IVL)	ไทย	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์		
The Commercial Bank (P.S.Q.C.) (CBQ)	กาตาร์	ธนาคาร		
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (BAY)	ไทย	ธนาคาร		
Emirates NBD (ENBD)	สหรัฐ อาหรับ เอมิเรตส์	ธนาคาร		

* ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สัดส่วนความเป็นเจ้าของร้อยละ 0.0000090

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

15.1 ข้อมูลเงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
เงินลงทุนระยะยาวอื่นของบริษัทย่อย				
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน				
กลุ่มบริษัท PTTEP				
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	15.00	-
กลุ่มบริษัท PTTGL				
Petronas LNG 9 Sdn. Bhd. (PL9SB)	มาเลเซีย	แปรรูปก๊าซธรรมชาติ เป็นก๊าซธรรมชาติเหลว	10.00	-
กลุ่มบริษัท GPSC				
24M Technologies, Inc. (24M)	สหรัฐ อเมริกา	วิจัยและพัฒนา แบตเตอรี่	18.00	19.00
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด (RPCL)	ไทย	ผลิตไฟฟ้า	15.00	15.00
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	10.00	-
กลุ่มบริษัท PTTOR				
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	10.00	-
กลุ่มบริษัท PTTT				
KIC Oil Terminal Sdn. Bhd. (KOT)	มาเลเซีย	บริการด้านโลจิสติกส์	10.00	10.00
Kadriah Integrated Facilities Sdn. Bhd. (KIF)	มาเลเซีย	บริการด้านโลจิสติกส์	10.00	10.00
Kadriah I Ltd. (K I)	มาเลเซีย	บริการด้านโลจิสติกส์	10.00	10.00
Kadriah II Ltd. (K II)	มาเลเซีย	บริการด้านโลจิสติกส์	10.00	10.00
กลุ่มบริษัท PTTGC				
Alliance Petrochemical Investment (Singapore) Pte. Ltd. (API)	สิงคโปร์	ลงทุนในบริษัทอื่น	15.34	15.34
Exeltium SAS (EXS)	ฝรั่งเศส	ธุรกิจไฟฟ้า	4.00	4.00
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	15.00	-

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

15.1 ข้อมูลเงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

ชื่อบริษัท	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)	
			2560	2559
<u>เงินลงทุนระยะยาวอื่นของบริษัทย่อย (ต่อ)</u>				
<u>เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน (ต่อ)</u>				
<i>กลุ่มบริษัท TOP</i>				
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	15.00	-
<i>กลุ่มบริษัท IRPC</i>				
บริษัท ทีพีไอ อีไออีจี จำกัด (TPIE)	ไทย	การให้สินเชื่อ	36.31	36.31
บริษัท ทีพีไอ โฮลดิ้ง จำกัด (TPIH)	ไทย	ลงทุนในบริษัทอื่น	35.01	35.01
บริษัท พรชัยวิศวกรรม จำกัด (PEC)	ไทย	ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	23.65	23.65
บริษัท อุตสาหกรรมเหล็กกล้าไทย จำกัด (มหาชน) (TSSI)	ไทย	ผลิตเหล็กถลุง	16.24	16.24
บริษัท ระยอง อะเซททีลีน จำกัด (RAC)	ไทย	ผลิตก๊าซอุตสาหกรรม	13.04	13.04
บริษัท ไดอะ โพลีอะครีเลต จำกัด (DIA)	ไทย	ผลิตเม็ดพลาสติก	3.65	3.65
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE)	ไทย	ธุรกิจเพื่อสังคม	15.00	-

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

15.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วน ความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		ราคาทุน/ ราคาทุนตัดจำหน่าย				เงินปันผลรับ	
	2560	2559	งบการเงินรวม		งบการเงิน เฉพาะกิจการ		2560	2559
			2560	2559	2560	2559		
<u>เงินลงทุนระยะยาว</u>								
<u>ในตราสารทุน</u>								
1. PA (Sanshui)	25.00	25.00	6.06	6.06	6.06	6.06	-	-
2. PA (Maoming)	20.00	20.00	14.83	14.83	14.83	14.83	-	-
3. PTTSE	100.00	-	2.49	-	0.50	-	-	-
4. IPS	16.67	16.67	0.02	0.02	0.02	0.02	-	-
5. Corpus	0.48	0.48	0.60	0.60	0.60	0.60	-	-
6. FPT*	-	-	0.02	0.02	0.02	0.02	-	-
7. PL9SB	10.00	-	9,740.55	-	-	-	-	-
8. 24M	18.00	19.00	715.62	715.62	-	-	-	-
9. RPCL	15.00	15.00	888.75	888.75	-	-	270.00	420.00
10. KOT	10.00	10.00	114.83	125.90	-	-	-	-
11. KIF	10.00	10.00	47.59	52.17	-	-	-	-
12. K I	10.00	10.00	239.19	262.24	-	-	-	-
13. K II	10.00	10.00	63.93	70.10	-	-	-	-
14. API	15.34	15.34	290.24	290.24	-	-	-	14.11
15. EXS	4.00	4.00	282.88	282.88	-	-	-	-
16. TPIE	36.31	36.31	828.94	828.94	-	-	-	-
17. TPIH	35.01	35.01	1,415.90	1,415.90	-	-	-	-
18. PEC	23.65	23.65	1,118.95	1,118.95	-	-	-	-
19. TSSI	16.24	16.24	673.35	673.35	-	-	-	-
20. RAC	13.04	13.04	15.00	15.00	-	-	-	-

* ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สัดส่วนความเป็นเจ้าของร้อยละ 0.0000090 จำนวน 66 หุ้น เป็นเงินจำนวน 22,220.00 บาท

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

15.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	สัดส่วน ความเป็นเจ้าของ (ร้อยละ)		ราคาทุน/ ราคาทุนตัดจำหน่าย				เงินปันผลรับ	
			งบการเงินรวม		งบการเงิน เฉพาะกิจการ			
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
<u>เงินลงทุนระยะยาว</u>								
<u>ในตราสารทุน (ต่อ)</u>								
21. DIA	3.65	3.65	8.50	8.50	-	-	1.91	2.55
22. อื่น	-	-	2.00	0.50	-	-	-	-
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน			16,470.24	6,770.57	22.03	21.53		
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่า			(3,957.81)	(4,564.69)	(14.14)	(14.14)		
รวม			12,512.43	2,205.88	7.89	7.39	271.91	436.66
<u>เงินลงทุนระยะยาว</u>								
<u>ในตราสารหนี้</u>								
23. BJC			2,500.00	-	2,500.00	-	-	-
24. BDMS			420.70	-	420.70	-	-	-
25. BTS			451.10	-	451.10	-	-	-
26. IVL			500.00	-	500.00	-	-	-
27. CBQ			6,502.92	-	6,502.92	-	-	-
28. BAY			2,505.49	-	2,505.49	-	-	-
29. ENBD			2,276.02	-	2,276.02	-	-	-
รวม			15,156.23	-	15,156.23	-	-	-
รวม			27,668.66	2,205.88	15,164.12	7.39	271.91	436.66

15. เงินลงทุนระยะยาวอื่น (ต่อ)

15.3 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนระยะยาวอื่น มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน				
ณ วันที่ 1 มกราคม	2,205.88	1,969.13	7.39	7.39
- เงินลงทุนเพิ่ม	9,883.54	236.75	0.50	-
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	562.00	-	-	-
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(138.99)	-	-	-
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	12,512.43	2,205.88	7.89	7.39
เงินลงทุนระยะยาวในตราสารหนี้				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	15,156.23	-	15,156.23	-
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	27,668.66	2,205.88	15,164.12	7.39

15.4 รายการสำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

PTTSE

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2560 ได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้งบริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด (PTTSE) โดยเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการด้านวิสาหกิจเพื่อสังคม

PTTSE มีทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 10 ล้านบาท บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นจำนวน 0.50 ล้านบาทแล้ว เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2560

16. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			รวม
	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559				
ราคาทุน	5,204.67	2,308.50	-	7,513.17
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(871.20)	-	(871.20)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(354.35)	-	-	(354.35)
มูลค่าตามบัญชี	4,850.32	1,437.30	-	6,287.62
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	4,850.32	1,437.30	-	6,287.62
- เพิ่มขึ้น	7.85	26.64	-	34.49
- โอนเปลี่ยนแปลง	-	12.43	-	12.43
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(0.50)	(1.72)	-	(2.22)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(104.77)	-	(104.77)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	4,857.67	1,369.88	-	6,227.55
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ราคาทุน	5,212.02	2,343.68	-	7,555.70
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(973.80)	-	(973.80)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(354.35)	-	-	(354.35)
มูลค่าตามบัญชี	4,857.67	1,369.88	-	6,227.55
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	4,857.67	1,369.88	-	6,227.55
- เพิ่มขึ้น	1.29	13.24	6.16	20.69
- โอนเปลี่ยนแปลง	4.82	27.02	(1.39)	30.45
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(15.80)	(1.98)	-	(17.78)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(114.88)	-	(114.88)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	87.40	-	-	87.40
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	4,935.38	1,293.28	4.77	6,233.43
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	5,202.33	2,374.80	4.77	7,581.90
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(1,081.52)	-	(1,081.52)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(266.95)	-	-	(266.95)
มูลค่าตามบัญชี	4,935.38	1,293.28	4.77	6,233.43

16. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (ต่อ)

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			รวม
	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559				
ราคาทุน	3,574.41	467.63	-	4,042.04
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(199.51)	-	(199.51)
มูลค่าตามบัญชี	3,574.41	268.12	-	3,842.53
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	3,574.41	268.12	-	3,842.53
- เพิ่มขึ้น	-	3.23	-	3.23
- โอนเปลี่ยนประเภท	-	12.43	-	12.43
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	-	(1.46)	-	(1.46)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(17.17)	-	(17.17)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	3,574.41	265.15	-	3,839.56
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ราคาทุน	3,574.41	480.29	-	4,054.70
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(215.14)	-	(215.14)
มูลค่าตามบัญชี	3,574.41	265.15	-	3,839.56
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	3,574.41	265.15	-	3,839.56
- เพิ่มขึ้น	-	4.11	6.16	10.27
- โอนเปลี่ยนประเภท	(3.35)	27.03	(1.39)	22.29
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	-	(1.98)	-	(1.98)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(19.01)	-	(19.01)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	3,571.06	275.30	4.77	3,851.13
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	3,571.06	503.64	4.77	4,079.47
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(228.34)	-	(228.34)
มูลค่าตามบัญชี	3,571.06	275.30	4.77	3,851.13

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม							
	ที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคาร	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์เพื่อ การสำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	สินทรัพย์ เหมือง	สินทรัพย์ อื่น ๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559								
ราคาทุน	31,069.00	238,685.22	810,411.63	896,762.59	62,153.94	21,551.73	163,846.46	2,224,480.57
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(129,632.44)	(342,744.96)	(519,651.56)	(28,395.30)	(12,491.54)	-	(1,032,915.80)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(214.38)	(203.00)	(2,426.68)	(43,711.35)	(14,606.29)	(12.29)	(2,535.45)	(63,709.44)
มูลค่าตามบัญชี	30,854.62	108,849.78	465,239.99	333,399.68	19,152.35	9,047.90	161,311.01	1,127,855.33

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม							รวม
	ที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคาร	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์เพื่อ การสำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	สินทรัพย์ เหมือง	สินทรัพย์ อื่น ๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559								
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	30,854.62	108,849.78	465,239.99	333,399.68	19,152.35	9,047.90	161,311.01	1,127,855.33
- เพิ่มขึ้น	2,058.92	763.75	4,017.41	39,757.66	574.98	1,084.59	61,340.46	109,597.77
- ต้นทุนการกู้ยืม	-	-	-	-	-	-	2,807.53	2,807.53
- โอนเปลี่ยนแปลงประเภท	2,689.22	37,549.35	83,080.47	2,115.52	38.18	1,088.91	(122,730.80)	3,830.85
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(12.07)	(155.06)	(751.30)	(7,693.53)	(22.53)	(173.02)	(43.46)	(8,850.97)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(10,968.21)	(37,561.30)	(71,071.46)	(1,523.72)	(2,169.00)	-	(123,293.69)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	(0.71)	(0.55)	(1,636.35)	(126.56)	-	(42.89)	(1,807.06)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า	4.70	5.80	33.56	-	-	-	109.07	153.13
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(14.25)	(71.63)	(239.25)	(2,979.53)	(153.10)	(2.61)	(129.86)	(3,590.23)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	35,581.14	135,973.07	513,819.03	291,891.99	17,939.60	8,876.77	102,621.06	1,106,702.66
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559								
ราคาทุน	35,790.82	276,184.68	890,494.80	915,475.02	62,309.54	23,030.01	104,973.41	2,308,258.28
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(140,015.22)	(375,016.81)	(579,593.92)	(29,739.50)	(14,153.24)	-	(1,138,518.69)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(209.68)	(196.39)	(1,658.96)	(43,989.11)	(14,630.44)	-	(2,352.35)	(63,036.93)
มูลค่าตามบัญชี	35,581.14	135,973.07	513,819.03	291,891.99	17,939.60	8,876.77	102,621.06	1,106,702.66

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม							รวม
	ที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคาร	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์เพื่อ การสำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	สินทรัพย์ เหมือง	สินทรัพย์ อื่น ๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560								
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	35,581.14	135,973.07	513,819.03	291,891.99	17,939.60	8,876.77	102,621.06	1,106,702.66
- เพิ่มขึ้น	4,183.63	3,109.69	13,977.09	48,607.48	988.64	983.82	46,142.24	117,992.59
- ต้นทุนการกู้ยืม	-	-	-	-	-	-	1,907.56	1,907.56
- โอนเปลี่ยนแปลง	(40.64)	10,808.22	69,985.93	748.98	7.55	712.10	(82,934.42)	(712.28)
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(1,512.38)	(130.94)	(585.82)	(2,857.05)	(615.21)	(61.88)	(284.52)	(6,047.80)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(11,400.46)	(40,701.22)	(54,131.68)	(1,521.34)	(2,191.35)	-	(109,946.05)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	-	(409.35)	(1,212.94)	-	(2,807.31)	(546.36)	(313.31)	(5,289.27)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	110.03	42.91	46.99	-	-	-	-	199.93
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(52.25)	(304.72)	(144.52)	(25,350.13)	(1,431.33)	(19.25)	(599.24)	(27,901.44)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	38,269.53	137,688.42	555,184.54	258,909.59	12,560.60	7,753.85	66,539.37	1,076,905.90
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560								
ราคาทุน	38,369.18	288,813.65	966,165.37	879,673.52	53,209.26	23,852.24	68,250.88	2,318,334.10
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(150,417.72)	(407,753.27)	(580,556.01)	(26,775.94)	(15,552.03)	-	(1,181,054.97)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(99.65)	(707.51)	(3,227.56)	(40,207.92)	(13,872.72)	(546.36)	(1,711.51)	(60,373.23)
มูลค่าตามบัญชี	38,269.53	137,688.42	555,184.54	258,909.59	12,560.60	7,753.85	66,539.37	1,076,905.90

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์ที่อยู่ในภาวะค้างประกัน เป็นเงินจำนวน 33,169.75 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 45,363.19 ล้านบาท)

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ที่ดิน	อาคาร และส่วน ปรับปรุงอาคาร	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์ อื่น ๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559						
ราคาทุน	8,595.14	39,071.27	329,012.29	13,277.50	46,271.34	436,227.54
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(16,010.44)	(134,261.77)	(8,744.57)	-	(159,016.78)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(22.07)	(4.70)	(681.67)	-	-	(708.44)
มูลค่าตามบัญชี	8,573.07	23,056.13	194,068.85	4,532.93	46,271.34	276,502.32
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559						
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	8,573.07	23,056.13	194,068.85	4,532.93	46,271.34	276,502.32
- เพิ่มขึ้น	187.58	289.51	2,451.70	560.40	18,894.81	22,384.00
- ต้นทุนการกู้ยืม	-	-	-	-	1,055.04	1,055.04
- โอนเปลี่ยนแปลง	2,690.29	2,426.32	21,704.51	817.23	(25,210.55)	2,427.80
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	-	(26.40)	(149.73)	(46.98)	-	(223.11)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(1,684.41)	(14,058.43)	(1,419.70)	-	(17,162.54)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	(0.16)	-	-	-	(0.16)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า	4.70	4.70	8.83	-	-	18.23
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	11,455.64	24,065.69	204,025.73	4,443.88	41,010.64	285,001.58
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559						
ราคาทุน	11,473.01	41,570.53	348,960.01	14,496.95	41,010.64	457,511.14
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(17,504.68)	(144,926.69)	(10,053.07)	-	(172,484.44)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(17.37)	(0.16)	(7.59)	-	-	(25.12)
มูลค่าตามบัญชี	11,455.64	24,065.69	204,025.73	4,443.88	41,010.64	285,001.58

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ที่ดิน	อาคาร และส่วน ปรับปรุงอาคาร	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์ อื่น ๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560						
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	11,455.64	24,065.69	204,025.73	4,443.88	41,010.64	285,001.58
- เพิ่มขึ้น	933.85	512.10	1,266.91	482.85	19,454.27	22,649.98
- ต้นทุนการกู้ยืม	-	-	-	-	843.85	843.85
- โอนเปลี่ยนแปลงประเภท	369.24	5,298.92	34,058.18	334.21	(41,071.59)	(1,011.04)
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(1,745.72)	(51.98)	(23.49)	(45.74)	-	(1,866.93)
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(1,848.00)	(14,546.11)	(1,429.20)	-	(17,823.31)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	-	(53.00)	(36.32)	-	-	(89.32)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	17.37	0.16	7.59	-	-	25.12
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	11,030.38	27,923.89	224,752.49	3,786.00	20,237.17	287,729.93
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560						
ราคาทุน	11,030.38	47,075.51	383,419.77	15,128.11	20,237.17	476,890.94
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(19,098.62)	(158,630.96)	(11,342.11)	-	(189,071.69)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	(53.00)	(36.32)	-	-	(89.32)
มูลค่าตามบัญชี	11,030.38	27,923.89	224,752.49	3,786.00	20,237.17	287,729.93

ต้นทุนการกู้ยืมที่ได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทไอซ์ตรา
การตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ร้อยละ 1.10 - 5.25 (2559 : ร้อยละ 1.50 - 5.75)

17. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สิ้นทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน ซึ่งรวมอยู่ในเครื่องจักรและอุปกรณ์ และ สิ้นทรัพย์อื่น ๆ ได้แก่ สิ้นทรัพย์ประเภทยานพาหนะ และท่อส่งก๊าซธรรมชาติ มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ราคาทุน	10,782.04	10,780.35	10,038.70	10,007.25
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(4,655.80)	(4,109.59)	(4,273.61)	(3,719.78)
มูลค่าตามบัญชี	6,126.24	6,670.76	5,765.09	6,287.47

18. ค่าความนิยม

การเปลี่ยนแปลงในค่าความนิยม มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	
	2560	2559
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม	50,778.17	51,408.13
- ซื้อธุรกิจ	-	(15.98)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	(795.61)	(336.17)
- ผลต่างจากการแปลงค่าบการเงิน	(3,294.30)	(277.81)
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	46,688.26	50,778.17

19. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			รวม
	คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์	สิทธิการใช้	สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนอื่น	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559				
ราคาทุน	16,943.76	30,567.99	9,273.83	56,785.58
<u>หัก</u> ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(7,645.38)	(11,456.61)	(4,048.09)	(23,150.08)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(11.82)	(122.02)	-	(133.84)
มูลค่าตามบัญชี	9,286.56	18,989.36	5,225.74	33,501.66
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	9,286.56	18,989.36	5,225.74	33,501.66
- ซื้อธุรกิจ	118.87	-	-	118.87
- เพิ่มขึ้น	886.30	1,231.36	579.85	2,697.51
- โอนเปลี่ยนประเภท	575.56	692.05	(430.86)	836.75
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(17.69)	(32.63)	(22.22)	(72.54)
- ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(1,729.62)	(1,110.11)	(389.58)	(3,229.31)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	(319.36)	-	(319.36)
- โอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่า	-	32.63	-	32.63
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(6.83)	(41.01)	(18.04)	(65.88)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	9,113.15	19,442.29	4,944.89	33,500.33
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ราคาทุน	18,423.81	32,387.97	9,345.33	60,157.11
<u>หัก</u> ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(9,310.66)	(12,535.85)	(4,400.44)	(26,246.95)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	(409.83)	-	(409.83)
มูลค่าตามบัญชี	9,113.15	19,442.29	4,944.89	33,500.33

19. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ต่อ)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์	สิทธิการใช้	สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนอื่น	รวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	9,113.15	19,442.29	4,944.89	33,500.33
- เพิ่มขึ้น	889.65	270.51	731.62	1,891.78
- โอนเปลี่ยนประเภท	1,293.48	71.97	(199.67)	1,165.78
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(0.15)	(3.21)	(7.52)	(10.88)
- ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(1,853.24)	(1,088.12)	(430.46)	(3,371.82)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	-	(470.42)	(21.85)	(492.27)
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(307.51)	(18.27)	(249.46)	(575.24)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	9,135.38	18,204.75	4,767.55	32,107.68
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	19,996.09	32,687.28	9,228.14	61,911.51
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(10,860.71)	(13,645.30)	(4,438.74)	(28,944.75)
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	(837.23)	(21.85)	(859.08)
มูลค่าตามบัญชี	9,135.38	18,204.75	4,767.55	32,107.68

19. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ต่อ)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			รวม
	คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์	สิทธิการใช้	สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนอื่น	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559				
ราคาทุน	4,665.38	19,732.16	52.50	24,450.04
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(2,522.91)	(7,280.35)	(2.66)	(9,805.92)
มูลค่าตามบัญชี	2,142.47	12,451.81	49.84	14,644.12
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	2,142.47	12,451.81	49.84	14,644.12
- เพิ่มขึ้น	240.94	0.07	15.00	256.01
- โอนเปลี่ยนแปลง	422.13	219.79	-	641.92
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(0.49)	-	-	(0.49)
- ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(667.77)	(522.87)	(2.85)	(1,193.49)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	2,137.28	12,148.80	61.99	14,348.07
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ราคาทุน	5,324.86	19,952.02	67.50	25,344.38
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(3,187.58)	(7,803.22)	(5.51)	(10,996.31)
มูลค่าตามบัญชี	2,137.28	12,148.80	61.99	14,348.07
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	2,137.28	12,148.80	61.99	14,348.07
- เพิ่มขึ้น	304.03	5.55	-	309.58
- โอนเปลี่ยนแปลง	1,063.82	5.76	-	1,069.58
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(0.16)	-	-	(0.16)
- ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(796.06)	(523.27)	(4.12)	(1,323.45)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	2,708.91	11,636.84	57.87	14,403.62
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	6,691.53	19,963.08	67.50	26,722.11
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(3,982.62)	(8,326.24)	(9.63)	(12,318.49)
มูลค่าตามบัญชี	2,708.91	11,636.84	57.87	14,403.62

20. สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า

สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		
	สินทรัพย์ในการสำรวจ และประเมินค่า แหล่งปิโตรเลียม	สินทรัพย์เหมือง	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559			
ราคาทุน	180,580.92	962.71	181,543.63
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(40,954.03)	(180.11)	(41,134.14)
มูลค่าตามบัญชี	139,626.89	782.60	140,409.49
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559			
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	139,626.89	782.60	140,409.49
- เพิ่มขึ้น	696.37	6.78	703.15
- โอนเปลี่ยนประเภท	(2,115.52)	(38.11)	(2,153.63)
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(1,002.15)	-	(1,002.15)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า	(50.85)	-	(50.85)
- ผลต่างจากการแปลงค่าทางการเงิน	(444.08)	(11.96)	(456.04)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	136,710.66	739.31	137,449.97
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559			
ราคาทุน	178,484.00	918.13	179,402.13
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(41,773.34)	(178.82)	(41,952.16)
มูลค่าตามบัญชี	136,710.66	739.31	137,449.97
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560			
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	136,710.66	739.31	137,449.97
- เพิ่มขึ้น	774.80	6.65	781.45
- โอนเปลี่ยนประเภท	(749.00)	-	(749.00)
- ขายและจำหน่าย - สุทธิ	(46.31)	-	(46.31)
- ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุฯ 21)	(18,504.89)	-	(18,504.89)
- ผลต่างจากการแปลงค่าทางการเงิน	(10,110.27)	(61.23)	(10,171.50)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	108,074.99	684.73	108,759.72
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
ราคาทุน	166,614.27	847.84	167,462.11
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(58,539.28)	(163.11)	(58,702.39)
มูลค่าตามบัญชี	108,074.99	684.73	108,759.72

21. การด้อยค่าของสินทรัพย์

กลุ่มบริษัททำการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่า ราคาตามบัญชีอาจสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน สำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนหรือยังไม่พร้อมใช้งาน รวมถึงค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจ กลุ่มบริษัทจะทำการทดสอบการด้อยค่าเป็นประจำทุกปีหรือเมื่อมีข้อบ่งชี้ โดยผลขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้เมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายหรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า

ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ค่าความนิยมอาจถูกกลับรายการ หากประมาณการ และข้อสมมติที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีการเปลี่ยนแปลงไป

ในระหว่างปี 2560 มีข้อบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับกลุ่มบริษัทในการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ อาทิ ความเสี่ยงจากการลงทุนในโครงการที่หยุดดำเนินการหรือที่มีความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผน การเปลี่ยนแปลงบทบาทการดำเนินธุรกิจตามกลยุทธ์การเติบโตของบริษัทย่อย การปรับโครงสร้างการถือหุ้นและโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มบริษัท รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะการใช้สินทรัพย์และสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้งานของกลุ่มบริษัท เป็นต้น

ในการวัดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน กลุ่มบริษัทได้ใช้ประมาณการ และข้อสมมติที่สำคัญ เช่น ปริมาณสำรองปิโตรเลียมและถ่านหิน ราคาน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ราคาถ่านหิน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราคิดลด รายจ่ายฝ่ายทุนและรายจ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทได้รับรู้ (โอนกลับ) ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงบกำไรขาดทุนได้ดังต่อไปนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
เงินลงทุนในบริษัทย่อย (หมายเหตุฯ 14.7.3)	-	33,715.65
เงินลงทุนระยะยาวอื่น (หมายเหตุฯ 15.3)	(562.00)	-
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (หมายเหตุฯ 16)	(87.40)	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (หมายเหตุฯ 17)	5,089.34	64.20
ค่าความนิยม (หมายเหตุฯ 18)	795.61	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (หมายเหตุฯ 19)	492.27	-
สินทรัพย์ที่เกิดจากการสำรวจและประเมินค่า (หมายเหตุฯ 20)	18,504.89	-
สินทรัพย์อื่น	614.93	1.51
รวม	24,847.64	33,781.36

22. ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทเสียภาษีเงินได้ตามรายละเอียดดังนี้

	อัตราร้อยละ
ภาษีเงินได้จากการประกอบธุรกิจปิโตรเลียมในประเทศไทย	
ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และ พ.ศ. 2532	50
ภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรของบริษัทฯ และบริษัทย่อย	20
ภาษีเงินได้นิติบุคคลในต่างประเทศ	5 - 50
ภาษีเงินได้จากการประกอบธุรกิจปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย	
ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2541	0 - 20
ภาษีเงินได้จากการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรปิโตรเลียมในประเทศออสเตรเลีย	40

22.1 ภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบัน				
ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบัน	37,827.43	30,635.96	8,317.79	8,885.11
ภาษีเงินได้ของปีก่อนที่รับรู้ในปีปัจจุบัน	(500.79)	1,146.50	(33.27)	898.99
	<u>37,326.64</u>	<u>31,782.46</u>	<u>8,284.52</u>	<u>9,784.10</u>
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
การเปลี่ยนแปลงของผลแตกต่างชั่วคราว	(3,495.81)	(3,442.61)	1,409.04	(711.33)
ผลกระทบทางภาษีของผลต่างจาก				
การแปลงค่าฐานภาษี	(5,524.25)	(1,746.78)	-	-
	<u>(9,020.06)</u>	<u>(5,189.39)</u>	<u>1,409.04</u>	<u>(711.33)</u>
รวม	<u>28,306.58</u>	<u>26,593.07</u>	<u>9,693.56</u>	<u>9,072.77</u>

22. ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

22.2 การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม									
	ยอดสุทธิ ณ วันที่ 1 ม.ค. 60		กำไร(ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น		ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน		อื่น ๆ		ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	
	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)	สินทรัพย์ ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี	หนี้สิน ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(61,688.36)	(1,219.95)	-	4,938.73	-	(57,969.58)	7,530.41	(65,499.99)		
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(137.23)	145.54	-	9.86	-	18.17	183.26	(165.09)		
เงินลงทุน	116.32	(60.57)	-	-	-	55.75	55.75	-		
เงินลงทุนเพื่อขาย	(1,879.21)	-	1,135.50	(0.12)	-	(743.83)	1.31	(745.14)		
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(2,176.04)	(971.71)	-	10.62	-	(3,137.13)	451.07	(3,588.20)		
สินค้าคงเหลือ	150.01	27.35	-	0.05	-	177.41	183.10	(5.69)		
เงินกู้ยืม	224.60	(365.10)	-	-	-	(140.50)	-	(140.50)		
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	5,566.50	492.69	177.69	(235.34)	-	6,001.54	6,002.23	(0.69)		
ประมาณการหนี้สินค่าเรือถอน	19,587.23	2,160.44	-	(1,754.93)	-	19,992.74	19,992.74	-		
ขาดทุนสะสมยกไป	3,434.21	3,929.02	33.31	(366.65)	-	7,029.89	7,029.89	-		
ภาษีเงินได้จากการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินปิโตรเลียม ในประเทศออสเตรเลีย	2,484.13	-	-	(218.37)	-	2,265.76	2,265.76	-		
ผลกระทบทางภาษีจากการแปลงค่าฐานภาษี	(3,528.80)	5,524.25	-	46.43	-	2,041.88	2,069.52	(27.64)		
อื่น ๆ	4,407.45	(641.90)	(582.74)	505.24	25.35	3,713.40	4,505.71	(792.31)		
ยอดรวมก่อนหักกลบรายการของภาษี	(33,439.19)	9,020.06	763.76	2,935.52	25.35	(20,694.50)	50,270.75	(70,965.25)		
การหักกลบรายการของภาษี						-	(35,169.53)	35,169.53		
สินทรัพย์(หนี้สิน)ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ						(20,694.50)	15,101.22	(35,795.72)		

22. ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

22.2 การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม							
	ยอดสุทธิ ณ วันที่		กำไร(ขาดทุน)			ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59	
	1 ม.ค. 59	กำไร(ขาดทุน)	เบ็ดเสร็จอื่น	ซื้อธุรกิจ	ยอดสุทธิ		สินทรัพย์ ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี	หนี้สิน ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(54,229.89)	(7,423.02)	-	-	(35.45)	(61,688.36)	8,780.45	(70,468.81)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(9,721.23)	9,621.30	-	(34.29)	(3.01)	(137.23)	230.76	(367.99)
เงินลงทุน	61.46	54.86	-	-	-	116.32	116.32	-
เงินลงทุนเพื่อขาย	(877.45)	-	(1,001.66)	-	(0.10)	(1,879.21)	0.08	(1,879.29)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(2,098.42)	(76.46)	-	-	(1.16)	(2,176.04)	416.33	(2,592.37)
สินค้าคงเหลือ	20.69	130.19	-	-	(0.87)	150.01	151.49	(1.48)
เงินกู้ยืม	268.72	(44.12)	-	-	-	224.60	239.26	(14.66)
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	5,144.22	211.31	230.89	-	(19.92)	5,566.50	5,567.20	(0.70)
ประมาณการหนี้สินค่าเรือถอน	15,818.31	3,294.16	-	-	474.76	19,587.23	19,940.65	(353.42)
ขาดทุนสะสมยกไป	5,754.54	(2,643.27)	407.88	-	(84.94)	3,434.21	3,434.21	-
ภาษีเงินได้จากการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินปิโตรเลียม ในประเทศออสเตรเลีย	2,502.02	-	-	-	(17.89)	2,484.13	2,484.13	-
ผลกระทบทางภาษีจากการแปลงค่าฐานภาษี	(5,345.55)	1,747.39	-	-	69.36	(3,528.80)	253.28	(3,782.08)
อื่น ๆ	2,356.96	317.05	1,806.09	-	(72.65)	4,407.45	5,714.66	(1,307.21)
ยอดรวมก่อนหักกลบรายการของภาษี	(40,345.62)	5,189.39	1,443.20	(34.29)	308.13	(33,439.19)	47,328.82	(80,768.01)
การหักกลบรายการของภาษี						-	(36,747.62)	36,747.62
สินทรัพย์(หนี้สิน)ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ						(33,439.19)	10,581.20	(44,020.39)

22. ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

22.2 การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
				ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60		
	ยอดสุทธิ ณ วันที่ 1 ม.ค. 60	กำไร(ขาดทุน)	กำไรเบ็ดเสร็จอื่น	ยอดสุทธิ	สินทรัพย์ ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี	หนี้สิน ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(560.33)	26.74	-	(533.59)	-	(533.59)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	136.51	(3.92)	-	132.59	132.59	-
เงินลงทุน	115.35	(60.46)	-	54.89	54.89	-
เงินลงทุนเพื่อขาย	(1,879.45)	-	1,134.64	(744.81)	-	(744.81)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(772.41)	(1,141.67)	-	(1,914.08)	443.89	(2,357.97)
สินค้าคงเหลือ	61.74	(0.03)	-	61.71	61.71	-
เงินกู้ยืม	239.25	(363.77)	-	(124.52)	-	(124.52)
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	1,627.74	134.81	13.05	1,775.60	1,775.60	-
อื่น ๆ	819.21	(0.74)	-	818.47	1,031.79	(213.32)
ยอดรวมก่อนหักกลบรายการของภาษี	(212.39)	(1,409.04)	1,147.69	(473.74)	3,500.47	(3,974.21)
การหักกลบรายการของภาษี				-	(3,500.47)	3,500.47
สินทรัพย์(หนี้สิน)ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ				(473.74)	-	(473.74)

22. ภาษีเงินได้และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

22.2 การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
				ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59		
	ยอดสุทธิ ณ วันที่ 1 ม.ค. 59	กำไร(ขาดทุน) กำไร(ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	กำไร(ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	ยอดสุทธิ	สินทรัพย์ ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี	หนี้สิน ภาษีเงินได้ รอการตัดบัญชี
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(346.59)	(213.74)	-	(560.33)	-	(560.33)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	141.71	(5.20)	-	136.51	136.51	-
เงินลงทุน	60.48	54.87	-	115.35	115.35	-
เงินลงทุนเพื่อขาย	(877.96)	-	(1,001.49)	(1,879.45)	-	(1,879.45)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(682.04)	(90.37)	-	(772.41)	410.98	(1,183.39)
สินค้าคงเหลือ	60.26	1.48	-	61.74	61.74	-
เงินกู้ยืม	275.53	(36.28)	-	239.25	239.25	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน อื่น ๆ	1,352.12	103.02	172.60	1,627.74	1,627.74	-
	(78.34)	897.55	-	819.21	1,147.14	(327.93)
ยอดรวมก่อนหักกลบรายการของภาษี	(94.83)	711.33	(828.89)	(212.39)	3,738.71	(3,951.10)
การหักกลบรายการของภาษี				-	(3,738.71)	3,738.71
สินทรัพย์(หนี้สิน)ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ				(212.39)	-	(212.39)

23. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559*	2560	2559*
ลูกหนี้อื่นระยะยาว	2,007.67	5,087.19	1,217.04	2,772.04
เงินจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี	23,112.41	29,943.86	4,690.90	5,993.48
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ	559.86	1,529.68	620.62	1,777.46
เงินกองทุนค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิต	4,292.84	4,151.82	-	-
อื่น ๆ	6,374.01	7,211.49	167.26	135.94
รวม	36,346.79	47,924.04	6,695.82	10,678.92

บริษัทฯ ได้จ่ายเงินค่าซื้อก๊าซล่วงหน้าสำหรับปริมาณก๊าซที่ยังไม่สามารถรับมอบได้ตามปริมาณขั้นต่ำที่ระบุในสัญญาซื้อขายก๊าซ (Take-or-Pay) ซึ่งบริษัทฯ มีสิทธิที่จะรับก๊าซที่ได้ชำระเงินล่วงหน้าไปแล้วในปีสัญญาต่อ ๆ ไป (Make-up Right) โดยไม่มีกำหนดเวลา

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซประกอบด้วย เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซจากแหล่งยาดานาในประเทศเมียนมาร์ ซึ่งเป็นยอดคงเหลือสำหรับปริมาณก๊าซที่ยังไม่สามารถรับมอบได้ของปี 2543

* บริษัทฯ ได้จัดกลุ่มรายการใหม่ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้กับการนำเสนองบการเงินงวดปัจจุบัน

24. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.61 - 5.25 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 - 5.25 ต่อปี)

25. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

หนี้สินหมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาษีขายที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,692.83	2,837.80	3,290.94	2,494.78
ประมาณการหนี้สินค่าตอบแทน				
การต่อระยะเวลาการผลิตปีโตรเลียม	2,072.75	1,965.01	-	-
อื่น ๆ	3,192.93	3,158.26	1,274.88	895.35
รวม	8,958.51	7,961.07	4,565.82	3,390.13

26. เงินกู้ยืมระยะยาว

เงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินกู้ยืม - สกุลบาท	13,742.71	17,970.11	14.51	4,143.52
เงินกู้ยืม - สกุลต่างประเทศ	15,141.42	2,561.11	10,182.63	-
หุ้นกู้ - สกุลบาท	26,049.47	22,820.12	18,549.47	8,136.00
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	10,562.90	19,775.03	-	11,208.06
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	937.43	929.32	693.33	652.23
รวม	66,433.93	64,055.69	29,439.94	24,139.81

เงินกู้ยืมระยะยาว

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินกู้ยืม - สกุลบาท	76,554.42	78,668.68	1,000.00	7,014.51
เงินกู้ยืม - สกุลต่างประเทศ	36,598.69	51,583.34	6,753.49	18,321.48
หุ้นกู้ - สกุลบาท	194,970.13	206,065.19	109,715.20	128,297.47
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	131,981.09	177,048.98	28,152.20	51,715.68
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	4,815.33	5,900.71	4,494.58	5,554.54
รวม	444,919.66	519,266.90	150,115.47	210,903.68

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี และเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 จำแนกตามประเภทของอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อัตราดอกเบี้ยลอยตัว	129,584.07	137,231.35	10,182.63	21,260.77
อัตราดอกเบี้ยคงที่	381,769.52	446,091.24	169,372.78	213,782.72
รวม	511,353.59	583,322.59	179,555.41	235,043.49

อัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินกู้ยืม - สกุลบาท	0.50% - 7.83%	0.50% - 7.83%	0.50% - 7.83%	0.50% - 7.83%
เงินกู้ยืม - สกุลต่างประเทศ				
- ดอลลาร์สหรัฐ	2.07% - 17.00%	1.85% - 17.00%	2.15%	2.54%
- ยูโร	2.50%	2.50% - 6.00%	-	-
- เยนญี่ปุ่น	1.50% - 4.45%	1.50% - 4.45%	4.45%	4.45%
หุ้นกู้ - สกุลบาท	2.21% - 6.80%	3.41% - 6.58%	3.50% - 6.80%	3.50% - 6.58%
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ				
- ดอลลาร์สหรัฐ	3.63% - 6.51%	3.38% - 6.51%	4.50% - 5.88%	3.38% - 5.88%
- เยนญี่ปุ่น	-	2.71%	-	2.71%
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	3.60% - 12.00%	3.76% - 12.00%	3.76% - 4.65%	3.76% - 4.65%

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม

การเปลี่ยนแปลงในเงินกู้ยืมสกุลบาท และสกุลต่างประเทศ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม				
	สกุลเงิน				รวมเทียบเท่า บาท
	บาท	ดอลลาร์ สหรัฐ	ยูโร	เยนญี่ปุ่น	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	96,638.79	1,149.51	126.32	26,160.94	150,783.24
- กู้เพิ่ม	25,938.06	100.00	50.49	4,038.12	32,642.87
- ชำระคืน	(32,122.78)	(141.27)	(10.48)	-	(37,413.55)
- กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	-	(2,113.46)
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	-	-	(1,862.25)
- อื่น ๆ	(156.94)	2.56	0.96	9.35	0.39
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	90,297.13	1,110.80	167.29	30,208.41	142,037.24
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(13,742.71)	(444.67)	(10.69)	(419.99)	(28,884.13)
เงินกู้ยืมระยะยาว	76,554.42	666.13	156.60	29,788.42	113,153.11

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	สกุลเงิน			รวมเทียบเท่า บาท
	บาท	ดอลลาร์ สหรัฐ	เยนญี่ปุ่น	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	11,158.03	310.00	23,000.00	29,479.51
- กู้เพิ่ม	-	100.00	-	3,552.86
- ชำระคืน	(10,143.52)	(100.00)	-	(13,743.77)
- กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	(1,337.97)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	1,014.51	310.00	23,000.00	17,950.63
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(14.51)	(310.00)	-	(10,197.14)
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,000.00	-	23,000.00	7,753.49

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลบาทที่ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	1,000	คงที่	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนกรกฎาคม 2563

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลบาทจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	5,000	คงที่	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 39 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2554
บาท	10,000	FDR 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 31 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2561
บาท	169	คงที่	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 30 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2560
บาท	5,400	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2555
บาท	4,600	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2555
บาท	3,700	THBFIX 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558
บาท	10,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2559

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลบาทจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	3,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2560
บาท	4,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2561
บาท	5,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563
บาท	15,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2563
บาท	2,500	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 12 เดือน จำนวน 3 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2559
บาท	7,500	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 15 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554
บาท	7,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 15 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2556
บาท	3,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 14 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2557
บาท	3,000	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมิถุนายน 2563
บาท	6,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2559
บาท	5,000	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นสองงวดในเดือนธันวาคม 2563 และเดือนมิถุนายน 2566
บาท	6,320	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 11 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2556
บาท	3,650	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 17 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2556

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลบาทจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	7,000	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 20 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560
บาท	700	BIBOR 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 16 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2557
บาท	1,000	คงที่	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 16 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2559
บาท	700	BIBOR 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 20 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2559
บาท	900	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 14 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2559
บาท	900	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 14 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2559
บาท	900	อัตราสูงสุดของเงินฝากประจำ 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2560
บาท	500	คงที่	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 33 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2562
บาท	14,357	THBFIX 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 24 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2564
บาท	6,004	THBFIX 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 20 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2564
บาท	500	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนพฤศจิกายน 2563
บาท	1,500	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2555
บาท	300	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2555

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลบาทจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	324	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 60 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2555
บาท	228	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 60 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม 2556
บาท	365	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 80 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557
บาท	365	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 80 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557
บาท	420	MLR หักอัตราส่วนลด	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 77 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559
บาท	141	FDR 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 8 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2560
บาท	3,875	THBFIX บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 31 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2559
บาท	3,875	THBFIX บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 3 เดือน จำนวน 31 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2559
บาท	1,200	THBFIX 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 12 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557
บาท	1,800	FDR 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2558

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลต่างประเทศจากสถาบันการเงินของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
เงินยูโร	23,000	คงที่	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนเมษายน 2579
ดอลลาร์สหรัฐ	210	LIBOR 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมีนาคม 2561
ดอลลาร์สหรัฐ	100	LIBOR 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมีนาคม 2561

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.1 เงินกู้ยืม (ต่อ)

เงินกู้ยืม - สกุลต่างประเทศ (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะยาวสกุลต่างประเทศจากสถาบันการเงินของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ (ต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน
เยนญี่ปุ่น	8,503	JPY-LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 37 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2561
ดอลลาร์สหรัฐ	75	LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมกราคม 2561
ดอลลาร์สหรัฐ	100	LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558
ดอลลาร์สหรัฐ	500	LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมีนาคม 2564
ดอลลาร์สหรัฐ	75	LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นเต็มจำนวน ณ วันสิ้นสุดสัญญาในเดือนมีนาคม 2564
ดอลลาร์สหรัฐ	100	LIBOR 6 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 6 เดือน จำนวน 10 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2559
ดอลลาร์สหรัฐ	600	LIBOR 1 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุกเดือน จำนวน 327 งวด เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2560
ยูโร	190	EURIBOR 3 เดือน บวกอัตราส่วนเพิ่ม	ชำระคืนเงินต้นทุก 12 เดือน จำนวน 6 งวด เริ่มตั้งแต่ปี 2560

กลุ่มบริษัทได้ใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินจากอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาว ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 39.2 ถึง 39.4

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หนี้กู้

การเปลี่ยนแปลงในหนี้กู้สกุลบาท และสกุลต่างประเทศ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	สกุลเงิน			รวมเทียบเท่าบาท
	ดอลลาร์สหรัฐ		เยนญี่ปุ่น	
	บาท	ดอลลาร์สหรัฐ		เยนญี่ปุ่น
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	228,885.35	5,162.18	36,000.00	425,709.32
- กู้เพิ่ม	15,000.00	-	-	15,000.00
- ชำระคืน	(22,854.80)	(819.15)	(36,000.00)	(61,898.91)
- กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	(8,187.67)
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	-	-	(7,238.96)
- อื่น ๆ	(10.95)	3.98	-	179.81
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	221,019.60	4,347.01	-	363,563.59
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(26,049.47)	(323.21)	-	(36,612.37)
หนี้กู้ระยะยาว	194,970.13	4,023.80	-	326,951.22

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	สกุลเงิน			รวมเทียบเท่าบาท
	ดอลลาร์สหรัฐ		เยนญี่ปุ่น	
	บาท	ดอลลาร์สหรัฐ		เยนญี่ปุ่น
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	136,433.47	1,436.45	36,000.00	199,357.21
- ชำระคืน	(8,168.80)	(581.15)	(36,000.00)	(38,950.03)
- กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	(4,091.10)
- อื่น ๆ	-	1.77	-	100.79
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	128,264.67	857.07	-	156,416.87
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(18,549.47)	-	-	(18,549.47)
หนี้กู้ระยะยาว	109,715.20	857.07	-	137,867.40

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกูลบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกูลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ ของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
		หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
บาท	500	1,000	11	5.91	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนธันวาคม 2561
บาท	18,049	1,000	6 ปี 9 เดือน 19 วัน	ปีที่ 1 - 4 : 4.00 ปีที่ 5 - 6 : 4.40 ปีที่ 7 : 5.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤศจิกายน 2561
บาท	1,000	1,000	15	5.90	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2562
บาท	15,000	1,000	6 ปี 11 เดือน 24 วัน	ปีที่ 1 - 4 : 4.10 ปีที่ 5 - 6 : 5.10	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2562

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกุลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ค้ำยสิทธิ ของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
		หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
บาท	10,000	1,000	6 ปี 9 เดือน 15 วัน	ปีที่ 1 - 4 : 4.10 ปีที่ 5 - 6 : 5.10	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2562
บาท	22,000	1,000	6 ปี 11 เดือน 19 วัน	4.75	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤศจิกายน 2563
บาท	4,118	1,000	15	5.95	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนสิงหาคม 2563
บาท	1,030	1,000	15	6.53	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2564
บาท	10,000	1,000	6 ปี 11 เดือน	4.00	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤศจิกายน 2564
บาท	4,200	1,000	6 ปี 27 วัน	3.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤศจิกายน 2564
บาท	4,000	1,000	12	4.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกุมภาพันธ์ 2565
บาท	10,000	1,000	10	6.58	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกันยายน 2566

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกุลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ค่อยสิทธิ โดยผู้ถือหุ้นกู้สามารถใช้สิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
		หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
บาท	14,967	1,000	15	ปีที่ 1 - 5 : 5.00 ปีที่ 6 - 8 : 6.20 ปีที่ 9 - 15 : 6.80	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 8)
บาท	9,400	1,000	15	ปีที่ 1 - 5 : 4.25 ปีที่ 6 - 10 : 5.50 ปีที่ 11 - 15 : 5.75	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกรกฎาคม 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 10)
บาท	4,000	1,000	100	5.90	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนธันวาคม 2653 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 50 และ 75 และกรณีอื่นที่ระบุใน ข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้)

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกุลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกุลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ค้ำยสิทธิ ของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน (หน่วย : ล้านบาท)	มูลค่าที่ตราไว้ หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
บาท	3,500	1,000	4	2.21	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกันยายน 2564
บาท	1,500	1,000	7	2.82	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกันยายน 2567
บาท	5,000	1,000	6	4.76	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนสิงหาคม 2561
บาท	3,364	1,000	5	4.50	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2562
บาท	6,890	1,000	7	4.96	ชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2564
บาท	2,500	1,000	15	4.625	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2561
บาท	5,000	1,000	10	4.80	ชำระดอกเบี้ยทุก 3 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนพฤษภาคม 2562
บาท	8,200	1,000	5	3.91	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมิถุนายน 2562
บาท	11,400	1,000	15	4.82	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมิถุนายน 2572
บาท	1,942	1,000	10	5.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมิถุนายน 2562

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกูลบาท (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกูลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ ของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

สกุลเงิน	วงเงิน	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
	(หน่วย : ล้านบาท)	หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
บาท	3,000	1,000	5	4.13	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2562
บาท	3,000	1,000	7	4.61	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2564
บาท	7,000	1,000	10	4.84	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2567
บาท	10,000	1,000	7	4.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนสิงหาคม 2564
บาท	3,000	1,000	12	4.80	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนเมษายน 2565
บาท	7,500	1,000	15	5.05	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมีนาคม 2570

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกูลบาทประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ โดยผู้ถือหุ้นกู้สามารถใช้สิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ของบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
	(หน่วย : ล้านบาท)	หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
บาท	10,000	1,000	4	3.05	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนสิงหาคม 2564

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.2 หุ้นกู้ (ต่อ)

หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกุลต่างประเทศประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ ของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
	(หน่วย : ล้านบาท)	หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
ดอลลาร์สหรัฐ	298	1,000	30	5.875	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนสิงหาคม 2578
ดอลลาร์สหรัฐ	571	1,000	30	4.50	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนตุลาคม 2585

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 หุ้นกู้สกุลต่างประเทศประเภทไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ ของบริษัทฯย่อย มีรายละเอียดดังนี้

สกุลเงิน	วงเงิน	มูลค่าที่ตราไว้		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ระยะเวลาชำระคืน
	(หน่วย : ล้านบาท)	หุ้นละ	ระยะเวลา (ปี)		
ดอลลาร์สหรัฐ	323	1,000	5	3.707	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกันยายน 2561
ดอลลาร์สหรัฐ	700	1,000	10	5.692	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนเมษายน 2564
ดอลลาร์สหรัฐ	490	1,000	30	6.35	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมิถุนายน 2585
ดอลลาร์สหรัฐ	1,000	1,000	10	4.25	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนกันยายน 2565
ดอลลาร์สหรัฐ	500	1,000	10	3.625	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมกราคม 2566
ดอลลาร์สหรัฐ	500	1,000	20	4.875	ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน และครบกำหนดไถ่ถอนเดือนมกราคม 2566

กลุ่มบริษัทได้ใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินจากอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยสำหรับหุ้นกู้ ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
ข้อ 39.2 ถึง 39.4

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.3 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน				
- ภายใน 1 ปี	1,028.09	1,030.98	766.97	735.85
- เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	2,396.64	2,780.07	2,058.62	2,417.06
- เกิน 5 ปี	2,743.15	3,507.32	2,743.15	3,507.31
ค่าใช้จ่ายทางการเงินในอนาคต	(415.12)	(488.34)	(380.83)	(453.45)
มูลค่าปัจจุบันของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	5,752.76	6,830.03	5,187.91	6,206.77
มูลค่าปัจจุบันของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน				
- หนี้สินหมุนเวียน	937.43	929.32	693.33	652.23
- หนี้สินไม่หมุนเวียน	4,815.33	5,900.71	4,494.58	5,554.54
รวม	5,752.76	6,830.03	5,187.91	6,206.77

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.4 กำหนดชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม					
	2560					
	เงินกู้ยืม		หุ้นกู้		หนี้สินตาม	
	เงินกู้ยืม สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	หุ้นกู้ สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	สัญญาเช่า การเงิน	รวม
ภายใน 1 ปี	13,742.71	15,141.42	26,049.47	10,562.90	937.43	66,433.93
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	51,316.90	27,351.64	129,215.78	55,570.48	2,187.41	265,642.21
เกิน 5 ปี	25,237.52	9,247.05	65,754.35	76,410.61	2,627.92	179,277.45
รวม	90,297.13	51,740.11	221,019.60	142,543.99	5,752.76	511,353.59

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม					
	2559					
	เงินกู้ยืม		หุ้นกู้		หนี้สินตาม	
	เงินกู้ยืม สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	หุ้นกู้ สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	สัญญาเช่า การเงิน	รวม
ภายใน 1 ปี	17,970.11	2,561.11	22,820.12	19,775.03	929.32	64,055.69
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	59,834.93	41,376.95	134,777.01	36,617.82	2,546.45	275,153.16
เกิน 5 ปี	18,833.75	10,206.39	71,288.18	140,431.16	3,354.26	244,113.74
รวม	96,638.79	54,144.45	228,885.31	196,824.01	6,830.03	583,322.59

26. เงินกู้ยืมระยะยาว (ต่อ)

26.4 กำหนดชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	2560					
	เงินกู้ยืม		หุ้นกู้		หนี้สินตาม	
	เงินกู้ยืม สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	หุ้นกู้ สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	สัญญาเช่า การเงิน	รวม
ภายใน 1 ปี	14.51	10,182.63	18,549.47	-	693.33	29,439.94
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1,000.00	-	71,348.00	-	1,866.66	74,214.66
เกิน 5 ปี	-	6,753.49	38,367.20	28,152.20	2,627.92	75,900.81
รวม	1,014.51	16,936.12	128,264.67	28,152.20	5,187.91	179,555.41

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	2559					
	เงินกู้ยืม		หุ้นกู้		หนี้สินตาม	
	เงินกู้ยืม สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	หุ้นกู้ สกุลบาท	สกุล ต่างประเทศ	สัญญาเช่า การเงิน	รวม
ภายใน 1 ปี	4,143.52	-	8,136.00	11,208.06	652.23	24,139.81
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	7,014.51	11,160.77	85,897.47	-	2,200.29	106,273.04
เกิน 5 ปี	-	7,160.71	42,400.00	51,715.68	3,354.25	104,630.64
รวม	11,158.03	18,321.48	136,433.47	62,923.74	6,206.77	235,043.49

27. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	21,072.33	18,787.51	8,140.10	6,760.58
ต้นทุนบริการ	1,676.40	1,519.84	681.99	534.21
ต้นทุนดอกเบี้ย	596.11	547.23	274.96	225.65
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลัก คณิตศาสตร์ประกันภัยของประมาณการ หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออก จากงาน	1,023.08	1,136.39	65.27	863.03
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลัก คณิตศาสตร์ประกันภัยของประมาณการ หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	103.01	54.82	6.16	12.67
รายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	(1,152.90)	(939.33)	(290.50)	(256.04)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(4.96)	(34.13)	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	23,313.07	21,072.33	8,877.98	8,140.10

รายละเอียดผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของประมาณการหนี้สินตามโครงการ
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ขาดทุนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (ถ้าไร)ขาดทุนจากการเปลี่ยนข้อสมมติ	170.81	817.50	-	789.21
ทางการเงิน	290.24	(4,703.06)	(33.43)	(4,792.10)
ขาดทุนจากการเปลี่ยนข้อสมมติ ทางประชากรศาสตร์	562.03	5,021.95	98.70	4,865.92
รวม	1,023.08	1,136.39	65.27	863.03

27. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการ	1,676.40	1,519.84	681.99	534.21
ต้นทุนดอกเบี้ย	596.11	547.23	274.96	225.65
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	1,126.09	1,191.21	71.43	875.70
รวม	3,398.60	3,258.28	1,028.38	1,635.56
	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนขายและการให้บริการ	656.33	721.05	144.80	121.15
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	209.48	71.09	202.99	66.25
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	1,484.57	1,319.84	612.53	584.12
ค่าตอบแทนผู้บริหาร	25.14	9.91	2.79	1.01
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	1,023.08	1,136.39	65.27	863.03
รวม	3,398.60	3,258.28	1,028.38	1,635.56

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของกลุ่มบริษัท มีดังนี้

	อัตราร้อยละต่อปี	
	2560	2559
อัตรากิลด	1.40 - 6.24	1.00 - 7.90
อัตราเงินเฟ้อ	1.00 - 6.50	1.00 - 7.86
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	0.00 - 15.00	0.00 - 15.00
อัตรามรณะ	อ้างอิงตามประกาศของแต่ละประเทศ	อ้างอิงตามประกาศของแต่ละประเทศ

27. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของกลุ่มบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	
	2560	2559
อัตราคิดลด		
อัตราเพิ่มขึ้น 1%	(3,237.50)	(2,916.65)
อัตราลดลง 1%	4,448.39	4,051.18

ระยะเวลาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของประมาณการหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของกลุ่มบริษัท สำหรับปี 2560 คือ 18.90 ปี (สำหรับปี 2559 : 16.55 ปี)

28. ประมาณการหนี้สินค่ารถอถอนระยะยาว

การเปลี่ยนแปลงประมาณการหนี้สินค่ารถอถอนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	งบการเงินรวม	
	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	72,751.56	75,746.67
- ประมาณการหนี้สินเพิ่มขึ้น	11,621.49	4,527.35
- ใช้ไประหว่างปี	(824.35)	(528.09)
- กลับรายการประมาณการหนี้สินที่ไม่เกิดขึ้น	(1,982.25)	(6,418.12)
- ผลต่างจากการแปลงค่าบการเงิน	(6,701.01)	(576.25)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	74,865.44	72,751.56
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-
- ส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	74,865.44	72,751.56

29. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559*	2560	2559*
เจ้าหนี้ระยะยาว	4,155.12	4,700.34	4,045.35	4,585.13
ประมาณการหนี้สินค่าตอบแทน				
การต่อระยะเวลาการผลิตปีโตรเทียม	6,373.27	9,099.33	-	-
หนี้สินระยะยาว Make-up	10,495.80	10,089.42	10,495.80	10,089.42
รายได้รอรับรู้	14,002.78	21,901.45	6,342.08	7,266.25
อื่น ๆ	2,817.26	3,484.71	985.38	977.42
รวม	37,844.23	49,275.25	21,868.61	22,918.22

หนี้สินระยะยาว Make-up เกิดจากผลต่างของราคาก๊าซธรรมชาติสำหรับปริมาณที่บริษัทฯ ได้ชำระล่วงหน้าแล้วกับราคาก๊าซธรรมชาติ ณ วันที่รับก๊าซจริง ที่เกินกว่าภาระดอกเบี้ยเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซสำหรับปริมาณก๊าซในส่วนที่ไม่สามารถรับได้ (Take-or-Pay) ซึ่งต้องจัดสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมรับภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการจ่ายเงินล่วงหน้าของค่าก๊าซแหล่งยาดานาและแหล่งเขตกาน

* บริษัทฯ ได้จัดกลุ่มรายการใหม่ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกัน ได้กับการนำเสนองบการเงินงวดปัจจุบัน

30. ทุนเรือนหุ้น

30.1 ทุนเรือนหุ้น - ทุนจดทะเบียน

	มูลค่าหุ้น (บาทต่อหุ้น)	จำนวนหุ้นสามัญที่จดทะเบียน (หุ้น)	มูลค่าหุ้นสามัญที่จดทะเบียน (บาท)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	10	2,857,245,725	28,572,457,250
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	10	2,857,245,725	28,572,457,250

30.2 ทุนเรือนหุ้น - ทุนที่ออกและชำระแล้ว

	จำนวนหุ้นสามัญที่ ออกและชำระเต็ม มูลค่าแล้ว (หุ้น)	มูลค่าหุ้นสามัญที่ ออกและชำระเต็ม มูลค่าแล้ว (บาท)	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น สามัญ (บาท)	รวม (บาท)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,856,299,625	28,562,996,250	29,211,131,966	57,774,128,216
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	2,856,299,625	28,562,996,250	29,211,131,966	57,774,128,216

31. ทุนสำรอง

31.1 ทุนสำรองตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535 กำหนดให้บริษัทฯ ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปี จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายนี้ไม่สามารถนำไปจัดสรรได้ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้จัดสรรทุนสำรองตามกฎหมายครบร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

31.2 ทุนสำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย

การเปลี่ยนแปลงในทุนสำรองเพื่อกองทุนประกันวินาศภัย มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	1,174.39	1,145.11	1,174.39	1,145.11
จัดสรรระหว่างปี	25.60	29.28	25.60	29.28
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	1,199.99	1,174.39	1,199.99	1,174.39

กองทุนประกันวินาศภัยจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการรับประกันภัยเฉพาะในธุรกิจของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จัดสรรกำไรสุทธิที่ได้จากผลการดำเนินงานและผลตอบแทนของกองทุนฯ ในแต่ละปีสมทบเข้ากับเงินกองทุน

32. กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่				
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	135,187,012,229	94,039,732,600	104,473,797,974	70,808,045,526
ปรับปรุงกำไร	(1,670,431,798)	(1,251,699,863)	-	-
กำไรที่ใช้ในการคำนวณกำไรต่อหุ้น				
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	133,516,580,431	92,788,032,737	104,473,797,974	70,808,045,526
กำไร(ขาดทุน)ที่ใช้ในการคำนวณกำไรต่อหุ้น				
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก	(7,409,577)	569,345,640	-	-
รวมกำไร	133,509,170,854	93,357,378,377	104,473,797,974	70,808,045,526
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)	2,856,299,625	2,856,299,625	2,856,299,625	2,856,299,625
กำไรต่อหุ้นจากการดำเนินงานต่อเนื่อง				
(บาท / หุ้น)	46.74	32.48	36.58	24.79
กำไรต่อหุ้นจากการดำเนินงานที่ยกเลิก				
(บาท / หุ้น)	-	0.20	-	-
กำไรต่อหุ้น (บาท / หุ้น)	46.74	32.68	36.58	24.79

33. รายได้จากการขายและการให้บริการ

รายได้จากการขายและการให้บริการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	1,176,823.54	955,098.93	1,063,863.70	937,419.90
ผลิตภัณฑ์ก๊าซ	376,321.57	385,481.40	457,687.73	462,005.12
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	384,770.99	318,839.37	28,899.40	32,955.13
ผลิตภัณฑ์เหมือง	19,250.09	15,994.85	-	-
รายได้จากรธุรกิจเสริม	13,639.54	11,773.68	8,564.63	6,825.20
รายได้จากการให้บริการ	6,898.56	11,643.10	49.50	50.26
อื่น ๆ	18,017.78	20,014.71	315.47	137.88
รวม	1,995,722.07	1,718,846.04	1,559,380.43	1,439,393.49

รายได้จากการขายและการให้บริการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ได้รวมรายได้จากการขายให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในงบการเงินรวมจำนวน 105,423.32 ล้านบาท และ 117,298.97 ล้านบาท ในงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 90,145.20 ล้านบาท และ 106,279.70 ล้านบาท ตามลำดับ

34. รายได้อื่น

รายได้อื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้ค่าขนส่ง	4,994.49	5,033.33	7,391.26	7,749.19
เงินปันผลรับ	5,008.55	797.96	34,730.34	24,937.11
ดอกเบี้ยรับ	8,630.25	5,625.35	4,072.99	4,521.72
เงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ของ				
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ	(2.09)	(2.00)	(2.09)	(2.00)
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	2,673.81	1,887.21	1,950.95	-
กำไร(ขาดทุน)จากตราสารอนุพันธ์	692.73	(8,981.50)	2,438.12	181.35
อื่น ๆ	6,270.77	5,322.30	4,418.39	3,375.50
รวม	28,268.51	9,682.65	54,999.96	40,762.87

เงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ (Take-or-Pay) เป็นเงินชดเชยที่บริษัทฯ ได้รับจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และกลุ่มลูกค้าผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่บริษัทฯ ได้กู้มาเพื่อจ่ายเงินล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ

35. ค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะที่สำคัญ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป และงานระหว่างทำ	(3,554.65)	(3,957.87)	(4,076.89)	(5,809.65)
ซื้อสินค้า และวัตถุดิบใช้ไป	1,503,068.32	1,265,007.76	1,430,602.45	1,323,745.55
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร (หมายเหตุฯ 9.10)	1,355.36	1,242.60	150.89	112.89
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	49,151.50	43,766.96	10,683.41	9,651.28
ค่าจ้างบุคคลภายนอก	8,943.99	8,434.78	7,860.15	7,654.19
ค่าขนส่ง	16,953.80	17,955.37	6,485.87	6,708.15
ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย	116,289.18	128,733.80	19,507.03	18,674.80
ค่าซ่อมแซม	14,238.46	15,179.11	3,328.61	3,566.93
ค่าสาธารณูปโภค	12,607.66	12,439.22	11,045.99	11,703.90
ค่าเช่าและค่าประกันภัยทรัพย์สิน	9,276.83	9,119.56	3,570.71	3,759.54
ค่าใช้จ่ายในการสำรวจปีโตรเลียม	1,744.62	2,595.14	-	-
(โอนกลับ)หนี้สงสัยจะสูญ	(149.73)	276.28	(34,459.12)	5,153.80
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	24,847.64	7,203.00	33,781.36	793.45
อื่น ๆ	34,287.45	31,395.09	9,504.92	6,657.40
รวม	1,789,060.43	1,539,390.80	1,497,985.38	1,392,372.23

36. ค่าภาคหลวงและค่าตอบแทนสำหรับปิโตรเลียม

ค่าภาคหลวงและค่าตอบแทนสำหรับปิโตรเลียม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	
	2560	2559
ค่าภาคหลวง	13,877.33	13,266.05
ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ	-	304.38
รวม	13,877.33	13,570.43

37. ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ดอกเบี้ยจ่าย				
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	10,897.35	8,949.88	856.10	1,040.92
หุ้นกู้	13,625.10	15,082.98	8,006.47	9,155.62
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	109.52	124.01	86.47	95.96
อื่น ๆ	3,076.56	3,442.51	1.60	1.27
ต้นทุนทางการเงินอื่น	1,377.40	1,287.87	733.07	612.69
รวม	29,085.93	28,887.25	9,683.71	10,906.46

38. ส่วนงานดำเนินงาน

ส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทที่จัดทำให้กับผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงานดำเนินงาน

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน กลุ่มบริษัทจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ กลุ่มบริษัทจำแนกส่วนงานตามธุรกิจหลักได้ดังนี้

กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ

1. ธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

ดำเนินธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเป็นผู้ดำเนินการ และร่วมลงทุนกับบริษัทสำรวจและผลิตปิโตรเลียมชั้นนำ ทั้งนี้ โครงการในประเทศส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย โครงการในต่างประเทศครอบคลุมภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อเมริกาเหนือ แอฟริกา และตะวันออกกลาง

2. ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ

ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหา ขนส่ง จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ และดำเนินธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติ โดยนำผลิตภัณฑ์จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคครัวเรือน ขนส่ง และอุตสาหกรรม

3. ธุรกิจถ่านหิน

ดำเนินธุรกิจเหมืองถ่านหิน โดยทำการสำรวจ ผลิตและจำหน่ายถ่านหินในต่างประเทศ

กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย

1. ธุรกิจน้ำมัน

ดำเนินธุรกิจจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและน้ำมันหล่อลื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้การจัดการจัดส่ง และการปฏิบัติการของระบบ รับ เก็บ จ่าย ที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินธุรกิจค้าปลีกในสถานบริการ

2. ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ

ดำเนินธุรกิจนำเข้า ส่งออก และการค้าระหว่างประเทศ ในผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี รวมทั้งผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินการบริหารความเสี่ยงราคา และการจัดการขนส่งระหว่างประเทศ

3. ธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่น

ดำเนินธุรกิจกลั่นน้ำมัน ผลิตและจำหน่ายน้ำมันปิโตรเลียมสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ให้กับตลาดในประเทศและต่างประเทศ

การดำเนินงานอื่นของกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่ประกอบด้วย ส่วนงานอื่น ๆ ซึ่งไม่มีส่วนงานใดเป็นส่วนงานที่ต้องรายงานแยกต่างหาก

กลุ่มบริษัทได้เปลี่ยนแปลงการจัดประเภทส่วนงานดำเนินงาน ดังนี้ PTT TANK จากส่วนงานดำเนินงานธุรกิจน้ำมันเป็นส่วนงานดำเนินงานธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่น และ PTTGM จากส่วนงานดำเนินงานธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่นเป็นส่วนงานดำเนินงานธุรกิจถ่านหิน และได้นำส่วนงานดำเนินงานธุรกิจถ่านหินมาแสดงภายใต้กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจและการรายงานภายในของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทได้จัดประเภทส่วนงานดำเนินงานในปี 2559 ใหม่ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลงวดปัจจุบัน

38. ส่วนงานดำเนินงาน (ต่อ)

งบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

	ปีโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ			ปีโตรเลียมขั้นปลาย			อื่น ๆ	ปรับปรุงบัญชี ระหว่างกัน	รวม
	สำรวจและ ผลิตปีโตรเลียม	ก๊าซธรรมชาติ	ถ่านหิน	น้ำมัน	การค้าระหว่าง ประเทศ	ปีโตรเคมีและ การกลั่น			
ขาย - นอกกิจการ	20,882.31	326,587.98	19,250.09	539,951.90	500,248.27	588,597.24	204.28	-	1,995,722.07
- ระหว่างกัน	126,842.35	139,050.22	325.05	7,343.88	435,367.41	362,130.15	4,750.27	(1,075,809.33)	-
ขายสุทธิ	147,724.66	465,638.20	19,575.14	547,295.78	935,615.68	950,727.39	4,954.55	(1,075,809.33)	1,995,722.07
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น*	125,450.52	100,450.00	7,998.46	34,723.87	3,079.59	144,131.22	(422.56)	(1,806.08)	413,605.02
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนค่าเสื่อมราคา ต้นทุนทางการเงิน และภาษีเงินได้	105,468.39	89,401.59	6,113.97	19,597.99	527.24	124,058.77	(314.40)	541.66	345,395.21
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(55,769.82)	(18,887.94)	(1,890.34)	(4,143.70)	(33.31)	(34,519.22)	(1,044.85)	-	(116,289.18)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานตามส่วนงาน	49,698.57	70,513.65	4,223.63	15,454.29	493.93	89,539.55	(1,359.25)	541.66	229,106.03
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	92.71	1,205.41	-	875.08	-	5,137.22	-	-	7,310.42
โอนกลับ(ขาดทุน)จากการด้อยค่าของสินทรัพย์	(18,504.89)	(101.85)	(4,229.09)	5.28	-	(2,017.09)	-	-	(24,847.64)
อื่น ๆ	-	126.36	1.07	67.29	(0.23)	(281.09)	7,558.04	-	7,471.44
รายได้และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เป็นส่วน :									
ดอกเบี้ยรับ									8,630.25
กำไรจากตราสารอนุพันธ์									692.73
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ									13,650.64
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้									242,013.87
กำไรสำหรับปี									184,610.02

*กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายในต้นทุนขาย

38. ส่วนงานดำเนินงาน (ต่อ)

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	ปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ			ปิโตรเลียมขั้นปลาย			อื่น ๆ	ปรับปรุงบัญชี ระหว่างกัน	รวม	หน่วย : ล้านบาท
	สำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	ก๊าซธรรมชาติ	ถ่านหิน	น้ำมัน	การค้าระหว่าง ประเทศ	ปิโตรเคมีและ การกลั่น				รวม
	สินทรัพย์ของส่วนงาน	584,407.86	442,302.28	26,218.20	114,904.93	93,781.17				748,140.88
สินทรัพย์ระหว่างกัน	22,552.28	14,975.22	1,326.90	1,142.99	44,918.56	29,407.75	53,217.66	(167,541.36)	-	
เงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	841.80	15,254.85	-	5,013.67	-	38,806.45	-	-	59,916.77	
รวมสินทรัพย์ตามส่วนงาน	607,801.94	472,532.35	27,545.10	121,061.59	138,699.73	816,355.08	200,758.51	(167,541.36)	2,217,212.94	
สินทรัพย์ที่ไม่ได้ปันส่วน									15,101.22	
สินทรัพย์รวม									2,232,314.16	
หนี้สินของส่วนงาน	219,605.72	87,372.23	5,004.35	34,488.14	110,722.15	298,036.47	192,733.64	-	947,962.70	
หนี้สินระหว่างกัน	668.46	41,047.63	23,625.27	28,481.76	16,075.61	51,347.53	5,530.05	(166,776.31)	-	
รวมหนี้สินตามส่วนงาน	220,274.18	128,419.86	28,629.62	62,969.90	126,797.76	349,384.00	198,263.69	(166,776.31)	947,962.70	
หนี้สินที่ไม่ได้ปันส่วน									35,795.72	
หนี้สินรวม									983,758.42	
รายจ่ายฝ่ายทุน	49,911.49	24,094.42	1,941.52	9,685.63	193.90	34,977.64	865.00	-	121,669.60	

38. ส่วนงานดำเนินงาน (ต่อ)

งบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

	ปีโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ						อื่น ๆ	ปรับปรุงบัญชี ระหว่างกัน	รวม
	ปีโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ			ปีโตรเลียมขั้นปลาย					
	สำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	ก๊าซธรรมชาติ	ถ่านหิน	น้ำมัน	การค้าระหว่าง ประเทศ	ปิโตรเคมีและ การกลั่น			
ขาย - นอกกิจการ	21,358.25	328,078.96	15,994.85	478,544.83	379,143.87	495,540.31	184.97	-	1,718,846.04
- ระหว่างกัน	128,858.80	129,906.64	311.98	5,884.48	369,285.10	289,822.13	4,312.43	(928,381.56)	-
ขายสุทธิ	150,217.05	457,985.60	16,306.83	484,429.31	748,428.97	785,362.44	4,497.40	(928,381.56)	1,718,846.04
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น*	128,259.29	84,231.54	5,450.02	35,896.04	3,861.69	118,750.25	(412.44)	(1,872.98)	374,163.41
กำไรจากการดำเนินงานก่อนค่าเสื่อมราคา ต้นทุนทางการเงิน และภาษีเงินได้	107,464.39	72,082.29	4,177.81	22,917.63	2,865.25	102,622.92	669.73	(273.98)	312,526.04
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(73,518.95)	(18,116.02)	(1,934.45)	(3,440.64)	(32.73)	(30,672.64)	(1,018.37)	-	(128,733.80)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานตามส่วนงาน	33,945.44	53,966.27	2,243.36	19,476.99	2,832.52	71,950.28	(348.64)	(273.98)	183,792.24
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	73.71	1,203.99	(0.27)	896.87	-	1,969.21	(0.30)	-	4,143.21
โอนกลับ(ขาดทุน)จากการด้อยค่าของสินทรัพย์	(1,688.29)	(4,086.04)	(310.65)	35.78	-	(655.53)	(498.27)	-	(7,203.00)
อื่น ๆ	872.10	418.19	1,171.37	16.42	6.27	59.61	(209.60)	-	2,334.36
รายได้และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เป็นส่วน :									
ดอกเบี้ยรับ									5,625.35
ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์									(8,981.50)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ									4,472.68
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้									184,183.34
กำไรสำหรับปี									129,575.09

*กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายในต้นทุนขาย

38. ส่วนงานดำเนินงาน (ต่อ)

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	ปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ			ปิโตรเลียมขั้นปลาย			อื่น ๆ	ปรับปรุงบัญชี ระหว่างกัน	รวม
	สำรวจและ ผลิตปิโตรเลียม	ก๊าซธรรมชาติ	ถ่านหิน	น้ำมัน	การค้าระหว่าง ประเทศ	ปิโตรเคมีและ การกลั่น			
สินทรัพย์ของส่วนงาน	653,353.23	411,369.32	32,336.26	96,666.99	96,337.48	714,989.76	160,423.45	-	2,165,476.49
สินทรัพย์ระหว่างกัน	14,085.07	12,230.93	434.91	1,293.28	38,582.19	24,366.16	89,648.96	(180,641.50)	-
เงินลงทุนในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	967.35	13,623.46	-	4,988.34	-	36,694.24	-	-	56,273.39
รวมสินทรัพย์ตามส่วนงาน	668,405.65	437,223.71	32,771.17	102,948.61	134,919.67	776,050.16	250,072.41	(180,641.50)	2,221,749.88
สินทรัพย์ที่ไม่ได้เป็นส่วน									10,581.20
สินทรัพย์รวม									2,232,331.08
หนี้สินของส่วนงาน	229,580.96	88,524.87	4,596.39	31,301.25	117,536.15	295,155.49	250,018.57	-	1,016,713.68
หนี้สินระหว่างกัน	677.52	35,040.08	62,395.62	24,273.66	8,757.47	44,595.54	3,912.94	(179,652.83)	-
รวมหนี้สินตามส่วนงาน	230,258.48	123,564.95	66,992.01	55,574.91	126,293.62	339,751.03	253,931.51	(179,652.83)	1,016,713.68
หนี้สินที่ไม่ได้เป็นส่วน									44,020.39
หนี้สินรวม									1,060,734.07
รายจ่ายฝ่ายทุน	41,067.07	25,958.73	1,039.34	7,673.76	152.86	36,317.66	823.50	-	113,032.92

ราคาระหว่างกลุ่มธุรกิจใช้ราคาตลาดตามปกติ ยกเว้น ราคาระหว่างกลุ่มธุรกิจภายในบริษัทฯ ใช้ราคาตลาดสุทธิจากค่าบริหารคลังปิโตรเลียมและค่าดำเนินการ

39. การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

กลุ่มบริษัทต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางการเงินที่สำคัญได้แก่ ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ราคาน้ำมันในตลาดโลก กลุ่มบริษัทมีรายการซื้อขาย และกู้ยืมเงินบางส่วนที่เป็นเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานซึ่งต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยทั้งแบบคงที่และแบบลอยตัว ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงทำรายการตราสารอนุพันธ์ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยง เช่น การทำสัญญาซื้อและขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย และสัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ส่วนความเสี่ยงจากราคาน้ำมันในตลาดโลกได้มีการป้องกัน โดยการทำสัญญาซื้อขายราคาน้ำมันล่วงหน้า

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ราคาน้ำมันในตลาดโลกต้องรายงานต่อผู้บริหารเกี่ยวกับรายละเอียดของต้นทุน ราคาตลาดของเครื่องมือทางการเงินทุกประเภทรวมถึงสัญญาซื้อและขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และสัญญาซื้อขายราคาน้ำมันล่วงหน้าที่ยังคงค้างอยู่ โดยครอบคลุมถึงในเรื่องดังต่อไปนี้

- ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ความเสี่ยงจากสกุลเงิน
- ความเสี่ยงจากสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย
- ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย
- ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมัน
- ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

39. การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ต่อ)

39.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

กลุ่มบริษัทได้มีการทำสัญญาซื้อและขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยมีราคาตามสัญญาและอัตราแลกเปลี่ยนตามสัญญาซื้อและขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	
	2560	2559
สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า		
อัตรา 0.3088 - 0.3224 บาท = 1 JPY	513.92	-
อัตรา 32.3700 - 36.1775 บาท = 1 USD	70,122.18	-
อัตรา 34.6210 - 36.6700 บาท = 1 USD	-	56,544.13
อัตรา 36.9500 - 40.3900 บาท = 1 EUR	-	182.38
อัตรา 38.5400 - 40.3900 บาท = 1 EUR	27.72	-
อัตรา 105.8000 - 106.8000 JPY = 1 USD	-	18.10
สัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า		
อัตรา 32.2340 - 38.3101 บาท = 1 USD	51,918.08	-
อัตรา 34.6670 - 36.0880 บาท = 1 USD	-	60,115.62
อัตรา 37.9516 - 37.9769 บาท = 1 EUR	-	0.18
อัตรา 38.4370 - 38.6057 บาท = 1 EUR	20.81	-

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า		
อัตรา 32.4747 - 33.1884 บาท = 1 USD	21,116.03	-
อัตรา 34.9507 - 36.0642 บาท = 1 USD	-	18,206.61
สัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า		
อัตรา 32.2340 - 38.3101 บาท = 1 USD	41,036.11	-
อัตรา 34.6670 - 36.0200 บาท = 1 USD	-	42,378.86

39. การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ต่อ)

39.2 ความเสี่ยงจากสกุลเงิน

กลุ่มบริษัทได้มีการทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินของเงินกู้ยืมระยะยาวในรูปแบบของสัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ (Participating SWAP) ซึ่งตามเงื่อนไขในสัญญาสิทธิดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
23,000 ล้านบาท ต่อ 196.94 ดอลลาร์สหรัฐ	6,753.49	7,160.71	6,753.49	7,160.71

ทั้งนี้ สัญญาสิทธิดังกล่าวมีอายุครบกำหนดชำระเกิน 5 ปี ทั้งจำนวน

39.3 ความเสี่ยงจากสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย

กลุ่มบริษัทได้มีการทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยของเงินลงทุนระยะยาวอื่น เงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ โดยมีเงื่อนไขตามสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังต่อไปนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
2,636 ล้านบาท ต่อ 79.45 ดอลลาร์สหรัฐ	-	2,636.00	-	2,636.00
4,000 ล้านบาท ต่อ 120.55 ดอลลาร์สหรัฐ	4,000.00	4,000.00	4,000.00	4,000.00
3,000 ล้านบาท ต่อ 99.66 ดอลลาร์สหรัฐ	-	3,000.00	-	3,000.00
9,000 ล้านบาท ต่อ 285.42 ดอลลาร์สหรัฐ	9,000.00	9,000.00	9,000.00	9,000.00
2,500 ล้านบาท ต่อ 81.43 ดอลลาร์สหรัฐ	-	2,500.00	-	-
2,640 ล้านบาท ต่อ 85.59 ดอลลาร์สหรัฐ	-	3,081.50	-	-
5,000 ล้านบาท ต่อ 162.60 ดอลลาร์สหรัฐ	5,000.00	5,854.07	-	-
2,234.32 ล้านบาท ต่อ 64.10 ดอลลาร์สหรัฐ	-	2,234.32	-	-
2,113.43 ล้านบาท ต่อ 61.75 ดอลลาร์สหรัฐ	-	2,113.43	-	-
3,372.70 ล้านบาท ต่อ 100.00 ดอลลาร์สหรัฐ	3,372.70	-	-	-
6,777.40 ล้านบาท ต่อ 200.00 ดอลลาร์สหรัฐ	6,777.40	-	-	-
27,100 ล้านบาท ต่อ 844.85 ดอลลาร์สหรัฐ	27,100.00	27,100.00	-	-
70 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ 2,331 ล้านบาท	2,276.02	-	2,276.02	-
200 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ 6,880 ล้านบาท	6,502.92	-	6,502.92	-
36,000 ล้านบาท ต่อ 290.51 ดอลลาร์สหรัฐ	-	11,208.06	-	11,208.06
รวม	64,029.04	72,727.38	21,778.94	29,844.06

39. การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ต่อ)

39.3 ความเสี่ยงจากสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย (ต่อ)

ซึ่งสามารถวิเคราะห์ห้ำายของสัญญาได้ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี	16,500.00	23,006.81	9,000.00	16,844.06
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	36,129.04	33,020.89	12,778.94	9,000.00
เกิน 5 ปี	11,400.00	16,699.68	-	4,000.00
รวม	64,029.04	72,727.38	21,778.94	29,844.06

39.4 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

กลุ่มบริษัทได้มีการทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ โดยมีเงื่อนไขตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังต่อไปนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็น อัตราดอกเบี้ยคงที่ในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ	-	10.00	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็น อัตราดอกเบี้ยลอยตัวในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ	16,592.98	35,795.55	16,266.17	35,795.55
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็น อัตราดอกเบี้ยคงที่ในสกุลเงินบาท	2,500.00	10,020.00	-	4,000.00
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็น อัตราดอกเบี้ยลอยตัวในสกุลเงินบาท	8,000.00	4,000.00	8,000.00	4,000.00
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็น อัตราดอกเบี้ยคงที่ในสกุลเงินเยน	7,372.62	7,900.22	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็น อัตราดอกเบี้ยคงที่ในสกุลเงินยูโร	500.00	-	-	-
รวม	34,965.60	57,725.77	24,266.17	43,795.55

39. การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ต่อ)

39.4 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (ต่อ)

ซึ่งสามารถวิเคราะห์ห้ำอายุของสัญญาได้ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี	3,426.61	4,520.00	-	1,500.00
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	24,299.42	47,012.00	22,266.17	42,295.55
เกิน 5 ปี	7,239.57	6,193.77	2,000.00	-
รวม	34,965.60	57,725.77	24,266.17	43,795.55

39.5 ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมัน

กลุ่มบริษัทได้ทำอนุพันธ์ประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีปริมาณน้ำมันตามสัญญาดังกล่าว ซึ่งจะครบกำหนดภายในเดือนมกราคม - ธันวาคม 2561 ในงบการเงินรวม มีจำนวน 16.41 ล้านบาร์เรล (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 19.26 ล้านบาร์เรล) และงบการเงินเฉพาะกิจการ มีจำนวน 0.91 ล้านบาร์เรล (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 3.12 ล้านบาร์เรล)

39.6 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกค้าไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อกำหนดในการให้สินเชื่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงินแก่บริษัทฯ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้มีการบริหารความเสี่ยงโดยปรับนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยพัฒนาเครื่องมือบริหารสินเชื่อต่าง ๆ ร่วมกับธนาคาร เพื่อให้การสนับสนุนวงเงินสินเชื่อกับลูกค้าสำหรับซื้อผลิตภัณฑ์จากบริษัทฯ อาทิ โครงการสินเชื่อผ่านธนาคาร (Dealer Financing and Supply Chain Credit Project) การจัดทำประกันภัยลูกค้าหนี้การค้า (Trade Credit Insurance) และการให้บริการเติมน้ำมันด้วยบัตร (Payment card and Fleet card) เพื่อลดความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของบริษัทฯ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการป้องกันและลดความเสี่ยง รวมถึงกำหนดให้มีการจัดระดับประเมินความน่าเชื่อถือสำหรับลูกค้าทั้งหมดของบริษัทฯ

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนที่หมุนเวียนมีมูลค่าใกล้เคียงกับราคาตามบัญชี เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น

มูลค่ายุติธรรมของเงินให้กู้ยืมระยะยาวและเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงจากราคาตลาดมีมูลค่าใกล้เคียงกับราคาตามบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนเพื่อขาย				
ตราสารทุน	4,243.93	-	-	4,243.93
กองทุนรวม	1,113.97	-	170.86	1,284.83
ตราสารหนี้	-	12,073.65	-	12,073.65
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	2,445.39	-	2,445.39
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	1,749.74	-	1,749.74
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	28.06	-	28.06
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	645.98	35.77	-	681.75
สัญญาอนุพันธ์อื่น ๆ	-	826.97	-	826.97
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	0.64	3,043.35	-	3,043.99
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	801.56	-	801.56
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	70.38	-	70.38
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	2,293.09	836.80	-	3,129.89
สัญญาอนุพันธ์อื่น ๆ	-	13.37	-	13.37

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้ (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนเพื่อขาย				
ตราสารทุน	6,709.86	-	-	6,709.86
กองทุนรวม	11,719.17	-	-	11,719.17
ตราสารหนี้	-	5,410.51	-	5,410.51
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	957.36	-	957.36
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	618.97	-	618.97
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	200.16	-	200.16
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	254.61	116.14	-	370.75
สัญญาอนุพันธ์อื่น ๆ	-	378.56	-	378.56
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	139.95	-	139.95
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	6,330.63	-	6,330.63
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	312.77	-	312.77
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	1,742.39	4,109.89	-	5,852.28
สัญญาอนุพันธ์อื่น ๆ	-	45.26	-	45.26

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้ (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนเพื่อขาย				
ตราสารทุน	3,983.75	-	-	3,983.75
กองทุนรวม	378.49	-	170.86	549.35
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	751.08	-	751.08
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	3.43	-	3.43
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	86.70	-	86.70
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	45.19	-	45.19

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนเพื่อขาย				
ตราสารทุน	6,549.82	-	-	6,549.82
กองทุนรวม	11,566.43	-	-	11,566.43
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	618.97	-	618.97
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	99.67	-	99.67
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย	-	1,702.63	-	1,702.63
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	212.29	-	212.29

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เปิดเผยด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยด้วยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในตราสารหนี้ระยะยาว	-	15,195.46	-	15,195.46
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	12,591.15	9,829.62	22,420.77
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	826.40	-	826.40
สัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ	-	803.06	-	803.06
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	38.01	-	38.01
หนี้สินที่เปิดเผยด้วยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้ - สกุลบาท	-	212,309.87	-	212,309.87
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	-	131,466.36	-	131,466.36
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	428.58	-	428.58
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	43.25	-	43.25

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยด้วยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	12,859.24	10,126.40	22,985.64
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	53.90	-	53.90
สัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ	-	648.61	-	648.61
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	136.21	-	136.21
หนี้สินที่เปิดเผยด้วยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้ - สกุลบาท	-	250,494.92	-	250,494.92
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	-	212,803.71	-	212,803.71
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	46.53	-	46.53
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	974.78	-	974.78

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้ (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินลงทุนในตราสารหนี้ระยะยาว	-	15,195.46	-	15,195.46
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	10,964.62	619.10	11,583.72
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	817.24	-	817.24
สัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ	-	803.06	-	803.06
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	38.01	-	38.01
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้ - สกุลบาท	-	144,110.09	-	144,110.09
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	-	34,228.14	-	34,228.14
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	428.42	-	428.42
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	43.25	-	43.25

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	11,227.50	719.49	11,946.99
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	53.90	-	53.90
สัญญาสิทธิเลือกซื้อเงินตราต่างประเทศ	-	648.61	-	648.61
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	136.21	-	136.21
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้ - สกุลบาท	-	151,921.49	-	151,921.49
หุ้นกู้ - สกุลต่างประเทศ	-	63,394.46	-	63,394.46
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	46.53	-	46.53
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	60.28	-	60.28

40. การวัดมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมและข้อมูลที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมระดับ 2

มูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้และตราสารอนุพันธ์คำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่าโดยใช้อัตราคิดลดที่ปรับด้วยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทันที อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าของเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย เส้นอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ และเส้นราคาล่วงหน้าของสินค้าโภคภัณฑ์ เป็นต้น

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนประเภทที่ดินประเมินโดยผู้ประเมินราคาอิสระโดยใช้วิธีราคาตลาด (Market Approach)

เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมและข้อมูลที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมระดับ 3

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขายประเภทเงินลงทุนในกองทุนรวม ประเมินโดยใช้ข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ตามรายงานยืนยันสถานะการลงทุน (Capital Call Statement) และแปลงค่าโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นงวด

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนประเภทที่ดินและอาคารให้เช่า ประเมินโดยใช้วิธีรายได้ (Income Approach) ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมดังกล่าว ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทน และต้นทุนทางการเงิน

ในระหว่างปี ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

41. หุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุน

ในเดือนกรกฎาคม 2560 กลุ่มบริษัทได้มีการปรับโครงสร้างเงินทุนสำหรับหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนที่เป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม					
	หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ			หน่วย : ล้านบาท		
	ก่อนปรับ โครงสร้าง	(ได้ถอน)/ ออกใหม่	หลังปรับ โครงสร้าง	ก่อนปรับ โครงสร้าง	(ได้ถอน)/ ออกใหม่	หลังปรับ โครงสร้าง
PTTEP						
มูลค่าที่ออกและเสนอขาย	1,000.00	(854.69)	145.31			
มูลค่าสุทธิจากต้นทุนทางการเงิน	995.53	(850.88)*	144.65	32,206.55	(27,526.73)*	4,679.82
PTTEP TC						
มูลค่าที่ออกและเสนอขาย	-	854.69**	854.69			
มูลค่าสุทธิจากต้นทุนทางการเงิน	-	853.59	853.59	-	28,572.58	28,572.58
รวม						
มูลค่าที่ออกและเสนอขาย	1,000.00	-	1,000.00			
มูลค่าสุทธิจากต้นทุนทางการเงิน	995.53	2.71	998.24	32,206.55	1,045.85	33,252.40

* PTTEP ได้จ่ายเงินเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนจำนวน 874.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (28,310.98 ล้านบาท)

** บริษัท ปตท.สผ.ศูนย์บริหารเงิน จำกัด (PTTEP TC) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ PTTEP ได้ออกและเสนอขายหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนในจำนวนเท่ากับที่ PTTEP ทำการซื้อคืน โดยมี PTTEP เป็นผู้รับประกันทั้งจำนวน ซึ่งหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนนี้ จะมีการจ่ายคืนเงินต้นเพียงครั้งเดียวเมื่อบริษัทผู้ออกหุ้นกู้จดทะเบียนเลิกกิจการ (Perpetual) หรือเมื่อบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ใช้สิทธิในการไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนดตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ทั้งนี้ หุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 รุ่น ได้แก่

- รุ่นที่ 1 : ออกและเสนอขายในวันที่ 17 กรกฎาคม 2560 จำนวน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 4.6 ต่อปี สำหรับช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันออกหุ้นกู้ จนถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2565 และมีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ทั้งจำนวนครั้งแรกในวันที่ 17 กรกฎาคม 2565 สำหรับอัตราดอกเบี้ยในช่วงถัดไปและสิทธิในการไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนดถูกกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน
- รุ่นที่ 2 : ออกและเสนอขายในวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 จำนวน 354.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 4.875 ต่อปี สำหรับช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันออกหุ้นกู้ จนถึงวันที่ 18 มิถุนายน 2562 และมีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ทั้งจำนวนครั้งแรกในวันที่ 18 มิถุนายน 2562 สำหรับอัตราดอกเบี้ยในช่วงถัดไปและสิทธิในการไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนดถูกกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน

หุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนนี้ มีกำหนดจ่ายผลตอบแทนทุก 6 เดือน อย่างไรก็ตาม PTTEP TC สามารถเลื่อนการจ่ายผลตอบแทนได้ตามดุลยพินิจของ PTTEP TC โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ซึ่งผลตอบแทนที่ค้างชำระดังกล่าวจะถูกสะสมไว้โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม ผลตอบแทนที่ถูกเลื่อนชำระเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันที่เลื่อนชำระในครั้งแรกจะถูกนำมารวมเป็นเงินต้นเพื่อคำนวณผลตอบแทนต่อไป ทั้งนี้ หาก PTTEP TC เลื่อนการจ่ายผลตอบแทนหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนทั้ง 2 รุ่นดังกล่าว PTTEP ในฐานะผู้รับประกัน และ PTTEP TC จะไม่สามารถประกาศจ่ายปันผล รวมทั้งไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ย หรือแจกจ่ายสินทรัพย์ใด ๆ ให้แก่ผู้ถือหลักทรัพย์ที่มีสถานะทางกฎหมายเท่าเทียมกับ หรือคือกว่าหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนนี้ และจะไม่สามารถทำการไถ่ถอน ลด ยกเลิกซื้อ หรือซื้อคืนซึ่งหลักทรัพย์ ที่มีสถานะทางกฎหมายเท่าเทียมกับหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุน ทั้งนี้ หุ้นกู้ด้อยสิทธิที่มีลักษณะคล้ายทุนนี้มีสถานะทางกฎหมายคือกว่าหลักทรัพย์อื่นที่ออกโดย PTTEP TC เว้นแต่หุ้นสามัญ

42. เงินปันผลจ่าย

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ของบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการปี 2559 ในอัตราหุ้นละ 16.00 บาท คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 45,698.58 ล้านบาท โดยเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2559 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลประกอบการงวด 6 เดือนแรกของปี 2559 ในอัตราหุ้นละ 6.00 บาท จำนวน 2,855,946,746 หุ้น คิดเป็นเงินจำนวน 17,135.68 ล้านบาท คงเหลือเงินปันผลที่จ่ายเพิ่มดังนี้

เงินปันผล	สำหรับงวดผลการดำเนินงาน	อัตราการจ่าย เงินปันผล (บาท/หุ้น)	จำนวนหุ้น (หุ้น)	จำนวนเงินรวม (ล้านบาท)	วันที่จ่าย
ประจำปี 2559	1 ก.ค. 2559 - 31 ธ.ค. 2559	10.00	2,856,290,445	28,562.90	15 พ.ค. 2560

เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 8/2560 ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลประกอบการงวด 6 เดือนแรกของปี 2560 ดังนี้

เงินปันผล	สำหรับงวดผลการดำเนินงาน	อัตราการจ่าย เงินปันผล (บาท/หุ้น)	จำนวนหุ้น (หุ้น)	จำนวนเงินรวม (ล้านบาท)	วันที่จ่าย
ระหว่างกาล	1 ม.ค. 2560 - 30 มิ.ย. 2560	8.00	2,856,261,256	22,850.09	15 ก.ย. 2560

43. สิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน

บริษัทฯ ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 สำหรับกิจการดังนี้

- ◆ โรงแยกก๊าซอีเทน
- ◆ โรงแยกก๊าซธรรมชาติหน่วยที่ 6
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาติเส้นที่ 4 ระยอง-แก่งคอย
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาตินครสวรรค์
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาตินครราชสีมา
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกเส้นที่ 5
- ◆ ท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากสถานีควบคุมความดันก๊าซฯราชบุรี-วังน้อย ที่ 6 ไปยัง จ.ราชบุรี
- ◆ โครงการขยายอายุการใช้งานระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกเส้นที่ 1 ส่วนที่มีการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติใหม่ในพื้นที่จังหวัดระยอง ชลบุรี และสระบุรี

ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์โดยสังเขปดังนี้

- ◆ ได้รับยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ
- ◆ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมบางกิจการ เป็นระยะเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ

ในระหว่างปี 2560 บริษัทฯ ได้ใช้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโรงแยกก๊าซอีเทน และโรงแยกก๊าซธรรมชาติหน่วยที่ 6

43. สิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน (ต่อ)

รายได้จากการขายและการให้บริการของบริษัทฯ แยกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	126,171.57	120,922.78
กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	1,433,208.86	1,318,470.71
รวม	1,559,380.43	1,439,393.49

บริษัทย่อยบางบริษัท ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

TOP ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป ผลิตกระแสไฟฟ้าและไอน้ำ การผลิตผลิตภัณฑ์จากปิโตรเคมี การผลิตผลิตภัณฑ์เคมี การผลิตเอทานอล การให้บริการขนส่งทางเรือ การให้บริการท่อน้ำมันดิบกลางทะเล และเขตอุตสาหกรรม โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ มีกำหนดเวลา 7 ปี ถึง 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ หรือระยะเวลา 8 ปี นับจากวันที่มีรายได้ภายหลังจากการได้รับการส่งเสริม และได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากกติ มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

PTTGC ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นปลาย กิจการผลิตสาธารณูปการ กิจการให้บริการท่าเทียบเรือสำหรับขนถ่ายสินค้าเหลวและคลังเก็บสินค้าเหลว กิจการบริการขนส่งสินค้าสำหรับเดินทะเล กิจการผลิตผลิตภัณฑ์เคมีจากปิโตรเลียม กิจการวิจัยและพัฒนาเคมีภัณฑ์โพลีเมอร์ และสูตรเคมี กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ และกิจการโรงกลั่นน้ำมัน โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุน ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน มีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น และได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากกติ มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

43. สิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน (ต่อ)

บริษัทย่อยบางบริษัท ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยสังเขป ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

GPSC ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตไฟฟ้า ไอ้ น้ำ และน้ำเย็น โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรที่นำเข้าจากต่างประเทศตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ มีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ และได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากำหนด มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

IRPC ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการการผลิต Acetylene Black และ Compounded Plastic โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานร่วมและไอ้ (CHP) โครงการ Propylene (PRP) โครงการ Blown Film โครงการ Recovery from Purge Gas at PP Plant โครงการ EBSM Upgrading for ABS Specialties (EBSM) โครงการ Multi Product Pipeline (MPPL) โครงการ Polypropylene Resin (“PPE”) โครงการ High Pressure HDPE Compound และโครงการลงทุนในเขตอุตสาหกรรม โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นรวมถึงเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ มีกำหนดเวลา 5 ปี ถึง 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากำหนด มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และได้รับอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปาเป็นสองเท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้

PTTLNG ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการขนถ่ายก๊าซธรรมชาติเหลว ประเภท 7.1 กิจการสาธารณูปโภคและบริการพื้นฐาน โดยได้รับยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ มีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ และได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากำหนด มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

PTT TANK ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือเดินทะเลประเภท 7.1 กิจการสาธารณูปโภคและบริการพื้นฐาน โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุน มีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น และได้รับอนุญาตให้นำผลขาดทุนนั้นไปหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นภายหลังได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนด 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

43. สิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน (ต่อ)

บริษัทย่อยบางบริษัท ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยสังเขป ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

PTTGM ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิต Polymethyl Methacrylate (PMMA) ประเภท 6.11 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุน ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน มีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น และได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากกติ มีกำหนดเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในฐานะที่กลุ่มบริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุน กลุ่มบริษัทจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในบัตรส่งเสริมการลงทุน

44. การดำเนินการกรณีศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวโครงการในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

วันที่ 19 มิถุนายน 2552 สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนกับพวกรวม 43 ราย (ผู้ฟ้องคดี) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานรัฐ 8 หน่วยงานต่อศาลปกครองกลาง (ศาลฯ) เป็นคดีหมายเลขดำที่ 908/2552 พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฯ มีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยขอให้ระงับโครงการลงทุน 76 โครงการในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง

วันที่ 29 กันยายน 2552 ศาลฯ มีคำสั่งเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดตั้งระงับโครงการ 76 โครงการทำคำฟ้องไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลฯ จะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ยกเว้น โครงการที่ได้รับใบอนุญาตก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550) หรือโครงการที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นประเภทโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (รายงาน EIA) ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2552 โดยโครงการที่อยู่ภายใต้คำสั่งระงับดังกล่าวข้างต้น เป็นโครงการของกลุ่มบริษัทจำนวน 25 โครงการ ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโครงการของบริษัทฯ จำนวน 3 โครงการ

วันที่ 16 ตุลาคม 2552 กลุ่มบริษัทในฐานะผู้มีส่วนได้เสียได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลฯ ต่อศาลปกครองสูงสุด

วันที่ 2 ธันวาคม 2552 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งร้องที่ 592/2552 แก่คำสั่งศาลฯ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดตั้งระงับโครงการหรือกิจกรรมทำคำฟ้องไว้เป็นการชั่วคราว ยกเว้น 11 โครงการที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่น่าจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงอย่างชัดเจน แต่เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มุ่งควบคุมหรือบำบัดมลพิษหรือติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติม ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโครงการของกลุ่มบริษัท 7 โครงการ โดยแบ่งเป็นโครงการของบริษัทฯ 1 โครงการและโครงการของบริษัทอื่นในกลุ่ม 6 โครงการ คงเหลือโครงการของบริษัทฯ ที่ยังอยู่ภายใต้คำสั่งระงับโครงการของศาลฯ 2 โครงการ

วันที่ 18 ธันวาคม 2552 พนักงานอัยการยื่นคำให้การปฏิเสธข้อกล่าวหาตามคำฟ้องทั้งหมด

วันที่ 2 กันยายน 2553 ศาลฯ มีคำพิพากษาคดี สรุปได้ว่า ให้เพิกถอนใบอนุญาตของโครงการตามเอกสารทำคำฟ้อง ที่ถูกกำหนดให้เป็นโครงการประเภทที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ซึ่งยังดำเนินการไม่ครบถ้วนตาม มาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 โดยให้มีผลนับแต่วันที่คำพิพากษานี้ ซึ่งกลุ่มบริษัทมีโครงการที่เข้าข่ายลักษณะดังกล่าว 1 โครงการ

วันที่ 1 ตุลาคม 2553 ผู้ฟ้องคดีทั้ง 43 ราย ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฯ ต่อศาลปกครองสูงสุด และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดโดยพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์แล้วเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2553 ปัจจุบัน คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

45. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่มีสาระสำคัญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

45.1 ภาระผูกพันต่อบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

45.1.1 บริษัทฯ ได้ให้การสนับสนุนเงินกู้แก่บริษัทย่อย และการร่วมค้าหลายแห่งในวงเงิน 139,119.64 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินกู้ให้แก่บริษัทย่อย และการร่วมค้าดังกล่าวไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 49,952.83 ล้านบาท คงเหลือวงเงินจำนวน 89,166.81 ล้านบาท

45.1.2 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาให้ความสนับสนุนทางการเงิน (Sponsor Support Agreement) กับบริษัทย่อย และการร่วมค้าหลายแห่ง เป็นจำนวนเงินเท่ากับภาระเงินกู้ที่บริษัทย่อย และการร่วมค้าดังกล่าวมีกับเจ้าหนี้เงินกู้สถาบันการเงิน ทั้งนี้ ภายใต้สัญญาดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มีภาระผูกพันเป็นจำนวนเงิน 56.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า 1,908.33 ล้านบาท

45.1.3 บริษัทฯ มีภาระผูกพันตามสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholder Agreement) ที่จะต้องจ่ายชำระค่าหุ้นตามสัดส่วนการถือหุ้นจำนวนหลายฉบับโดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มีภาระผูกพันตามสัญญาดังกล่าวคงเหลือเป็นจำนวนเงิน 4,292.76 ล้านบาท

45.2 ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน - กรณีที่กลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
- ไม่เกิน 1 ปี	2,210.19	2,195.82	84.07	66.39
- เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	5,831.53	5,046.53	398.81	315.60
- เกินกว่า 5 ปี	7,038.09	5,681.37	1,419.47	1,131.64
รวม	15,079.81	12,923.72	1,902.35	1,513.63

45.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุนในงบการเงินรวมจำนวน 40,624.65 ล้านบาท

45.4 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันซึ่งเป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารออกให้ในงบการเงินรวมจำนวน 26,442.68 ล้านบาท และในงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 4,796.20 ล้านบาท

45.5 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมีภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเป็นหนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee) ในงบการเงินรวมจำนวน 28,097.69 ล้านบาท และในงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 318.30 ล้านบาท

45. ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่มีสาระสำคัญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ต่อ)

- 45.6 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีสัญญาขายผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทฯ เพื่อนำไปขายต่อให้แก่บริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่ง โดยสัญญามีกำหนดระยะเวลา 15 ปี ซึ่งครบกำหนดสัญญาในวันที่ 31 มกราคม 2555 ก่อนครบกำหนดสัญญา บริษัทย่อยดังกล่าวได้แจ้งไม่ต่ออายุสัญญากับบริษัทฯ บริษัทฯ จึงมีความจำเป็นต้องแจ้งไม่ต่ออายุสัญญากับบริษัทจดทะเบียนดังกล่าวซึ่งเป็นการแจ้งล่วงหน้าตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญา โดยเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2552 บริษัทจดทะเบียนดังกล่าวได้ยื่นคำเสนอซื้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ และบริษัทย่อยในฐานะผู้ขายและผู้ผลิตไปปฏิบัติตามสัญญาโดยขายผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทจดทะเบียนดังกล่าว หรือให้ร่วมกันชดเชยค่าสินไหมทดแทน

เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 บริษัทย่อยได้ยื่นคำร้องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ ขอให้จำหน่ายข้อพิพาทในส่วนของบริษัทย่อยออก ซึ่งสถาบันอนุญาโตตุลาการได้มีคำสั่งให้จำหน่ายข้อพิพาทในส่วนของบริษัทย่อยออก

บริษัทฯ ได้มอบคดีให้สำนักงานอัยการสูงสุดยื่นคำคัดค้านแก้คดี ซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำคัดค้านต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการให้แก่บริษัทฯ แล้วเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2553 โดยคณะอนุญาโตตุลาการได้ดำเนินการสืบพยานคู่พิพาทเสร็จสิ้น และปรากฏต่อมาว่า เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำสั่งให้บริษัทฯ ชำระค่าเสียหายบางส่วนให้แก่บริษัทจดทะเบียนดังกล่าว แต่เนื่องจากบริษัทฯ เห็นว่าคำสั่งของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวอาจมีความคลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งบริษัทฯ มีสิทธิที่จะคัดค้านคำสั่งต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ และเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 บริษัทฯ โดยพนักงานอัยการ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะอนุญาโตตุลาการแล้ว ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง ต่อมาเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 บริษัทจดทะเบียนได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้บังคับตามคำสั่งของคณะอนุญาโตตุลาการ และบริษัทฯ โดยพนักงานอัยการ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งแล้ว ปัจจุบัน คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง

45. การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่มีสาระสำคัญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ต่อ)

45.7 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2553 บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกสายหนึ่ง ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องค่าจ้างค้างชำระและค่าเสียหายจากการดำเนินงานในโครงการดังกล่าวจากบริษัทฯ ซึ่งบริษัทฯ เห็นว่า การใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวไม่เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนที่ตกลงกันไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการ บริษัทฯ จึงได้คัดค้านการยื่นคำเสนอข้อพิพาทของบริษัทผู้รับเหมา รวมทั้งได้ตั้งข้อสงวนสิทธิในการคัดค้านประเด็นที่บริษัทผู้รับเหมาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาอนุญาโตตุลาการไว้แล้ว ต่อมาหลังจากยื่นคำเสนอข้อพิพาทนี้ บริษัทผู้รับเหมาได้ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เป็นผลให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของบริษัทผู้รับเหมา โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เข้าดำเนินการข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการแทนบริษัทผู้รับเหมาแล้ว ซึ่งในคดีล้มละลายดังกล่าว บริษัทฯ ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นเจ้าหนี้รายหนึ่งด้วย ส่วนในข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการนั้น บริษัทฯ ได้ยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อเรียกร้องของบริษัทผู้รับเหมาทั้งสิ้น พร้อมทั้งยื่นข้อเรียกร้องแย้ง เรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทผู้รับเหมาด้วย ต่อมาปรากฏว่า คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทฯ ชำระหนี้บางส่วนแก่บริษัทผู้รับเหมา แต่เนื่องจากบริษัทฯ เห็นว่า คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการมีการวินิจฉัยคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย บริษัทฯ จึงได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ส่วนบริษัทผู้รับเหมาได้ยื่นคำร้องขอบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวต่อศาลแพ่ง และเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2560 ศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ โดยปรับลดจำนวนเงินลงบางส่วน ปัจจุบันบริษัทฯ อยู่ระหว่างเตรียมการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแพ่งต่อศาลฎีกา

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2553 บริษัทผู้รับเหมาโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นอีกข้อพิพาทหนึ่ง เรียกร้องค่าจ้าง และค่าเสียหายจากการดำเนินงานก่อสร้างวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติอีกโครงการหนึ่ง ซึ่งบริษัทฯ เห็นว่า การใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวไม่เป็นไปตามกระบวนการ และขั้นตอนที่ตกลงกันไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการ จึงได้คัดค้านและตั้งข้อสงวนสิทธิในการคัดค้านไว้เช่นกัน โดยบริษัทฯ ได้ยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อเรียกร้องของบริษัทผู้รับเหมา พร้อมทั้งยื่นข้อเรียกร้องแย้ง เรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทผู้รับเหมาด้วย และได้มีการแต่งตั้งคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อชี้ขาดข้อพิพาทแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

45.8 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557 บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกสายหนึ่ง เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทฯ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง กล่าวหาว่า บริษัทฯ บอกลิขสัญญาโดยไม่มีสิทธิและปฏิบัติผิดสัญญา และเรียกร้องให้บริษัทฯ จ่ายค่าจ้างค้างชำระและค่าเสียหาย ซึ่งบริษัทฯ เห็นว่า การดำเนินการของบริษัทฯ เป็นไปโดยชอบด้วยสัญญาทั้งสิ้น จึงได้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแก้ต่างคดีให้แก่บริษัทฯ ซึ่งบริษัทฯ โดยพนักงานอัยการได้ยื่นคำให้การต่อศาลแล้ว ต่อมา ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้โอนคดีไปพิจารณาพิพากษาที่ศาลปกครองกลาง เนื่องจากศาลแพ่งและศาลปกครองกลางเห็นพ้องต้องกันว่า คดีนี้เป็นคดีปกครอง ซึ่งศาลแพ่งได้ดำเนินการโอนคดีไปยังศาลปกครองกลาง ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

45. ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่มีสาระสำคัญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ต่อ)

45.9 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2553 PTTEP Australasia (PTTEP AA) ได้รับเอกสารจากรัฐบาลอินโดนีเซีย เรียกร้องค่าเสียหายจากเหตุการณ์น้ำมันดิบรั่วไหลจากแหล่งมอหนาราในทะเลติมอร์เมื่อปี 2552 ซึ่ง PTTEP AA ได้ปฏิเสธข้อเรียกร้องนี้ เนื่องจากการเรียกร้องดังกล่าวไม่มีหลักฐานชัดเจนทางวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ให้เห็นถึงความเสียหาย

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2559 PTTEP AA ได้รับหนังสือจากบริษัทที่ปรึกษากฎหมายในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้เสียหายในติมอร์ตะวันตก แจ้งว่าจะเริ่มดำเนินการตามกฎหมายเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2559 PTTEP AA ได้รับคำฟ้องอย่างเป็นทางการจากตัวแทนของกลุ่มผู้เสียหายที่ได้ยื่นฟ้องร้องคดีแบบกลุ่ม (Class action) ต่อศาลออสเตรเลียกลาง ผ่านทางสำนักทะเบียนของเมืองซิดนีย์ เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งคำฟ้องดังกล่าวไม่ปรากฏว่ามีพยานหลักฐานที่จะสนับสนุนข้อเรียกร้องแต่อย่างใด ทั้งนี้ PTTEP AA ได้มีการแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินการต่อสู้คดีความในศาลแล้ว

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2560 บริษัทฯ และ PTTEP ได้รับคำฟ้องอย่างเป็นทางการ ตามที่รัฐบาลอินโดนีเซียโดยกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทฯ และกลุ่มบริษัท PTTEP 2 บริษัท ต่อศาลในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นจำนวนเงินประมาณ 2.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งบริษัทฯ มิได้เป็นผู้ดำเนินการแหล่งมอหนาราโดยตรงแต่อย่างใด ทั้งนี้ บริษัทฯ และกลุ่มบริษัท PTTEP 2 บริษัท จะดำเนินการต่อสู้ในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ PTTEP เห็นว่าการฟ้องร้องจากตัวแทนของกลุ่มผู้เสียหายและจากรัฐบาลอินโดนีเซียเรื่องความเสียหายจากเหตุการณ์น้ำมันดิบรั่วไหลในแหล่งมอหนารา ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้หรือสนับสนุนข้อเรียกร้องดังกล่าว

45.10 ในระหว่างไตรมาสที่ 3 ปี 2557 กลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งในจังหวัดระยอง ได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งและศาลจังหวัดระยองจำนวนหลายคดี เพื่อขอให้ PTTGC ชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มและขอให้ PTTGC เข้าไปดำเนินการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและธรรมชาติ จากกรณีท่อรับน้ำมันดิบของ PTTGC รั่ว ซึ่งคดีฟ้องร้องบางส่วนได้ยุติแล้ว และคดีฟ้องร้องบางส่วนศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559 โดยให้ PTTGC ชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยและค่าฟื้นฟูสภาพแวดล้อมเป็นจำนวนเงินประมาณ 11.26 ล้านบาท ซึ่ง PTTGC ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 ทั้งนี้ ยังเหลือคดีฟ้องร้องบางส่วนอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดระยอง โดย PTTGC เชื่อว่าผลการพิจารณาของศาลจะไม่เกิดความเสียหายและไม่ส่งผลกระทบต่อทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญแก่ PTTGC ดังนั้น PTTGC จึงไม่ได้บันทึกค่าเผื่อผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากเรื่องดังกล่าวไว้ในงบการเงิน

46. เหตุการณ์อื่น

46.1 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2559 ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ฟ้องร้องกระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน บริษัทฯ กับพวก ต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขคำที่ 510/2559 โดยมีคำขอท้ายฟ้อง ดังนี้

- 1) ให้เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 18 ธันวาคม 2550 และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 สิงหาคม 2553
- 2) ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน และบริษัทฯ ดำเนินการแบ่งแยกและโอนทรัพย์สินสุทธิตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ณ วันที่ 30 กันยายน 2544 จำนวน 68,569.69 ล้านบาท รวมทั้งค่าตอบแทน ผลประโยชน์อื่นใด
- 3) เพิกถอนการแบ่งแยกทรัพย์สินในส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สิทธิการใช้ที่ดินเพื่อวางระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง

อนึ่ง เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเรียกบริษัทฯ ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้อง โดยให้ชี้แจงเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับกรณีการแบ่งแยกทรัพย์สินของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 10) ในส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (กระทรวงการคลัง) ว่า ได้ดำเนินการครบถ้วนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 แล้ว หรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ให้พนักงานอัยการจัดทำคำให้การและคำให้การเพิ่มเติมยื่นต่อศาลปกครองกลางแล้ว ปัจจุบัน คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

อย่างไรก็ดี ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2550 เป็นคดีหมายเลขแดงที่ พ. 35/2550 ว่าให้ผู้ถูกฟ้องคดีร่วมกันกระทำการแบ่งแยกทรัพย์สินฯ ตามคำพิพากษาให้แก่กระทรวงการคลัง และเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบคำพิพากษาและมอบหมายให้กระทรวงการคลังและกระทรวงพลังงานร่วมกันกระทำการแบ่งแยกทรัพย์สินตามคำพิพากษา จนเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2551 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการแบ่งแยกทรัพย์สินตามคำพิพากษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีกับพวกได้ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องเกี่ยวกับการแบ่งแยกทรัพย์สินฯ ต่อศาลฯ อีก 4 ครั้ง ซึ่งศาลฯ ได้มีคำสั่งยกฟ้องหรือยกคำร้อง และยืนยันตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ พ. 35/2550 เช่นเดิม ต่อมาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2553 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบเรื่องการดำเนินการตามคำวินิจฉัยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดตามที่กระทรวงพลังงานและกระทรวงการคลังเสนอแล้ว

46. เหตุการณ์อื่น (ต่อ)

46.2 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 11/2559 ได้มีมติเห็นชอบให้โอนกิจการของหน่วยธุรกิจน้ำมัน รวมถึงสินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยธุรกิจดังกล่าว ตลอดจนหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องให้แก่ บริษัท ปตท. ธุรกิจค้าปลีก จำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (PTTOR) ตามแผนการปรับโครงสร้างหน่วยธุรกิจน้ำมัน และการให้ PTTOR เป็นบริษัทแกน (Flagship Company) ของกลุ่มบริษัทฯ ในการดำเนินธุรกิจน้ำมันและค้าปลีก และแผนการเสนอขายหุ้นสามัญเบื้องต้นของ PTTOR ต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก และการนำ PTTOR เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์”) โดยบริษัทฯ และหน่วยงานของรัฐจะถือหุ้นใน PTTOR มากกว่าร้อยละ 50 และ ปตท. จะถือหุ้นใน PTTOR ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 45 (“การปรับโครงสร้าง ปตท.”) และเห็นชอบให้บริษัทฯ นำเสนอการปรับโครงสร้างบริษัทฯ ดังกล่าวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพลังงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (“กนร.”) คณะรัฐมนตรี และที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (“กพข.”) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2560 (ครั้งที่ 11) “(1) รับทราบข้อเสนอการปรับโครงสร้างธุรกิจของ ปตท. และให้ ปตท. ดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติต่อไป (2) เห็นชอบประเด็นด้านความมั่นคงทางพลังงานของประเทศตามความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ ที่เสนอว่าการปรับโครงสร้างธุรกิจของ ปตท. ครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อระดับความมั่นคงทางพลังงาน” โดยต่อมากระทรวงพลังงาน ได้ดำเนินการแจ้งมติ กพข. ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีให้ได้รับทราบแล้ว

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2560 ได้มีมติอนุมัติการปรับโครงสร้าง ปตท. ซึ่งประกอบด้วย การโอนกิจการของหน่วยธุรกิจน้ำมัน รวมถึงสินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยธุรกิจดังกล่าว ตลอดจนหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องให้แก่ PTTOR (“การปรับโครงสร้าง ปตท.”) โดยที่การโอนกิจการจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบริษัทฯ ได้รับการอนุมัติและ/หรือความเห็นชอบที่จำเป็นสำหรับการปรับโครงสร้าง ปตท. จากส่วนราชการ และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว และมอบหมายให้คณะกรรมการบริษัทฯ หรือ บุคคลที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย มีอำนาจในการเจรจาและพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามการปรับโครงสร้าง ปตท. และให้มีอำนาจในการลงนามในสัญญาโอนกิจการ สัญญา และเอกสารประกอบสัญญาอื่น ๆ รวมถึงการกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นกับกิจการข้างต้น เพื่อให้การดำเนินการตามการปรับโครงสร้าง ปตท. เสร็จสิ้น และรับทราบความเป็นไปได้ของแผนการเสนอขายหุ้นสามัญของ PTTOR ต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) ซึ่งรวมถึงการเสนอขายหุ้นสามัญของ PTTOR ให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัทฯ ที่มีสิทธิได้รับการจัดสรรหุ้น แต่จะไม่เสนอขายให้ผู้ถือหุ้นที่ทำให้ PTTOR มีหน้าที่ตามกฎหมายต่างประเทศ (Preferential Share Offering) และการนำ PTTOR เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ในอนาคต ทั้งนี้ บริษัทฯ และหน่วยงานของรัฐมีนโยบายจะถือหุ้นใน PTTOR มากกว่าร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ภายหลังจากที่มีการเสนอขายหุ้นของ PTTOR และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมทั้ง บริษัทฯ จะกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นขั้นต่ำใน PTTOR ที่อย่างน้อยร้อยละ 45 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว โดยบริษัทฯ จะดำเนินการรับฟังความเห็นของสำนักงาน ก.ล.ต. เกี่ยวกับประเด็นการนำ PTTOR เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. ก่อนไปดำเนินการต่อไปด้วย

47. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

- 47.1 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 2/2561 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับปี 2560 ในอัตราหุ้นละ 20.00 บาท ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลไปแล้วในอัตราหุ้นละ 8.00 บาท เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2560 ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 42 ดังนั้น คงเหลือเงินปันผลที่จะจ่ายอีกในอัตราหุ้นละ 12.00 บาท คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 34,276 ล้านบาท ทั้งนี้ การอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะได้นำเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ของบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป
- 47.2 ตามมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2561 ของ PTTGM เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 มีมติพิเศษให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของ PTTGM จำนวน 213.97 ล้านบาท มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เป็นจำนวนเงิน 21,397.08 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561
- 47.3 คณะกรรมการบริษัทฯ อนุมัติให้ออกงบการเงินในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561